

๕๐

๕๐ ปี สภาคณาจารย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

หนังสือ ๔๐ ปี สภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐา วินิจนัยภาค
ศาสตราจารย์ ดร. ศิวัช พงษ์เพียจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทยา หลักเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนาสัย สุคนธ์พันธุ์
อาจารย์ ดร. อารี มโนสุทธิกิจ
อาจารย์ ดร. ศรัณย์ ศานติศาสน์
อาจารย์ ดร. อธิกฤตย์ เทพมงคล
อาจารย์ หน้อย วินัยสุรเทิน
นางอุไร เหลืองบริสุทธิ์

คณะทำงาน

นายสวัสดิ์ สัตพรพันธ์
นางสุภารัตน์ เฮงไม้

พิมพ์ครั้งที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕๐ เล่ม
ออกแบบรูปเล่ม ณรงค์ศักดิ์ บุญชุม
ออกแบบปก ณรงค์ศักดิ์ บุญชุม
ภาพประกอบ กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ กองกลาง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
กลุ่มงานสื่อสารองค์การและกิจกรรมเพื่อสังคม กองงานผู้บริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ดำเนินการผลิต ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก
ถนนพญาเนียง แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๒๐๕๕
สถานที่ติดต่อ สภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ชั้น ๓ อาคารราชพฤกษ์
เลขที่ ๑๑๘ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทร. ๐ ๒๗๒๗ ๓๕๐๖ – ๗ โทรสาร ๐ ๒๓๗๕ ๙๑๗๕

ส่วนที่ ๑

สารจากผู้บริหาร

สภาคณาจารย์เป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของคณาจารย์และนักวิชาการภายในสถาบัน ในการให้คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ของสถาบันต่อผู้บริหารของสถาบัน และเสนอแนะข้อคิดเห็นจากเสียงสะท้อนของประชาคมอย่างสร้างสรรค์เพื่อร่วมกันส่งเสริมสัมพันธภาพ จริยธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการรวมถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานของคณาจารย์และนักวิชาการในสถาบันอีกด้วย

หนังสือ ๔๐ ปี สภาคณาจารย์เล่มนี้ ได้รวบรวมข้อมูลประวัติความเป็นมา การดำเนินงาน และความภาคภูมิใจของสภาคณาจารย์ ตั้งแต่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นสื่อที่ดีสำหรับคณาจารย์ นักวิชาการ และบุคลากรของสถาบัน ในโอกาสนี้ขอชื่นชมกรรมการสภาคณาจารย์ทุกคนที่ได้อาสาอุทิศตน เสียสละเวลาในการทำงานเพื่อสถาบันมาโดยตลอด และขอให้การดำเนินงานของสภาคณาจารย์สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ด้วยดีตลอดไป

สารจากอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ วรรณรัตน์)
อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๙ เพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการสร้างผู้มีความรู้ด้านสถิติเพื่อมาช่วยพัฒนาประเทศ

โดยในปีพ.ศ. ๒๕๑๙ สภาคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ก็ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ จากความคิดริเริ่มร่วมกันของคณาจารย์

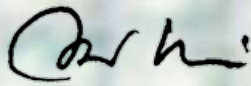
และฝ่ายบริหารของสถาบันที่ต้องการให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น “ตัวแทนคณาจารย์” ในการร่วมพัฒนาสถาบัน และคุณภาพชีวิตของอาจารย์ในสถาบัน

จากในวันนั้นจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๔๐ ปีแล้ว ผมในนามผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ขอขอบคุณสภาคณาจารย์ที่ยังคงทำหน้าที่เป็นตัวแทนของคณาจารย์และนักวิชาการในการให้ความร่วมมือประสานงานกับฝ่ายบริหารของสถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันส่งเสริมสัมพันธภาพ จริยธรรม เพื่อให้เกิด

ความเข้าใจอันดีในการที่จะมุ่งมั่นสร้างสรรค์ประโยชน์ ตลอดจนนำพาให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์สามารถสร้างสรรค์พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์และข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทางวิชาการที่มีคุณค่าแก่สังคม

ท้ายนี้ ผมขออำนวยการให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสภาคณาจารย์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอให้การจัดทำหนังสือ ๔๐ ปี สภาคณาจารย์ฉบับนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

สารจากประธานสภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ ท่อสุวรรณรัตน์)
ประธานสภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

หนังสือ ๔๐ ปีสภาคณาจารย์ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามของสภาคณาจารย์ชุดปัจจุบันที่ต้องการรวบรวมข้อมูลสะท้อนถึงความเป็นมา พัฒนาการ บทบาท และกิจกรรมของสภาคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรียนรู้เรื่องการบริหารมหาวิทยาลัยและนำไปสู่แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป

สภาคณาจารย์เป็นหน่วยงานที่มีสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนอาจารย์และนักวิชาการจากคณะและสำนักต่าง ๆ เข้ามาร่วมทำงานโดยอาศัยจิตอาสาและสายสัมพันธ์ที่ยึดโยงกันเพื่อช่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็กแต่ทำงานด้วยสปิริตอย่างแท้จริง กิจกรรมต่างๆ ที่สภาคณาจารย์ได้ดำเนินการมาอย่างเป็นรูปธรรมน่าจะเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้เป็นอย่างดี

จากพัฒนาการของสภาคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่ต่างจากมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ แม้ว่าจะมีความแตกต่างของความเห็นในแนวทางการพัฒนาสถาบัน แต่ที่ผ่านมาระยะที่ปัจจุบันความแตกต่างนั้นได้รับการจัดการในลักษณะที่สร้างสรรค์ มีการรับฟังความคิดเห็นและนำไปสู่ความเห็นพ้องร่วมกัน ต้องขอขอบพระคุณอดีตประธานสภาคณาจารย์ กรรมการสภาคณาจารย์ และผู้บริหารสถาบันทั้งในอดีตและปัจจุบันที่มีส่วนทำให้อัตลักษณ์ดังกล่าวยังคงอยู่กระทั่งทุกวันนี้

อาคารราชพฤกษ์

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ สารจากผู้บริหาร

สารจากนายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๕
สารจากอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๖
สารจากประธานสภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๗

ส่วนที่ ๒ สภาคณาจารย์ชุดปัจจุบัน

กรรมการสภาคณาจารย์ชุดปัจจุบัน	๑๐
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์สภาคณาจารย์ชุดปัจจุบัน	๑๒

ส่วนที่ ๓ พัฒนาการสภาคณาจารย์

๔ ทศวรรษสภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน	๑๕
การเสวนาครบรอบ ๔ ทศวรรษสภาคณาจารย์	๒๗
ความคิดเห็นของอดีตประธานสภาคณาจารย์ต่อบทบาทของสภาคณาจารย์	๕๐

ส่วนที่ ๔ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา

ธรรมเนียมปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา	๖๓
การเสวนาวิชาการ หัวข้อ “สถาบันอุดมศึกษากับธรรมเนียมปฏิบัติ”	๖๖

ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก

รายชื่อกรรมการสภาคณาจารย์ในอดีต	๗๗
ภาพกิจกรรมของสภาคณาจารย์	๘๖

ส่วนที่ ๒ สภาคณาจารย์ชุดปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์
ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์
ประธานสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ณัฐรา วินิจฉัยภาค
รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑

ศาสตราจารย์
ดร. ศิวัช พงษ์เพียจันทร์
รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ปรีชา วิจิตรธรรมรส
รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๓

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พัทยา หลักเพชร
เลขาธิการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ชนาสัย สุขนธ์พันธุ์
เหรัญญิกสภาคณาจารย์

อาจารย์ ดร. อารี มโนสุทธิกิจ
ฝ่ายวิชาการสภาคณาจารย์

ศาสตราจารย์
ดร. ปุษยา วีรกุล
กรรมการสภาคณาจารย์

รองศาสตราจารย์
ดร. นันทา สุริक्षा
กรรมการสภาคณาจารย์

รองศาสตราจารย์
ดร. ประทุม ฤกษ์กลาง
กรรมการสภาคณาจารย์

รองศาสตราจารย์
ดร. สมพจน์ กรรณนุช
กรรมการสภาคณาจารย์

รองศาสตราจารย์
ดร. อนุกัลยณ์ จีระลักษณะกุล
กรรมการสภาคณาจารย์

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. จงสวัสดิ์ จงวัฒนผล
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ฐิติรัตน์ ศิริบรรรัตนกุล
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ณพงศ์ นพเกต
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. บุษกร วัชรศรีโรจน์
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พลอย สืบวิเศษ
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พีรยุทธ เจริญสุขมงคล
กรรมการสภาคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สุจิตรา ชำนิวิกย์กรณ์
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ ดร. วัชรชัย จิรจินดากุล
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ ดร. ศรีณย์ ศานติศาสน์
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ ดร. หลี เหมรินเหลียง
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ ดร. อัครกฤตย์ เทพมงคล
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ ณัฐินี กล้าผลปลูก
กรรมการสภาคณาจารย์

อาจารย์ หน้อย วินัยสุรเพิน
กรรมการสภาคณาจารย์

ดร. พลาพรรณ คำพรรณ
กรรมการสภาคณาจารย์

นางอุไร เหลืองบริสุทธิ
กรรมการสภาคณาจารย์

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ สภาคณาจารย์ชุดปัจจุบัน

สภาคณาจารย์ชุดปัจจุบันได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์สภาคณาจารย์” เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม – ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องบอน-ไม้ท่อน ชั้น ๒ โรงแรมรอยัลภูเก็ต ซิตี้ ซึ่งกรรมการสภาคณาจารย์ได้ร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสภาคณาจารย์ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ร่วมของสภาคณาจารย์

“สภาคณาจารย์ เป็นเวทีให้คณาจารย์มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารสถาบันฯ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

พันธกิจหลักของสภาคณาจารย์

๑. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่สภาสถาบันและอธิการบดีในการบริหารกิจการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
๒. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับคณาจารย์ประจำ ระหว่างคณาจารย์ประจำด้วยกัน และระหว่างคณาจารย์ประจำกับพนักงานสถาบันสายสนับสนุนวิชาการ

๓. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของคณาจารย์ประจำ
๔. ผดุงเกียรติของคณาจารย์ประจำ

ยุทธศาสตร์ของสมาคมอาจารย์

๑. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

๑) ส่งเสริมกิจกรรมอาจารย์สัมพันธ์ เพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์รุ่นเก่าและรุ่นใหม่ภายในสถาบัน อาทิเช่น การเชิญอาจารย์อาวุโสเพื่อให้ความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาสถาบัน การเชิญอาจารย์ใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับสมาคมอาจารย์ การจัดสถานที่พบปะสังสรรค์ให้แก่คณาจารย์ และการจัดทำทำเนียบอาจารย์

๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมกับที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) การเป็นเจ้าภาพจัดประชุมที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) และการเป็นตัวแทนในการแสดงสัมพันธ์ไมตรีของหน่วยงานต่างๆ

๓) การจัดทำวารสารออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของสมาคมอาจารย์และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๒. ยุทธศาสตร์สนับสนุนการบริหารสถาบันฯ อย่างมีธรรมาภิบาล

๑) ส่งเสริมการจัดการความรู้ในหมู่คณาจารย์ของสถาบัน อาทิ การเสวนาทางวิชาการ ความร่วมมือของคณาจารย์ระหว่างคณะในการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ในด้านการวิจัย และการรวบรวมฐานความรู้ที่สำคัญสำหรับคณาจารย์ เช่น กฎระเบียบสวัสดิการ ฯลฯ ตลอดจนการบริการให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ แก่คณาจารย์ภายในสถาบัน

๒) เปิดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ เพื่อการพัฒนาสถาบันผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์วารสารออนไลน์ กล้องรับฟังความคิดเห็น และการจัดโครงการสภารับฟังความเห็นจากประชาคม เพื่อเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับพันธกิจของสถาบันให้แก่ผู้บริหาร/สภาสถาบัน

๓) การจัดทำเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาคมอาจารย์ และเป็นช่องทาง

ในการติดต่อสื่อสารของคณาจารย์

๓. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑) สรรหา คัดเลือก และมอบรางวัลให้กับอาจารย์ของสถาบัน ผู้มีคุณสมบัติสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ในฐานะอาจารย์ที่เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ

๒) สร้างเสริมให้คณาจารย์ยึดถือ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณอาจารย์ของสถาบันฯ

๓) ปกป้องสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการให้กับคณาจารย์ของสถาบัน เพื่อให้อาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ภายใต้เหตุผลทางวิชาการที่สามารถอธิบายได้

๔) กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะร่วมกัน

ส่วนที่ ๓

พัฒนาการ

สภาคณาจารย์

๔ ทศวรรษสภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์
ประธานสภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับพัฒนาการของสภาคณาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในรอบ ๔๐ ปี เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของสภาคณาจารย์ในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา และกล่าวถึงบทบาทของสภาคณาจารย์ที่ควรจะเป็นในอนาคต โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผลการเสวนาและการสัมภาษณ์อดีตประธานสภาคณาจารย์ ทั้งนี้ได้แบ่งเนื้อหาของพัฒนาการของสภาคณาจารย์เป็นสี่ยุค และกล่าวถึงอนาคตของสภาคณาจารย์ในส่วนสุดท้าย ดังนี้

ทศวรรษที่หนึ่ง: ยุคแสวงหา (พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๙)

ในยุคนี้เป็นช่วงที่สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยมีความผันผวนและอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นิติ์ได้เข้าร่วมกับ

กระบวนการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีนักศึกษาและประชาชนร่วมเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตยจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ประชาธิปไตยที่ได้มาภายหลังจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ต้องแลกกับการสูญเสียของนักศึกษาและประชาชน หนึ่งใน การสูญเสีย นั้นเป็น นักศึกษานิติ์ และชื่อของวีรชนผู้กล้า จีระ บุญมาก ต่อมาได้รับการเสนอเป็นชื่อของห้องประชุมของนิติ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้รำลึกถึงความหาญกล้าของวีรชน

ผลของกระแสประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในยุคนี้ส่งผลให้นิติ์มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางบริหาร นิติ์เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรก ที่เปลี่ยนจากการแต่งตั้งผู้บริหารมาเป็นการสรรหาอธิการบดีและเลือกตั้งคณบดี การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ นำมาซึ่งความภูมิใจและ “ความฮึกเหิม” ของประชาคม และทำให้อาจารย์กลุ่ม

หนึ่งมีการรวมตัวกันและมีแนวคิดในการจัดตั้งองค์การขึ้นมาเพื่อช่วยถ่วงดุลกับฝ่ายบริหารตามแนวคิดระบอบประชาธิปไตยโดยพิจารณาจากรูปแบบ Faculty Council ของต่างประเทศ แต่เนื่องจากในขณะนั้นสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยยังมีการจัดตั้งองค์การในลักษณะนี้ไม่มากนัก การระดมความคิดเห็นเรื่องสภาคณาจารย์จึงเป็นไปภายใต้คำถามว่า “องค์การนี้ควรจะมีหน้าตาเป็นอย่างไร และมีบทบาทอย่างไร” ท่านอาจารย์กลุ่มนี้รวมถึงรองศาสตราจารย์ทองศรีกำภูณ อยุธยา

และรองศาสตราจารย์ดร. ชัดติยากรรณสูต แม้ว่ามหาวิทยาลัยอื่นจำนวน ๑๒ แห่งได้มีการประชุมกันที่เชียงใหม่เพื่อวางแผนในการจัดตั้งสภาคณาจารย์ในปี ๒๕๑๗ แต่ก็ไม่มีข้อสรุปแต่อย่างใด

ต่อมาได้มีการหารือระหว่างคณาจารย์และฝ่ายบริหาร เพื่อกำหนดเป็นข้อบังคับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ว่าด้วยสภาคณาจารย์ พ.ศ. ๒๕๑๙ และมีการปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงฉบับปีพ.ศ. ๒๕๒๔ และใช้ข้อบังคับฉบับนี้จนถึงพ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีการระบุดำเนินการปรับปรุง

ของสภาคณาจารย์ไว้ว่า “เพื่อเป็นผู้แทนอาจารย์และนักวิชาการในการให้ความร่วมมือประสานงานกับฝ่ายบริหารของสถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันส่งเสริมสัมพันธภาพ จริยธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการ”

ภายหลังจากการจัดตั้งสภาคณาจารย์ขึ้นมาแล้ว คณะและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ส่งตัวแทนเข้ามาร่วมเป็นกรรมการสภาคณาจารย์ อาทิ รองศาสตราจารย์ทองศรีกำภูณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร. ชัดติยา กรรณสูต รองศาสตราจารย์ ดร. สมพร แสงชัย

รองศาสตราจารย์ ดร. จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรองทอง ชวลิตธำรง หลังจากนั้นจึงมีการเลือกตั้งประธานสภาคณาจารย์ซึ่งมีผู้สมัคร ๓ ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร. ชัตติยาภรณ์สุดและรองศาสตราจารย์ ดร. สมพร แสงชัย ต่อมาเนื่องจากทั้ง ๓ ท่านต่างไม่รับตำแหน่ง สุดท้ายจึงมีการเสนอให้ ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ดร. อัศวิน จินตกานนท์ เป็นประธานสภาคณาจารย์ อย่างไรก็ตาม จากความสะเทือนใจในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม

๒๕๑๙ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัศวิน จินตกานนท์ ได้ลาออกไปเป็นอาจารย์ที่ Indiana University จึงมีการเลือกตั้งประธานสภาคณาจารย์ท่านใหม่ รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา เป็นประธานสภาคณาจารย์ต่อจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัศวิน จินตกานนท์

สำหรับบทบาทของสภาคณาจารย์ในยุคแรกยังไม่มี ความชัดเจนว่า สภาคณาจารย์ควรจะ มีบทบาทอย่างไร มีการถ่วงถ่วงบทบาทด้านต่างๆของสภาคณาจารย์ เนื่องจากนิคด้าเป็นสถาบันขนาดเล็ก จึงมีการพูดคุยเพื่อหาบทบาท

ที่เหมาะสม สร้างสรรค์ และสอดคล้อง กับศักยภาพของคณาจารย์ที่มาร่วม เป็นสมาชิกของสภาคณาจารย์ อย่างไรก็ตาม บทบาทในการถ่วงดุลผู้บริหารซึ่งดูจะเป็นเจตนารมณ์ในการก่อตั้งยังไม่มี ความชัดเจนเป็นรูปธรรม การดำเนินงานของสภาคณาจารย์ในยุคเริ่มต้นจึง เปรียบเสมือนกับการแสวงหาบทบาทที่เหมาะสมกับบริบทของนิคด้า นับว่าเป็นโชคดีที่ผู้บริหารสถาบันในยุคนี้เป็นผู้บริหารสมัยใหม่และค่อนข้างเปิดกว้าง ทำให้ สภาคณาจารย์และผู้บริหารสถาบันสามารถทำงานร่วมกันได้ด้วยดี

ทศวรรษที่สอง: ยุคเสริมสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม (พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๔๐)

ท่ามกลางบรรยากาศการเมืองที่ภาคประชาชนมีบทบาทมากขึ้นในยุคนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศาล บุญเวส อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่หก (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๒) จึงให้ความสำคัญกับการพูดคุยระหว่างสมาชิกสภาคณาจารย์มากขึ้น เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบัน รวมถึงการช่วยฝ่ายบริหารในการพัฒนา และมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับฝ่ายบริหารอย่างสุภาพ นับว่าไม่มีบรรยากาศของการแข่งขันระหว่างฝ่ายบริหารกับสภาคณาจารย์ดังเช่นที่เกิดขึ้นกับมหาวิทยาลัยแห่งอื่น มีการเลี้ยงอาหารกลางวันในกลุ่มอาจารย์สถาบันเดือนละ ๑ ครั้ง รวมทั้งการให้กำลังใจคณาจารย์ในการปฏิบัติงาน โดยการมอบดอกกุหลาบ ซึ่งน่าจะเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่บุคลากรในหน่วยงานราชการมีพิธีการให้กำลังใจคนของหน่วยงานด้วยวิธีการเช่นนี้

กิจกรรมซึ่งมีความน่าสนใจ คือ การจัด “โต๊ะกลม” โดยการหยิบยกประเด็นที่อยู่ในความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันในสมัยนั้น และมีการเชิญอาจารย์อาวุโสและอาจารย์รุ่นใหม่ในสถาบันเข้าร่วมเป็นสมาชิกโต๊ะกลม

เพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น มีการจัดสัมมนานอกสถานที่โดยมีอธิการบดีร่วมด้วย อันแสดงถึงอัตลักษณ์ของสภาคณาจารย์ นิต้า ที่ค่อนข้างแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นอย่างชัดเจนในการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์

ทศวรรษที่สาม: ยุคขับเคลื่อนท่ามกลางข้อจำกัด (พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๕๐)

เป็นยุคหลังวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ประเทศไทยเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤต เป็นยุคที่มีนักศึกษาสนใจเรียนต่อทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ

จำนวนมาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่สิบสาม คนที่สอง (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๙) ได้กล่าวว่า บทบาทของสภาคณาจารย์ในช่วงนี้คือการเป็นช่องทางที่อาจารย์สามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้มีการสื่อสารต่อไปยังคณะ เพื่อให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน กิจกรรมของสภาคณาจารย์ในยุคนี้ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกนอกระบบ มีการประสานกับที่ประชุมสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) การจัดงานประชุมวิชาการประจำปี การจัดเลี้ยงสังสรรค์ให้แก่

อาจารย์ใหม่ประจำทุกเดือน การจัดสัมมนาประจำปี การจัดทำคู่มือมาตรฐานจริยธรรมอาจารย์ รวมทั้งการเป็นกรรมการอุทธรณ์ร้องทุกข์ต่าง ๆ โดยตำแหน่ง

สำหรับในช่วงหลังของยุคนี้ ศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโฆสิต อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่สิบสี่ คนที่สาม (พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๔๙) ได้เล่าว่าบรรยากาศภายนอกสถาบันในช่วงนั้นมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่ค่อนข้างแข็งกร้าว สภาคณาจารย์ทั่วประเทศมีทัศนคติที่ต้องการเป็นกลไกในการถ่วงดุล

กับฝ่ายบริหาร โดยที่สภาอาจารย์บางแห่งจะมีการดำเนินการที่ถึงขั้นก้าวร้าว ซึ่งตรงข้ามกับนิคดาซึ่งมีการทำงานร่วมมือกันเป็นอย่างดี โดยที่เมื่อท่านเข้ามาเป็นประธานสภาคณาจารย์ก็มีความรู้สึกที่ต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการพัฒนาสถาบัน

สภาคณาจารย์ในยุคนี้ ผู้แทนส่วนใหญ่จากคณะมักจะมาด้วยการถูก “เคี้ยวเชียว” มากกว่าความสมัครใจ อาจารย์มีภาระงานเพิ่มขึ้น ประกอบกับนิคดาเป็นสถาบันขนาดเล็กงบประมาณมีจำกัด ทำให้สภาคณาจารย์ในยุคนี้

แม้จะมีความพยายามในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมอะไรมากนัก งานส่วนใหญ่จึงเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์เป็นหลัก ในรูปแบบของการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอก และอีกบทบาทหนึ่ง คือ การเป็นตัวแทนที่ดูแลเรื่องความเดือดร้อนของคณาจารย์ เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม บรรเทาความขัดแย้งหรือช่วยผ่อนหนักเป็นเบา

ในช่วงที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ เป็นประธานสภาคณาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๑) มีกระแสเรื่องการนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ สภาคณาจารย์มีความเห็นแย้งกับฝ่ายบริหารที่ต้องการออกนอกระบบ สภาคณาจารย์จึงใช้วิธีการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการกับฝ่ายบริหารเพื่ออธิบายเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยหลักเลียงการเผชิญหน้าอันจะทำให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งเช่นที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยแห่งอื่น อันสะท้อนถึงวัฒนธรรมของนิคดาในการที่ฝ่ายบริหารและสภาคณาจารย์มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง แต่ยังอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ทศวรรษที่สี่: ยุคร่วมสืบสานการพัฒนา (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๐)

รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนัดศิริพานิช อดีตประธานสภาคณาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓) เป็นประธานสภาคณาจารย์อีกท่านที่ได้ยืนยันถึงอัตลักษณ์ของสภาคณาจารย์ นิด้า ซึ่งในงานสัมมนาต่างจังหวัดจะเป็นที่รวมของอธิการบดีจนถึงอาจารย์ใหม่ ๆ ที่เพิ่งเข้ามาทำงาน ในช่วงที่ท่านอาจารย์ไปร่วมประชุมกับ ปอมท. มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มักมีการรายงานเกี่ยวกับปัญหาการทำงานระหว่างสภาคณาจารย์กับ

ผู้บริหาร ซึ่งตรงกันข้ามกับนิด้าซึ่งไม่มีปัญหาที่จะไปรายงานในลักษณะเช่นนั้น ในยุคนี้มีการสืบทอดเจตนารมณ์ของสภาคณาจารย์แต่ละยุคในการผลักดันเรื่องรางวัลอาจารย์ราชพฤกษ์ เพื่อส่งเสริมอาจารย์ในด้านการเรียนการสอนและการวิจัยในนิด้า

รองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สุททวาทิน อดีตประธานสภาคณาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘) ได้ผลักดันให้มีตัวแทนสภาคณาจารย์ร่วมเป็นกรรมการในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานบุคคล (กบค.) และมี

กระบวนการการคัดเลือกอาจารย์ที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ได้แก่ รางวัลอาจารย์ราชพฤกษ์ รางวัลอาจารย์ดีเด่นของสถาบัน รางวัลอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ และอาจารย์ดีเด่น ปอมท. และรางวัล “หม่อมงามจิตต์บุรฉัตร” การจัดตั้งสโมสรราชพฤกษ์ การสร้างเครือข่ายกับ ปอมท. โดยนิด้าได้รับเลือกเป็นประธาน ปอมท. และการเชิญคณาจารย์ที่เกิดในแต่ละเดือนมาร่วมทานข้าวและตัดเค้กวันเกิด

ในปลายของยุคนี้ ซึ่งเป็นช่วงที่รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐)

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

เป็นประธานสภาคณาจารย์ นิذاءได้มีการยกย่องพระราชบัญญัติเพื่อเตรียมการออกนอกระบบ โดยสถาบันเปิดโอกาสให้มีการประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น ก่อนนำเสนอสู่สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สภาคณาจารย์ได้มีบทบาทในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวในเรื่องการเปิดการศึกษาในระดับปริญญาตรีของนิذاء ซึ่งได้รับความร่วมมือ

เป็นอย่างดีจากคณาจารย์และได้รวบรวม นำความเห็นดังกล่าวเสนอต่อท่านนายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา) เพื่อให้ท่านพิจารณาโดยที่ท่านนายกสภาสถาบันได้รับฟังเป็นอย่างดี และช่วยนำความเห็นดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภาสถาบันฯ อีกด้วย

นอกจากนี้ สภาคณาจารย์ในยุคหลังได้มีบทบาทในฐานะตัวกลาง

เชื่อมประสานระหว่างอาจารย์อาวุโส และอาจารย์ใหม่ในอันที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และถ่ายทอดค่านิยมที่ดีงามของนิذاءแก่อาจารย์รุ่นหลัง โดยได้เชิญอาจารย์นิذاءที่ประสบความสำเร็จ และสร้างผลงานต่าง ๆ มาร่วมแบ่งปันประสบการณ์และให้คำแนะนำกับอาจารย์รุ่นใหม่ อาทิ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต หล่อจิระสุนท์กุล และศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์ การจัดงานเสวนา

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

และการพิมพ์หนังสือสภาคณาจารย์เนื่องในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปี เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ของความเป็นมา บทบาท และผลงานของสภาคณาจารย์ รวมทั้งการจัดเวทีสัมมนาโดยเชิญผู้บริหารของ Lee Kuan Yew School of Public Policy, National University of Singapore (NUS) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยอันดับหนึ่งของเอเชียและอันดับที่ ๑๒ ของโลกมาเพื่อแบ่งปันเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการสอนและการทำวิจัย

และเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นในการบริหารมหาวิทยาลัย เนื่องจากนิคมได้มีการสร้างวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก และกำลังจะออกนอกระบบ จึงจำเป็นจะต้องมีการศึกษาจากมหาวิทยาลัยระดับโลกที่ประสบความสำเร็จเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบระบบบริหารต่างๆ นอกจากนี้สภาคณาจารย์ในยุคนี้ได้ดำเนินการตามที่สภาคณาจารย์รุ่นก่อนได้จัดทำไว้

เช่น เรื่องการส่งเสริมคณาจารย์ในการได้รับรางวัลต่างๆ การร่วมมือกับ ปอ.มท. การจัดกิจกรรมการกุศลเพื่อหารายได้สำหรับการทำกิจกรรมของสภาคณาจารย์ การจัดสัมมนาภายในประเทศ ส่วนการจัดดูงานในต่างประเทศได้งดเว้นไว้ชั่วคราวตามนโยบายของผู้บริหารสถาบัน

อนาคตของสภาคณาจารย์

ในการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย ฝ่ายบริหาร และสภาคณาจารย์ สภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในเรื่องทิศทางที่สำคัญของ

มหาวิทยาลัย ฝ่ายบริหารทำหน้าที่ในการดำเนินงานตามนโยบายและทิศทางที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และสภาคณาจารย์จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างคณาจารย์ด้วยกัน และระหว่างคณาจารย์กับฝ่ายบริหารเพื่อความเข้าใจที่ดี และเพื่อช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการบริหารมหาวิทยาลัย

วัฒนธรรมองค์การของนิ다는เป็นอัตลักษณ์ที่ช่วยทำให้บรรยากาศการทำงานระหว่างองค์การทั้งสามเป็นไปด้วยดี ในลักษณะของภาคีร่วมกันพัฒนานิ다는ได้อย่างสร้างสรรค์อันจะช่วยให้เกิดความร่วมมือในการสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัยตามพันธกิจ ตลอดจน

ช่วยดูแลผลประโยชน์ของคณาจารย์ โดยเฉพาะเรื่องการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานวิชาการ และจริยธรรมวิชาชีพด้วย

แม้ว่าสภาคณาจารย์จะเป็นองค์การขนาดเล็ก แต่จากการจัดตั้งที่มีกฎหมายรองรับและมีองค์ประกอบที่เป็นตัวแทนของคณะและหน่วยงานต่าง ๆ จึงเป็นศูนย์รวมของบุคลากรที่มีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งสามารถมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารมหาวิทยาลัยได้ดังนี้ *ประการแรก* บทบาทในการสานความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการสภาคณาจารย์ และระหว่างคณาจารย์ โดยการจัดประชุมกรรมการสภาคณาจารย์ทุกเดือนและทานข้าวหลังเลิกประชุม การเชิญอาจารย์รุ่นเก่าและรุ่นใหม่มาร่วมพูดคุยกัน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการสัมมนาดูงานทั้งในและต่างประเทศก็เป็นรูปแบบที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ได้ดี *ประการที่สอง* บทบาทในการสะท้อนความคิดเห็นของคณาจารย์ (Voice of the Faculty) ในประเด็นที่มีความสำคัญสภาคณาจารย์เป็นช่องทางให้คณาจารย์ได้มีเวทีสะท้อนความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ในการช่วยเสริมให้สภามหาวิทยาลัยและฝ่าย

บริหารมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ สภาคณาจารย์มีความชอบธรรมทางกฎหมายในการนำความคิดเห็นของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมาประมวลวิเคราะห์เพื่อนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหาร*ประการที่สาม* เป็นที่ปรึกษาให้กับฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัย (Advisory Body) โดยอาจจะระดมสติปัญญาและทรัพยากรทั้งจากภายในและภายนอกสถาบันในอันที่จะช่วยให้ได้มาซึ่งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยตามพันธกิจ *ประการที่สี่* บทบาทตามแนวคิดการบริหารแบบร่วมรับผิดชอบ (Shared Governance) ที่อาศัยการติดต่อสื่อสารแบบเปิด ความไว้วางใจ และความเคารพซึ่งกันและกัน โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนของคณาจารย์ในที่ประชุมต่าง ๆ ซึ่งในบริบทของนิคด้า ได้แก่ ที่ประชุมของสภาคณาจารย์ และให้ประธานสภาคณาจารย์เป็นตัวแทนประชุมในสภาสถาบัน ที่ประชุมคณบดี/ผู้อำนวยการสำนัก (ทคอ.) ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานบุคคล (กบค.) และ ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) โดยสภาคณาจารย์ในยุคที่สี่ได้มีการ

แบ่งหน้าที่สำหรับรองประธานสภาคณาจารย์ทั้งสามท่านในการร่วมประชุมใน ทคอ. ฝ่ายต่าง ๆ และมีการรายงานผลการประชุมต่อที่ประชุมของสภาคณาจารย์ การร่วมรับผิดชอบในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการแสดงถึงความผูกพันที่สภาคณาจารย์มีต่อการบริหารมหาวิทยาลัยด้วย

นอกจากนี้ สภาคณาจารย์ยังได้รับการคาดหวังให้เป็นองค์การที่ช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการและการสร้างเสริมคุณธรรมให้กับคณาจารย์ด้วย อันจะช่วยทำให้นิคด้าเป็นสถาบันที่เปี่ยมด้วยความรู้ในการบริหารการพัฒนาที่ไปประยุกต์ใช้ได้จริง และมีคุณธรรมในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงประเทศ ตลอดจนมีบทบาทในการผลักดันให้นิคด้าออกไปปรับใช้สังคมให้มากขึ้นและมีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาของประเทศ และสุดท้ายมีการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นผู้สถาปนานิคด้าด้วยการร่วมถอดองค์ความรู้ของศาสตร์พระราชาในการบริหารการพัฒนาเพื่อจะใช้ในการประยุกต์และเผยแพร่ให้นักศึกษาและประชาชนต่อไป

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

การเสวนาครบรอบ ๔ ทศวรรษสมาคมอาจารย์

การจัดเวทีเสวนาครบรอบ ๔ ทศวรรษ สมาคณาจารย์ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นความพยายามของสมาคมอาจารย์ที่จะรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาและบทบาทของสมาคมอาจารย์ นิด้า เนื่องมาจากการบันทึกข้อมูลในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย โดยผู้จัดทำเรียนเชิญอดีตประธานสมาคมอาจารย์แต่ละยุคมาให้อธิบายข้อมูลและความเห็นโดยอดีตประธานสมาคมอาจารย์บางท่านไม่สะดวกที่จะมาร่วมในวันนี้ ก็ได้เขียนบทความมาแทน

การเสวนาในครั้งนี้ประกอบด้วย อดีตประธานสมาคมอาจารย์ที่จะเป็นตัวแทนในแต่ละยุคสมัยมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสมาคมอาจารย์ให้ฟังดังนี้

- ท่านที่หนึ่ง ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์
ดร. อิศวิน จินตกานนท์
(อดีตประธานสมาคมอาจารย์ชุดที่ ๑
คนที่ ๑ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๒)
- ท่านที่สอง รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา
(อดีตประธานสมาคมอาจารย์ชุดที่ ๑
คนที่ ๒ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๒)
- ท่านที่สาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศาล บุญผด้อย
(อดีตประธานสมาคมอาจารย์ชุดที่ ๖
ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๒)
- ท่านที่สี่ ศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโหมสิน
(อดีตประธานสมาคมอาจารย์ชุดที่ ๑๔
ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๔๙)

ผู้ดำเนินรายการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์
(ประธานสมาคมอาจารย์ปัจจุบัน)

หัวข้อที่หนึ่ง ความเป็นมา และบทบาทของสภาคณาจารย์ ในสมัยที่แต่ละท่านดำรงตำแหน่ง

รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา

การนำเสนอวันนี้ขอแบ่งเป็นสามหัวข้อ ได้แก่ ประวัติการจัดตั้งสภาคณาจารย์ แนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของสภาคณาจารย์ และเป้าหมายในเชิงบทบาทของสภาคณาจารย์ (บทบาทของสภาคณาจารย์ในสมัยนั้นที่เราอยากจะเป็น)

ประเด็นแรก ประวัติของสภาคณาจารย์ อยากจะทำความเข้าใจว่าตอนนั้นนิด้ากำลังอีกเหิมพอสสมควรจากการเป็นผู้นำในการจัดเลือกตั้งผู้บริหาร เราได้เป็นหัวหอกที่ทำการเลือกตั้งผู้บริหารเป็นสถาบันแรก มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ก็มาเอาอย่างทีหลัง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษาพอสสมควร จากอธิการบดีที่เคยเป็นมาโดยการแต่งตั้งจากแนวทางไหนก็ตาม เปลี่ยนเป็นการเลือกตั้ง จากตรงนั้นทำให้เรากฎมึใจมากในการที่เป็นสถาบันแรกทำการเปลี่ยนแปลงการได้มาซึ่งผู้บริหารสำเร็จ ก็เกิดความคิดกันหลังจากที่เราทำเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่มาของอธิการบดีสำเร็จ ประมาณช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ ก็คิดกันว่าถ้าอย่างนั้นเราควรจะมีองค์กรใดองค์กรหนึ่งมาถ่วงความลำพองของผู้บริหารจะดีไหม ก็คิดว่าตัวเองนี่เก่งแล้ว มีอาจารย์กลุ่มหนึ่งคิดว่าถ้าปล่อยไว้อย่างนี้คงไม่ดี ก็มีกลุ่มที่คิดบอกว่าถ้าอย่างนั้นควรมีองค์กรอะไรที่จะถ่วงดุลตรงนี้สักนิดหน่อย ไปดูของฝรั่งว่าเค้ามี Faculty Council ดูแล้วก็คิดว่าเราน่าจะทำได้ ลองคิดว่าถ้าเราเลียนแบบของเขามา แต่ความจริงแล้วเราไม่ได้เลียนจริง ๆ เราก็ทำแบบไทย ๆ แล้วก็เอามาคิด ๆ เองว่าจะเป็นอย่างไร ก็มาดูว่าองค์กรนี้ควรจะมีหน้าตาเป็นยังไงถึง

จะดี ก็สุมหัวกันไม่กี่คน ก็มีหลาย ๆ กลุ่ม คนนั้นคิดอย่างนั้น คนนี้คิดอย่างนี้ แต่จะอีกเหิมลำพอง อย่างไรก็ตาม เราไม่ทำอะไรน่าเกลียดให้เป็นทีเดียอร้อนของคนอื่น หลังจากคิดกันไปคิดกันมา ในที่สุดก็บอกว่าเราจะตั้งองค์กรสภา เรียกว่าสภาคณาจารย์ก็แล้วกัน แต่ว่าหน้าตาองค์กรจะเป็นอย่างไร อันนี้เราไม่มีประสบการณ์เลย แม้แต่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในขณะนั้นก็ยังไม่มีสภาคณาจารย์ นิด้าก็ยังคงดำรงตำแหน่งความเป็นผู้นำอยู่ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัย

ประเด็นที่สอง แนวความคิดในการจัดตั้งสภาคณาจารย์ เราพยายามคิดกันว่าจะเริ่มต้นจากแนวคิดนี้อย่างไร จะทำตัวเป็นตัวถ่วงดุลความคิดของฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารเข้าทำงานยังไง เราไม่มีประสบการณ์กันทั้งนั้น ผู้บริหารในยุคนั้นก็เป็นผู้บริหารยุคใหม่ นิด้าไม่มีผู้บริหารของตัวเอง ต้องไปนำมาจากจุฬาฯ ไปสรรหาได้อาจารย์สมศักดิ์ ชูโต มา แต่ความที่เราเป็นคนที่อีกเหิมหรือลำพองอะไรก็แล้วแต่เราทำอะไรที่บางทีมันดูใหญ่เกินตัวพอสสมควร แล้วเราก็ไปเชิญอาจารย์สมศักดิ์ ชูโต มา ท่านเป็นคนสมัยใหม่ แล้วท่านก็รู้ว่าอาจารย์พวกนี้กำลังลำพอง กำลังบ้านะพุดง่าย ๆ ท่านก็เล่นด้วย ท่านยอมที่จะให้ทำอะไร

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ต่ออะไรหลาย ๆ อย่าง ถ้าเป็นผู้บริหารที่แข็งแกร่ง ไม่ยอมให้เกิด ไม่ยอมให้ใครทำอะไรใหม่ ๆ เราก็คงเกิดลำบาก ก็ต้องให้เครดิตผู้บริหารในยุคหนึ่งที่ได้คนยุคใหม่มา แล้วพวกเขาคงบดอะไรต่าง ๆ ก็เลือกตั้งตั้งแต่คนเก่ง ๆ เลือกตัวกลั่นกันขึ้นมาทั้งนั้น ก็ทำงานกันได้ ในที่สุดก็มีการพูดกันว่าเราจะมีสมาคมอาจารย์ จากแนวความคิดที่ว่าเราจะเริ่มถ่วงดุลผู้บริหารอย่างไรบ้าง แต่ก็ยังคิดไม่ออกว่าจะทำอย่างไร

ประเด็นที่สาม สมาคณาจารย์ จะมีบทบาทอย่างไร รวมถึงเราจะได้มาซึ่งองค์กรนี้อย่างไร เราก็คิดง่าย ๆ กันว่าถ้าอย่างนั้นก็เอาตัวแทนจากคณะต่าง ๆ มากี่แล้วกัน ตอนนั้นก็ไม่มีอยู่ที่คณะ แล้วก็ทำไมเราถึงได้ อ.อัศวิน มา ตอนนั้น อ.อัศวิน เพิ่งกลับจากเมืองนอกใหม่ ๆ ถ้าจำไม่ผิดอาจจะกลับมาไม่ถึงปี เราก็คิดกันว่าเอาตัวแทนจากคณะต่าง ๆ มา หรือไม่ก็เลือกโดยตรงเลย ก็ให้สมัคร เราก็เลือกตั้งกันได้ถูกต้อง ๑ สมัยก่อน ตั้งกล่องขึ้นมาแล้วก็หย่อนบัตรเลือกตั้งกัน ก็มี อ.อัศวิน สมัครที่จะลงเลือกตั้ง แล้วก็จำไม่ได้ว่ามีใคร แต่คิดว่าไม่มี ก็เลยได้ อ.อัศวิน มาเป็นประธานสมาคมอาจารย์คนที่ ๑ โดยทางการ ที่ไม่เป็นทางการว่าทำไมทองศรีต้องเป็นคนที่ ๒ คนนั้นที่ ๓ จริง ๆ แล้วมันบอกไม่ถูก เล่าไม่ถูกว่า

ตอนนั้นทำไมมันถึงเป็นอย่างนั้น แต่อย่างไรก็ตาม อ.อัศวิน เป็นประธานสมาคมอาจารย์ที่เป็นทางการ เพราะเรามีการหย่อนบัตรเลือกตั้งกัน จึงเป็นอย่างนั้น

แต่เรื่องของบทบาทของสมาคมอาจารย์ยังตกลงกันไม่ได้ว่าจะมีบทบาทอย่างไรแน่ เราจะเป็นผู้ร้ายดีไหม ที่จะคอยจ้องว่าผู้บริหารเข้าทำอะไร ถ้าทำอะไรไม่ถูกเราก็จะเข้าไปราวี เข้าไปเอาเรื่องอะไรต่าง ๆ บางคนเห็นว่าไม่ดีหรอก อยู่กันแค่นี้ทำไมต้องคอยทำตัวเหมือนไปจับผิด เอาเรื่องผู้บริหาร มันก็ไม่ใช่น้ำที่ที่จะทำอย่างนั้น ถ้าไม่ทำอย่างนั้นแล้วเราจะทำอะไร จะทำตัวเป็นผู้นำทางวิชาการหรือเปล่า ทำได้หรือเปล่า พวกนี้เก่งจริงพอที่จะเป็นหัวหน้าทางวิชาการ แล้วจะเสนอสมาคมอาจารย์ในแง่ความก้าวหน้าทางวิชาการ เราจะทำกันได้ไหม อันนี้ก็เป็นแนวคิดหนึ่งที่อยากทำ แต่ในช่วงนั้นทำไม่ได้หรอก แต่ว่าเราคิด ไม่ใช่ไม่คิด ว่าเราจะเป็นผู้นำทางวิชาการใหม่โดยอาศัยองค์กรนี้เป็นองค์กรที่จะผลักดัน อีกแนวทางหนึ่งคือ หรือเราทำตัวเป็นผู้คอยปกป้องผลประโยชน์ของคณาจารย์ทั้งหลาย เช่นว่าจะไปขอตำแหน่งทางวิชาการ เราก็จะใช้องค์กรเราเป็นแหล่งเป็นตัวช่วย อะไรก็ไม่รู้คิดกันเลอะเทอะ แต่มันไม่ชัดเจน ไม่ชัดเจนสักอย่าง หรือว่าจะทำตัวเป็นที่ปรึกษาดี เวลาผู้บริหารหรือคณาจารย์

ทั้งหลายท่านมีอะไรที่อยากจะมาปรึกษาเรา แล้วให้เราช่วยมองไปในแนวไหน มันก็ไม่ชัดเจน ผู้บริหารหรือจะคิดอยากมาปรึกษาพวกผู้ร้าย ไฉนที่คอยมองว่าเขาจะทำอะไรผิดอะไรถูก เขาคงไม่อยากมาปรึกษาแน่ หรือพวกคณาจารย์เขาก็เก่ง ๆ กันทั้งนั้นแหละ เขาจะมาอาศัยคนไม่กี่คนตรงนี้ให้มาทำอะไรให้เขา มันก็ไม่ชัดเจนอีก ตรงนี้ทำไม่ได้ จะทำตัวเป็นเหมือนผู้ปกครองคอยตะล่อมไกล่เกลี่ยเวลามีข้อพิพาทอะไรต่าง ๆ มันก็ไม่ใช่น้ำที่

เผอิญตอนนั้นเกิดข้อพิพาทในคณะ ยกตัวอย่างอาจารย์คณะหนึ่งทะเลาะกัน เราก็นึกว่าภายในเขาจะแก้กันได้ มันแก้ไม่ได้ มันเลยเลยจนออกมานอกคณะ มีการติดประกาศ ติดป้ายว่ากันอะไรต่าง ๆ สมาคณาจารย์ก็มองเห็นลู่ทางว่าถ้าอย่างนั้นเราดู case นี้ไหม เมื่อเราจะเข้าไปช่วยอะไรเขาได้ ก็มาปรึกษากันสองคน ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนี้มันออกไปนอกนิด้าแน่ ๆ มันก็ออกไปบ้างแล้ว เอาอย่างนี้ดีกว่า ทำตัวเป็นที่ปรึกษาจูงมือกันขึ้นไปหาอธิการบดี ถามว่าท่านรับรู้เรื่องพวกนี้แค่ไหน ท่านจะปล่อยให้เรื่องอย่างนี้มันบานปลายไปขนาดไหน เราในฐานะสมาคมอาจารย์ เป็นอาจารย์คนหนึ่ง เรารู้สึกว่ามันชกจะไม่ค่อยดี ถามว่าท่านจะทำอย่างไร ท่านก็เฉยไม่ตอบเรา จำได้ว่าตอนนั้นกล้าขนาดไปยื่นคำขาด

กับอธิการบดีว่าท่านต้องเลือก ถ้าถึงคราวที่เลือกใครคนใดคนหนึ่งในสองคนนี้ ท่านจะเลือกใคร แต่ว่าตอนนั้นทำไปได้อย่างไรไม่รู้ ต้องขอขอบคุณ อ.สมศักดิ์ มากที่ทนได้ จำได้ว่าท่านก็ไม่ยอมเลือกแล้วในที่สุดเหตุการณ์นั้นก็สงบไป อันนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงบทบาทของสภาคณาจารย์ที่ไม่ชัดเจน ไม่รู้ว่าจะทำอะไรกันแน่นอน แม้แต่ตอนที่ อ.อัศวิน ขึ้นมาแล้ว ก็ยังไม่ชัดเจนอยู่นะ แต่เราก็ช่วยกันทำงานไป ถึงมันจะไม่ชัดเจนอะไรอะไรที่พอทำได้ก็ทำกันไปอย่างนั้น มันไม่มีอะไรชัดเจน มันไม่มีอะไรที่เป็นปึกแผ่น แต่ที่น่าเสียดายที่สุดก็คือว่าระบบการทำงานของเรา เรามีแต่รายงานการประชุม แล้วเราก็ไม่ได้เก็บกันเป็นหลักฐานที่ดีพอ เพราะเวลาที่เราประชุมกันเราทำอะไรกัน เรามีบันทึกค่ะ จดเอาไว้ แต่มันไม่ได้เก็บกันจริงๆ จังๆ อันนี้มันก็เป็นจุดอ่อนอันหนึ่งของการทำงานที่เราไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนเก็บเอาไว้

ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ดร. อัศวิน จินตกานนท์

กล่าวถึงที่มาของการเป็นประธานสภาคณาจารย์ชุดที่ ๑ คนที่ ๑ และวัตถุประสงค์ของสภาคณาจารย์

ประเด็นแรก เริ่มต้นด้วยการยืนยันถึงข้อมูลที่ว่า อ.ทองศรี กล่าวว่า

ความถูกต้องพอสมควร แต่มีต้องแก้ไขเล็กน้อย เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ มี ๑๒ มหาวิทยาลัยมาร่วมกันไปจัดประชุมที่เชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นการวางแผนว่าจะมีสภาคณาจารย์ในที่ต่าง ๆ อย่างไร และควรจะเป็นอย่างไร แต่มติไม่มีข้อสรุป ที่นี้สภาคณาจารย์ของนิดาเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการจากความคิดริเริ่มของคณาจารย์และฝ่ายบริหาร โดยมีข้อบังคับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ว่าด้วยสภาคณาจารย์ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีการปรับปรุงมาเรื่อย ๆ จนถึงฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๔ วัตถุประสงค์ตอนนั้นจริง ๆ

ก็พูดกันว่าเพื่อเป็นผู้แทนอาจารย์และนักวิชาการในการให้ความร่วมมือประสานงานกับฝ่ายบริหารของสถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันส่งเสริมสัมพันธภาพจริยธรรม อันนี้ผมว่าสำคัญมากนะครับ ผมมองเห็นว่าจริยธรรมของอาจารย์ต้องพัฒนา ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการบทบาทสภาคณาจารย์ตอนนั้นมีผู้แทนคณะ โดยมี อ.ทองศรี กำภู ณ อยุธยา อ.ชิตติยา กรรณสูต ดร.สมพร แสงชัย ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ อ.กรทองทอง ชวลิตธำรง ตอนที่เลือกผู้แทนอาจารย์มีมติสมัครเลยละครับ แต่ผมไม่ได้สมัคร ตอนนั้นมี อ.วีรวัฒน์ กาญจนกุล เป็นคนบดี้ แล้วก็ มี ดร.แสง สงวนเรือง เป็นรองคนบดี้ ทั้งสองท่านผลักดันให้ผมสมัคร ผมบอกว่าจะสมัครไปได้อย่างไร ผมกลับมาไม่มีใครรู้จักผมเลย นั่นแหละ คนที่เขาไม่รู้จัก เขาจะเลือก แล้วก็เข้ามาเป็นที่หนึ่งจริง ๆ ถ้าผมจำไม่ผิด รู้สึกจะมี อ.ธวัชชัย ยงกิตติกุล ด้วย ทำไมผมถึงได้มาเป็นประธานสภาคณาจารย์ คือตอนนั้นมีการพยายามที่จะเป็นประธานสภาคณาจารย์อยู่สามคน คนหนึ่งคือ อ.ทองศรี คนหนึ่งคือ อ.ชิตติยา และ อ.สมพร เขาก็เลยให้เป็นประธานสภาคณาจารย์คนละสองอาทิตย์ แล้วดูว่า

คนไหนเป็นได้ดีที่สุด พอทดลองงานไปคนละสองอาทิตย์แล้ว ทุกคนสายหัวหมด บอกว่าเป็นไม่ได้ อ.จิรายุ ท่านก็พูดขึ้นมาว่า อ.อัศวิน เป็นวิศวกร เขามองโลกตรง เขาไม่มองว่ามั่นคงเคียว ท่านก็เลยเสนอให้ผมเป็นประธานสมาคมอาจารย์ ผมก็เลยได้เป็นประธานสมาคมอาจารย์คนแรก ผมก็พยายามนะครับตอนนั้น แต่อย่างที่ว่า อ.จิรายุว่า ผมเป็นคน Naïve คือมองทุกอย่างสดใสไปหมด ไม่ค่อยมีเรื่องกับใคร เวลาต้องปรึกษากับฝ่ายบริหารก็ปรึกษา เวลาผมจะแนะนำท่าน ก็ไม่เคยบอกว่าผมจะแนะนำคุณนะ ผมก็เข้าไปแล้วก็พูดจากับท่านดี ๆ ท่านอธิการครับ ท่านจะกรุณาคิดถึงข้อคิดเห็นด้านนี้หรือไม่ ก็เลยอยู่ด้วยกันได้ แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีสถานการณ์หนึ่งที่ปวดแสบปวดร้อนกับพวกเรามาก คือมีการที่นักศึกษาที่ธรรมศาสตร์ถูกทำร้าย ตอนนั้นผมเลยตัดสินใจว่าผมอยู่ไม่ได้แล้วประเทศไทยผมขอไปดีกว่า ผมก็เลยไปรับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่ Indiana University ก็เลยลาทุก ๆ คนบอกว่าผมไปแล้วนะ ผมอยู่ไม่ได้ประเทศนี้ ผมจำได้ว่าก่อนที่ผมจะไป ผมไปพบ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แล้วผมก็ถามท่านว่าทำไมท่านถึงยอมให้นักศึกษาไปทำหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่ควรจะเป็น ท่านก็ตอบผมตรง ๆ แล้ว

ก็เป็นความคิดที่ดีมากนะครับ ท่านพูดว่าเรากำลังพยายามจะพัฒนานักศึกษาให้มีความคิดที่จะทำอะไรที่สร้างสรรค์ การที่เราจะไปบังคับนักศึกษาต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ คุณกำลังจำกัดบทบาทของเขา ผมไม่เคยแนะนำนักศึกษาให้ทำอะไร แต่ผมจะบอกว่าเรื่องนี้เบา ๆ หน่อยนะ แล้วท่านก็บอกผมว่าผมเองไม่รู้ว่าคืนนี้จะนอนที่ไหน เพราะมีคนติดตามจะทำร้ายผมตลอดเวลา แต่ท่านก็บอกว่า เชื้อผมเถอะ การที่จะให้ประชาธิปไตยมันเติบโตขึ้นมาได้เราจำเป็นที่จะต้องให้คนคิดเองได้ รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกไม่ควรที่จะไปจำกัดเขาว่าเขาต้องทำอย่างนั้น อย่างนี้ เพราะฉะนั้นมันก็ไม่ใช้ประชาธิปไตย ผมก็จำได้จนถึงทุกวันนี้

ประเด็นที่สอง วัตถุประสงค์ของสมาคมอาจารย์ในตอนนั้นก็คือเป็นผู้แทนของอาจารย์ และเป็นนักวิชาการในการให้ความร่วมมือประสานงานกับฝ่ายบริหารของสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันส่งเสริมสถานภาพจริยธรรม และความก้าวหน้าทางวิชาการ ผมว่าตอนนั้นเราตัดสินใจที่จะเป็นอย่างนั้น อย่างว่าแหละครับ ผมก็ไม่ได้ทะนงตัว ผมก็เข้าหาพี่ทองศรีครับช่วยสอนผมหน่อยเรื่องนี้ ท่านก็สอน ไปหา อ.กฤติยา อาจารย์ครับกรุณาแนะนำผมหน่อย ท่าน

ก็แนะนำ และผมก็ไปฟังจากหลาย ๆ คน ผมก็ตัดสินใจได้ อันนี้ก็เป็นข้อดีของการเอาวิศวกรที่ไม่มีความรู้มาทำตรงนี้

รองศาสตราจารย์

ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์

ในยุคแรกจะเห็นว่าสมาคมอาจารย์ของนิด้ามีความสัมพันธ์กับบริบทของประเทศไทย โดยเฉพาะสถานการณ์ทางการเมืองของบ้านเราเป็นอย่างมาก เพราะการจัดตั้งสมาคมอาจารย์ได้รับผลสะท้อนจากผลพวงของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้น และการที่ท่านอาจารย์อัศวินต้องลาออกไปสอนหนังสือที่อเมริกา ก็เป็นผลจากการเมืองเช่นกัน นอกจากนี้บุคลิกภาพ

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ของประธานสภาคณาจารย์ก็น่าจะมีผลต่อการทำงานของสภาคณาจารย์ด้วย ดังสมัยท่านอาจารย์ทองศรี สภาคณาจารย์ก็มีบทบาทปฏิกิริยาใช้น้อย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศาล บุปผเวส

กล่าวถึงเหตุจูงใจในการมาทำงานที่นิค้ำ บทบาทของประธานและหน้าที่ของสภาคณาจารย์รวมถึงกิจกรรมที่ทำในช่วงเวลานั้น

ประเด็นแรก เหตุจูงใจในการมาทำงานที่นิค้ำ ผมเป็นศิษย์เก่าที่นี่ ผมเป็น hybrid ผมเข้านิค้ำสมัยยังไม่นิค้ำ คือเป็นคนคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พอเรียนไปแล้วหนึ่งปีเขาก็ปรับหลักสูตรใหม่หมด แล้วผมก็ต้องมาเรียนหลักสูตรใหม่ ก็มาจบเป็นนิค้ำรุ่น hybrid และโชคดีที่ได้ทุนไปเรียนต่างประเทศ ก็ได้มีโอกาสพบ ดร.ป๋วย ตอนที่ท่านลี้ภัยเพื่อนนักเรียนไทยที่อยู่ที่นี่ก็ดูแลท่านกัน สาระสำคัญก็คือ อ.ป๋วย พูดกับนักเรียนไทยสมัยนั้น หลายท่านก็มาเป็นอธิการบดี คนบดที่อยู่ที่นี่แหละว่าเราเป็นผู้ที่มีโอกาสดีกว่าคนไทยทั้งหลายที่ได้มาเรียนต่างประเทศได้ทุนกันมา กลับไปก็ต้องไปทำงานเพื่อพัฒนาประเทศ ต้องร่วมมือกันที่จะรักษาความดี

ความก้าวหน้าและสิ่งต่าง ๆ ที่จะเป็นผลดีกับประเทศ การที่ไปอยู่แต่ละแห่งแล้วไม่ได้ร่วมมือกันก็เหมือนไม้ซีกทั้งหลาย ท่านก็แนะนำให้พวกเราจับกลุ่มประสานงานกัน อันนั้นคือ message ที่สำคัญ ผมไปถึง Wisconsin สัปดาห์แรกก็ได้เจอ อ.ศักดา อ.อนุมงคล อ.ชัยอนันต์ เมื่อจบกลับมา ไม่ได้มาที่นิค้ำเป็นที่แรก โชคดีได้ไปอยู่ที่ ESCAP ก่อน แล้วมีเพื่อนชักชวนให้มาอยู่ที่นี่ ก็ฝากฝัง เขาเขียนจดหมายล่วงหน้ามาก่อนถึง อ.ธวัชชัย บอกว่าผมจะกลับแล้ว ให้เรียกผมไปคุยด้วย แล้วส่งให้ผมไปคุยกับ อ.ธวัชชัยนะ บังเอิญอ.ธวัชชัยเป็นเพื่อนเก่าตอนทำค่ายอาสาพัฒนา แล้วก็ Role Model ของผมคนหนึ่ง แล้วก็ Tutor ของผมตอนที่ผมเรียนที่นี่ ที่จริง อ.ธวัชชัย เป็นคนที่ทำให้ผมตัดสินใจว่าหากมีโอกาสศึกษาต่อ ผมจะเรียนเศรษฐศาสตร์นี่คืออิทธิพลของครูคนแรกทางเศรษฐศาสตร์สำหรับผม อันนี้ก็เป็นเหตุจูงใจ

ประเด็นที่สอง บทบาทของประธานและหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ผมมาถึงนิค้ำแรก ๆ ก็ยังสงบเสงี่ยมเฉยๆ อยู่ ทำไม่ถึงได้มาเป็นผู้แทนของคณะพัฒนาเศรษฐกิจก็ไม่ทราบ แล้วพอเป็นผู้แทนของคณะในสภาคณาจารย์แล้วทำไมถึงได้รับเลือกเป็นประธานก็ไม่ทราบอีกเหมือนกัน แต่เมื่อได้รับเลือก

เป็นแล้ว ผมเป็นคนที่ไม่ค่อยจะใส่ใจกับกฎระเบียบอะไรสักเท่าไรหรอก นั่นก็เป็นเหตุหนึ่งที่ผมเลือกนิค้ำนะครับ คือผมอยากจะทำงานสาธารณะ แต่ไม่ถูกรอบงำด้วยกฎระเบียบใด ๆ นิค้ำจึงเป็นที่ที่เหมาะสมสำหรับผม เป็นเหมือนปลาได้น้ำที่ดี เวลาที่ผมเริ่มเป็นประธานก็ได้คุยกับเพื่อนสมาชิกสภาคณาจารย์ ที่เรียกว่าเป็นกรรมการ สมัยนั้นเราเรียกสมาชิกสภาคณาจารย์ ก็ได้คุยกันกับสมาชิกสภาคณาจารย์ แล้วก็คิดว่าหน้าที่ของเราที่ควรพยายามทำก็คือเพิ่มการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการพัฒนาสถาบัน อีกอันหนึ่งก็คือสร้างเสริมความสามัคคีให้มากขึ้นให้รู้จักกันคุ้นเคยกัน อะไรต่าง ๆ ในสถาบัน

ก็คงจะดีขึ้น ประการสุดท้ายก็คือ ช่วยฝ่ายบริหารในการที่จะพัฒนาหน้าที่ของเราคือส่งเสริมในสิ่งที่ริเริ่มที่ดีให้สถาบัน ถ้าหากว่ามีอะไรที่เราไม่เห็นด้วยก็เช่นเดียวกับ อ.ทองศรี ก็ sẽ นำความคิดไปแลกเปลี่ยนพูดคุยกับท่านผู้บริหารอย่างสุภาพเรียบร้อย ในสมัยนั้น ยุคที่ผมเป็นประธาน ปรากฏการณ์มันเห็นชัดในสถาบันอื่น คนที่แข่งเป็นอธิการบดีไม่ได้ก็มาแข่งเป็นประธานสภาคณาจารย์ ฉะนั้นประธานสภาคณาจารย์ก็จะเป็นผู้นำฝ่ายค้านของสถาบันอื่น ๆ นี่ดำก็จะเป็นที่เดียวที่ไม่ได้มีบรรยากาศแบบนั้น อย่างน้อยที่สุดก็ในช่วงที่ผมเป็นประธาน เหตุการณ์ที่สำคัญอันหนึ่งที่คิดว่าเป็นครั้งแรกในเมืองไทยหรือเปล่าไม่แน่ใจ คืออยู่มาวันหนึ่งมีนักการเมืองที่ใช้ไม่ได้ ก็หยิบยกประเด็นที่อดีตอาจารย์อาวุโสของเราท่านหนึ่ง ซึ่งตอนนั้นไปเป็นผู้บริหาร อสมท. แล้วในการอบรมพนักงานของ อสมท. ท่านก็ได้พูดทำนองว่าเราเป็น Kingmaker เพราะฉะนั้นเราต้องระมัดระวังในการที่จะสื่อสาร ทำข่าว หรือเสนอแนะอะไรต่อสาธารณะ แต่ด้วยคำว่า Kingmaker นักการเมืองที่ใช้ไม่ได้คนนั้นเอามาเปียงเบนว่าเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ก็เกิดเป็นเรื่องใหญ่โต ผมเองก็ได้เข้าพบท่านอธิการบดีก็คือ อ.สมศักดิ์ ตอนนั้น ว่าเราจะทำ

อย่างไรกันดีที่จะช่วยอาจารย์ของเรา ตอนนั้นรู้สึกว่าคุณจะไม่ได้อยู่ในนี้แล้ว แต่ท่านก็ยังมาอยู่ แล้วเราก็จัดงานให้กำลังใจกับอาจารย์ท่านนั้น คนทั้งสถาบันก็มาให้กำลังใจ เอาดอกไม้มามอบให้ ผมก็เชื่อว่าท่านก็คงมีกำลังใจขึ้นพอสมควร อันนั้นอาจจะเป็นครั้งแรกในเมืองไทยที่บุคลากรราชการมีวิธีการให้กำลังใจคนของหน่วยงานด้วยวิธีการอย่างนี้ นั่นก็เป็นปรากฏการณ์ที่ผมคิดว่าเป็นความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรที่ช่วยรักษาคนดีของประเทศไว้

ประเด็นที่สาม กิจกรรมที่ทำในช่วงเวลานั้น สำหรับกิจกรรมที่ทำกันในตอนนั้นก็เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่เราคิดกัน เราก็จะมีเลี้ยงอาหารกลางวันกันเป็นประจำ เลี้ยงอาหารกลางวันกันในบรรดาอาจารย์สถาบันเดือนละหนึ่งครั้ง คืออาจารย์ทุกคนไปร่วม มากน้อยก็แล้วแต่ เราก็จะเปิดเป็น free lunch ที่ใช้งบของสภาคณาจารย์ มีไปสัมมนานอกสถานที่ ซึ่งท่านอธิการก็ไปด้วย นอกจากนี้ผมก็ไปจัดตั้งศูนย์ แต่จะว่าเป็นศูนย์วิชาการก็ไม่เชิง เราก็สนใจในเรื่องอาเซียน ครั้งแรกเราก็จัด ASEAN after Summit ครั้งที่สาม ก็เชิญท่านอานันท์มาเป็นองค์ปาฐก แล้วเราก็สัมมนา กัน ผมจำได้ว่าทุกเรื่องที่จะติดต่อแล้วต้องขออนุมัติจากท่านผมไป

พบแล้วให้ท่านเซ็นในที่ต่าง ๆ พบบอกว่าเรามีเรื่องด่วนจะขอให้ท่านเซ็น ท่านบอกว่าจะเดินทางไปต่างประเทศ ก็ถามท่านไปก็โหม่งครับ ผมเอาไปให้เซ็นที่สนามบิน อีกเรื่องหนึ่งก็ไปเซ็นกันที่สถานีรถไฟสามเสน เป็นความสะดวกที่ผมไม่คิดว่าอธิการบดีท่านใดในโลกที่จะให้ความสะดวกกับอาจารย์เล็ก ๆ อย่างผมขนาดนี้ ก็เป็นเรื่องที่ทำให้เรามีความปลอดโปร่งใจในการทำงาน ก็แสดงให้เห็นด้วยว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับคณาจารย์ ไม่ใช่แต่เฉพาะประธานสภาคณาจารย์

ผมมีเรื่องจะเล่าในหนึ่ง เป็นเกร็ดไม่แน่ใจว่าควรเป็นความลับหรือเปล่า ในช่วงที่ผมเป็นประธานสภาคณาจารย์นี้ดำ ก็บังเอิญได้ไปเป็นรองประธานสภาคณาจารย์ทั่วประเทศ ซึ่งสมัยนั้นก็คือคุณหมอบประดิษฐ์ เจริญไทยทวี เป็นประธาน ในช่วงนั้นได้ทำโครงการขอไปดูงานด้านการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว ก็ให้ประธานทั้งหลายเลือกกันเองว่าใครสนใจจะไปที่ไหน แล้วก็เสนอทำเรื่องไปทีนั้น ผมลงชื่อขอไปประเทศจีน ปรากฏว่าที่อื่นไม่ได้ไป จีนก็เงียบ เงียบจนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่งเกิดจลาจลที่เทียนอันเหมิน พอหลังจากจลาจลจบสิ้นลง ทางที่ประชุมประธานสภาคณาจารย์ทั่วประเทศก็ได้รับจดหมายตอบรับว่า

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ขอเชิญคณะที่ขอไปดูงานให้ไปดูงาน
อุดมศึกษาของที่นี่ ผมก็พันตำแหน่ง
ประธานสภาคณาจารย์แล้ว แต่เขาก็ส่ง
เรื่องมาที่ประธานสภาคณาจารย์ท่าน
ต่อมา ก็บอกว่าให้ผมไป เพราะเป็นคน
ติดต่อไว้ตั้งแต่แรก เวลาที่จะไปนี่ก็มีข้อ
ขลุกขลักมากมาย รัฐมนตรีกระทรวง
ศึกษาสมัยนั้นท่านไม่ค่อยเข้ากระทรวง
เวลาที่เราจะไปก็ต้องขออนุมัติ ส่งเรื่อง
ไปเกือบเดือนก็ไม่อนุมัติ ก็มีประธานสภา
คณาจารย์ของเกษตรเป็นคนไปติดตาม
เรื่อง กระทั่งเดินถือหนังสือจากกระทรวง
ไปให้ท่านรัฐมนตรีเห็นที่บ้านท่าน ก็ถึง
เรียบร้อย ได้รับอนุมัติ แต่ก็เกิดปัญหา
ว่าจองเที่ยวบินไม่ได้ เพราะว่าทุกคนจะ

ไปจีน ผลสุดท้ายการบินไทยก็มากระชับ
บอกว่ามีอยู่เที่ยวบินหนึ่งเป็นเที่ยวบิน
พิเศษ ออกก่อนกำหนดที่เราจะไปสองวัน
เราจะไปไหม ก็ไปขอจีนก่อนว่าจะให้เรา
ไปหรือเปล่า ผมก็ต้องวิ่งไปคุยกับสถานทูต
จีน ท่านก็กรุณามาก โทรทางไกลไปขอ
อนุมัติ เขาก็บอกว่าไปได้ เที่ยวบิน
พิเศษลำนั้นเราก็ไม่รู้เลยว่าเป็นพิเศษ
อะไร จนกระทั่งไปถึงสนามบินแห่งหนึ่ง
เขาไม่ส่งเราก่อน ทั้ง cabin economy
มีอาจารย์พวกเราอยู่ ๖ คนเท่านั้น
ภายหลังมารู้ว่าเที่ยวบินพิเศษลำนั้น
คือเที่ยวบินที่สมเด็จพระเทพฯ เสด็จ
เขาก็ส่งท่านจนเรียบร้อย ถึงได้มาส่ง
เราที่สนามบินตามปกติ อันนั้นก็

ประสบการณ์ที่เรียกได้ว่าเป็นความ
ปลื้มส่วนตัวที่ได้ตามเสด็จโดยที่ท่าน
ก็ไม่รู้พระองค์ เราก็ไม่รู้ตัว การไป
ดูงานที่นั่นก็ได้ไปดู ๕ มหาวิทยาลัย
ที่เป็น top ได้ไปเห็นได้รับประสบการณ์
หลายอย่าง อันหนึ่งที่ผมคิดว่าน่าจะ
เป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทย
ผมก็เคยเล่าให้ฟังแล้ว คืออาจารย์ที่
จีนทำวิจัย ถ้าหากได้สิทธิบัตรและไป
commercialize ได้ อาจารย์จะมีส่วน
แบ่ง ๓๐% ของสิทธิบัตร ด้วยเหตุนี้งาน
วิจัยของมหาวิทยาลัยมันจึงถูกชักจูงไป
สู่การวิจัยที่จะมีผลในการใช้จริงเป็น
อย่างมาก เทียบกับเงินเดือนอาจารย์
มหาวิทยาลัยตอนนั้น ศาสตราจารย์
ได้เดือนละ ๘๐-๙๐ หยวน แต่ว่าอยู่ฟรี
ขณะที่เด็กจบปริญญาตรี ทำงานบริษัท
ต่างชาติที่เข้าไปลงทุนได้ ๑๐๐ กว่า
หยวนแล้ว จะเห็นได้ว่าข้าราชการของ
จีนก็เงินเดือนต่ำ แต่ก็ได้รับ Welfare
ดี และ Incentive ที่สำคัญคืองานวิจัย

รองศาสตราจารย์

ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์

ท่านอาจารย์ช่วยฉายภาพประมาณ
ในช่วงปี ๒๕๓๐ ที่ท่านเป็นประธานสภา
คณาจารย์อยู่ ท่านอาจารย์ได้มีโอกาส
พบท่านอาจารย์ป่วย และได้รับถ่ายทอด
ความคิดที่ดี ที่สร้างสรรค์ สำหรับการ

พัฒนาประเทศ คิดว่าสิ่งสำคัญที่ผ่านพูดถึงคือบทบาทระหว่างสภาคณาจารย์กับผู้บริหาร อันนี้น่าจะเป็นเอกลักษณ์ของสภาคณาจารย์ที่นี้คือความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างดี ถ้าเป็นอื่นอาจจะเหมือนเป็นฝ่ายตรงข้าม บรรยายากศของนี้แตกต่างจากที่อื่นหลายแห่ง

ศาสตราจารย์

ดร. อุดม ทุมโฆสิต

กล่าวถึงเหตุจูงใจในการมาทำงานที่นี้ดี และบทบาทหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ดังนี้

ประเด็นแรก เหตุจูงใจในการมาทำงานที่นี้ดี ผมมานี้ด้วยความรู้สึกอยากจะมาอยู่ที่นี่จริง ๆ เหตุผลคือผมภูมิใจในรุ่นพี่มาก ชื่อเสียงของอาจารย์อาวสุรุ่นบุกเบิกมันก็องกระจายไปทั่วประเทศในสมัยนั้น ปัญหาหลัก ๆ ของบ้านเมืองส่วนใหญ่มักจะคิดถึงนิคดาว่านิคดาจะแก้ไขปัญหาล้านนั้นให้ประเทศได้อย่างไร ตัวเองพื้นฐานเป็นทันตแพทย์ เคยเป็นอาจารย์ที่คณะทันตแพทย์ จุฬาฯ ๑ ปี แล้วไปอยู่กระทรวงสาธารณสุข ไปอยู่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เหตุผลที่ย้ายมากเพราะผมอยู่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา คนที่เป็นบัณฑิตสมัยนั้น มีวิญญานประหลาดนะครับ มีความรู้ร้อนที่อยากจะไปทำงานผมลาออกจาก

คณะทันตแพทย์ จุฬาฯ ไปอยู่กระทรวงสาธารณสุขเพราะอยากจะไปออกหน่วยแพทย์ชนบท แล้วผมก็ได้เดินทางไปทั่วทุกจังหวัดเลย ความใฝ่ฝันที่อยากจะมาเรียนมาทำงานมาอยู่ที่นี่ดี เพราะมีความรู้สึกที่นิคดาเป็นสถาบันหลักที่ช่วยตอบปัญหาของประเทศได้มาก แล้วผมก็คิดว่าเรียนผิด ไปเรียนทันตแพทย์นี้ผิดมากเลย ผมควรจะเรียนเศรษฐศาสตร์ประมาณนี้ถึงจะทำงานได้เต็มไม้เต็มมือ ผมมาขอเรียนหลักสูตรพัฒนาการเศรษฐกิจอยู่ ๖ เดือน ชอบมาก แล้วก็มาสมัครเรียนที่คณะรัฐประศาสนศาสตร์ เลยอยู่ต่อจนจบโท เอก เป็นอาจารย์

ประเด็นที่สอง บทบาทของประธาน

และหน้าที่ของสภาคณาจารย์ พอมาอยู่ในคณะนี้เรียบร้อย ตัดความมาถึงตอนเป็นประธานสภาคณาจารย์ บรรยายากศในช่วงนั้นมันเป็นบรรยายากศที่ประชาธิปไตยค่อนข้างจะแข็งกร้าว สภาคณาจารย์ต่าง ๆ ไม่ทราบถูกตั้งขึ้นมาอย่างไร แต่ว่า spirit วัฒนธรรมของสภาคณาจารย์ทั่วประเทศคือต้องการถ่วงดุลผู้บริหาร ตอนที่ผมเป็นคนบดอยู่ที่นี่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อน ๆ ที่เป็นสภาคณาจารย์เขาประชุมกันทุกวันว่าวันนี้ผู้บริหารทำอะไรผิดบ้างเพื่อจะเดินเข้าไปเคาะประตูบ้าน ไม่ใช่ประตูห้องทำงาน เพราะในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เราอยู่ด้วยกัน แล้วก็บอกว่าวันนี้คุณผิดอะไรบ้าง ถึงขนาดอย่างนั้น ผมไม่ชอบสไตล์อย่างนั้น ผมมีความรู้สึกว่าการทำงานที่ดีมันควรจะร่วมมือกัน ผมไม่ชอบวิธีการอะไรที่มันก้าวร้าว ผมไม่ชอบโดยนิสัยส่วนตัว น่าจะพูดกันรู้เรื่อง น่าจะพูดกันเข้าใจ เวลามาเป็นประธานสภาคณาจารย์ก็มีความรู้สึกที่เราจะร่วมมือกันกับฝ่ายบริหารพัฒนาสถาบันเราอย่างไร มีความคิดเป็นแบบนี้เมื่อเข้ามาเป็นประธานก็พิจารณาดูว่าสภาคณาจารย์ในนิคดาแทบไม่มีบทบาทอะไรเลยนะ งบประมาณก็ไม่มี คนที่มาเป็นผู้แทนส่วนใหญ่จากคณะต่าง ๆ ก็แค่เชิญให้มาบ้าง ในยุคผมนะ ไม่ใช่

ในยุคท่านอื่น ผู้แทนถูกเคี่ยวเข็ญจากคณะต่าง ๆ ให้มาบ้าง ซึ่งผมมองว่าบทบาทของสภาคณาจารย์น่าจะมีความสำคัญ ผมถือว่าเป็นหนึ่งในสามของมหาวิทยาลัยหนึ่ง สภามหาวิทยาลัย สองฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย อันที่สามคือสภาคณาจารย์ ผมมองว่าเราเป็นผู้แทนของอาจารย์ ถ้าเราสามารถที่จะพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถกล้าแข็งก็จะเชิดชูบทบาทของมหาวิทยาลัย เหมือนเมื่อครั้งอดีตที่เราเคยภูมิใจในบทบาทของอาจารย์อาวุโสของเรา เมื่อคิดอย่างนี้ก็เลยเดินไปหาท่านอธิการบดีสมัยนั้นคือ

อ.ปรีชา บอกว่าผมมาเป็นประธานสภาคณาจารย์แล้ว อาจารย์คาดหวังว่าผมจะต้องทำอะไร ท่านอธิการบดีถึง อาจารย์คิดว่าจะให้ผมทำอะไร ผมก็อธิบายเลยบอกว่าผมควรจะทำอย่างนี้ ๆ ท่านอธิการบดีปรีชาท่านก็ดีนะ บอกว่าถ้าได้ อย่างนั้นก็เอาเลยอาจารย์ อาจารย์คิดว่าจะให้ผมช่วยอะไรบ้าง ผมก็บอกว่าตอนนี้ยังคิดไม่ออก เดี่ยวเราต้องไปปรึกษากันก่อน ก็มาเริ่มปรึกษา มีการประชุมปรึกษาหารือกัน แล้วก็ไปร่วมเสนอแนะกับเพื่อน ๆ คิดแผนงานโครงการที่จะทำ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่างบประมาณ

ของสภาคณาจารย์ไม่มาก แทบจะทำอะไรไม่ได้ สิ่งที่ได้ก็คือพบปะ เชิญมากินข้าว คิดโครงการจะพัฒนานู่นนี่ที่ประชุมก็เสนอขึ้นมาว่าควรจะทำแต่พอจะไปต่อมันก็ไม่มีเงินจริง ๆ เพราะนี่มันเป็นสถาบันเล็ก ๆ งบประมาณจำกัดมาก เราก็เข้าใจในสภาพ แต่อย่างไรก็ดีความพยายามในช่วงนั้น ท่านอาจารย์ปรีชา ก็จัดให้ไปดูงานต่างประเทศครั้งหนึ่ง ผมก็พาไปเสียมเรียบ เหตุผลเพราะดินแดนนี้มีความผูกพันกับประเทศไทยเวลานั้นเขมรเพิ่งเปิดประเทศใหม่ แล้วเวลาผ่านไปลำบากก็พยายามที่จะสร้าง

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่นี้แนวทางในการทำงาน เมื่อเราไม่สามารถที่จะสร้างโครงการฝึกอบรมสร้างอะไรได้ เราก็พยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ นี่อันที่หนึ่งเป็นหลักเลย ก็พยายามจัดการศึกษาดูงานทั้งภายในภายนอกเพื่อให้เกิดการพบปะสังสรรค์กัน เพราะว่างานเลี้ยงอาหารไม่ประสบความสำเร็จ พอถึงเวลาเราจัดอาหารให้ฟรี แต่ว่าเพื่อน ๆ อาจารย์ชอบไปทานกันเอง อันที่สองเรากลัวว่าเรามีบทบาทเป็นผู้แทนอาจารย์ ถ้าอาจารย์ท่านใดมีความเดือดเนื้อร้อนใจในเรื่องอะไรก็ตาม เช่น ขอตำแหน่งทางวิชาการแล้วมันช้าเกินไป หรือมีเรื่องขัดแย้งกันภายในคณะ เราก็ยินดีที่จะเข้าไปช่วยเพื่อให้ความเป็นธรรมหรือช่วยเหลือ ช่วยบรรเทาความขัดแย้งหรืออาจจะช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบาซึ่งบทบาทเหล่านี้ในช่วงที่ผมอยู่ก็ได้มีส่วนในการที่จะเข้าไปช่วยยุติปัญหาต่าง ๆ อยู่บ้างพอสมควร หลังจากนั้นเราพยายามที่จะสร้างบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับสถาบันให้แน่นแฟ้นมากขึ้น แต่ช่วงนั้นมันเป็นช่วงที่มีกระแสการนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ ส่วนตัวผมเองและอาจารย์หลายๆ ท่านไม่ค่อยเห็นด้วยกับการออกนอกระบบ ผมได้ไปพบปะกับท่านอธิการบดี

ที่สมัยนั้น ท่านเห็นดีเห็นงามว่าควรจะออกนอกระบบ ผมก็พยายามไปอธิบายว่าเราไม่เห็นด้วย เพราะไม่อยากจะพูดเผชิญหน้าในที่ประชุม ในท่ามกลางประชาคม มีความรู้สึกว่ามันจะนำไปสู่ข้อขัดแย้งได้ เหมือนมหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งท่านก็รับฟัง อันนี้ก็เป็น spirit เฉพาะของนิค้านะ ในยุคนั้น สภามหาวิทยาลัยอื่นๆ มีเรื่องขัดแย้งกับฝ่ายบริหารเยอะมาก ขอนแก่น เชียงใหม่ รามคำแหง อีกหลายแห่ง แม้แต่ธรรมศาสตร์ยังมีเรื่องเลยสมัยนั้น แต่ของเรามันเป็นวัฒนธรรมเฉพาะของนิค้ำ ระหว่างทุกส่วน ทั้งสภามหาวิทยาลัย ทั้งฝ่ายบริหาร และสภาคณาจารย์ สามส่วนร่วมมือกันดี แต่น่าเสียดายไปนิดว่าบทบาทของสภาคณาจารย์ที่จริงควรจะได้มากกว่านี้ แต่ว่าไม่ค่อยได้ทำสักเท่าไร เพราะว่ามีข้อจำกัดหลาย ๆ ประการด้วยกัน ซึ่งท่านทั้งหลายที่อยู่ในที่นี้คงจะทราบดี

หัวข้อที่สอง ทิศทาง/บทบาทของสภาคณาจารย์ในอนาคต

ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์

ดร. อัครวิณ จินตกานนท์

วันนี้ผมตั้งใจมาพูดถึง “บทบาท

ของนิค้ำในอนาคต” แล้วก็ “จะสอนอะไรในอนาคต” แต่ผมอยากจะเริ่มต้นให้ทุก ๆ คนทราบว่าความคิดของผมได้มาจาก publication ของ thaipublica.org เป็นการพูดของ ดร.ประสาร ไชยรัตน์วรกุล ที่พูดให้จุฬาฯ ว่าในอนาคตต้องทำอะไรจึงจะ relevant ต่อสถานการณ์ ผมอยากจะพูดอันหนึ่งซึ่งเขียนมาในปี ค.ศ. ๑๘๕๙ โดย Sir. Charles Darwin “It’s not a strongest or the most intelligence who will survive but those who can best manage change” ถ้าเรา manage change ไม่ได้ เราก็จะ irrelevant เมื่อผมเป็นคนบดที่อยู่ที่คณะบริหารธุรกิจ มีนักศึกษากลุ่มหนึ่งมากับรองคณบดีมาขอร้องให้ผมเลิกเชิญอาจารย์เอกชัยชัยประเสริฐสิทธิ มาสอนที่นี่ ผมบอกว่าก่อนที่คุณจะให้ผมเลิกเชิญอาจารย์มาสอนที่นี่ คุณต้องอธิบายให้ผมฟังก่อนว่าท่านทำอะไรผิด อันนี้คือคำตอบที่แท้จริงคือ หนึ่ง ท่านบังคับให้เราอ่านหนังสือสอง ท่านยังมี quiz ทุกชั่วโมง สาม ท่านเอาประสบการณ์ของท่านมาเล่าแทนที่จะสอนเนื้อหาในหนังสือ ผมก็เลยบอกเขาว่าขอโทษนะ การสอนหนังสือในระดับปริญญาโทคุณเป็น passive learner ไม่ได้ คุณต้องเป็น active learner ผมเองก็พยายามที่จะให้นักศึกษาอ่านหนังสือ

“ถ้าเราต้องการให้นิรุตถายายตัวไป ก็ต้อง ADAPTIVE CHANGE”

แต่ไม่เคยทำสำเร็จครับ การที่อาจารย์สามารถบังคับให้คุณอ่านหนังสือได้ สามารถให้คุณทำ quiz ได้ทุกชั่วโมง แล้วก็ยังเล่าประสบการณ์ของท่านที่ท่าน adapt มาให้เป็น case study ได้ ผมว่าท่านประเสริฐที่สุดแล้ว ผมจะไม่ยอมเลิกจ้างท่าน อีกสัปดาห์ต่อมารองคณบดีเข้ามาบอกว่าอาจารย์ครับนักศึกษาจะเดินขบวน ผมบอกเอาสิ ก็ให้ท่านเดินไป ผมจะไปพบนักศึกษาเอง แล้วจะอธิบายให้ท่านผู้บริหารทุกคนทราบว่าทำไมผมถึงต้องจ้างอาจารย์ท่านนี้มาสอน อันนั้นคือสิ่งที่ผิดที่สุดในการสอนหนังสือถ้าเราจะ lecture อย่างเดียว ผมเจอแล้วว่าท่านอาจารย์ป่วย พูดอะไรกับผม “เราต้องสนับสนุนให้มนุษย์แต่ละคนใช้ความคิดอย่างมีเสรีภาพชนิดที่ไม่ต้องพึ่งหวาดหวั่นว่าจะเป็นความคิดนอกกรอบนอกทาง นั่นแหละจึงจะเป็นการสนับสนุนอุดมคติให้ถือกำเนิดได้ แม่น้ำลำห้วยยังเปลี่ยนแนวเดินได้ สมอมมนุษย์อันประเสริฐจะแหวกแนวบ้างไม่ได้หรือ ในเมื่อมันไม่เป็นพิษ

เป็นภัยต่อสังคม” ในประสบการณ์ชีวิตผมที่ผมอยู่ตลาดหลักทรัพย์มาเป็นเวลานานพอสมควร ผมเห็นว่าบริษัทใหญ่ ๆ ล้มละลายไปเยอะแล้ว องค์กรหลายองค์กรไม่สามารถ survive ได้ เพราะไม่สามารถ manage change ยังมีเรื่องของ social network ที่ทำให้ Donald Trump สามารถชนะ Hillary Clinton ได้โดยที่ Trump ไม่มีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เท่าไร คิดถึงแต่จะปิดประเทศอย่างเดียว แต่ไม่รู้ Comparative Advantage คืออะไร ถ้าเราต้องการให้นิรุตถายายตัวไปก็ต้อง Adaptive Change ในหลายสิ่งหลายอย่างที่จริงวันนี้ผมอยากจะพูดเรื่องอนาคตของนิรุตถาเรา อันแรก ผู้นำที่ดีถ้าเห็นว่ามันมีอะไรผิดพลาดจริง ๆ ก็จะได้รับส่วนเกินมาไว้ที่ตัว ถ้าเห็นอะไรที่เป็นส่วนดีก็จะให้ลูกน้อง อันที่สอง ถ้าใครมีความสนใจที่จะทำงาน ก็จะทำงานให้จนเป็นที่สำเร็จได้ และอันสุดท้ายที่ผมอยากจะเชียร์คณะผู้บริหารคือ You can do it.

รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา

“อยากจะมีงานเห็นสภาคณาจารย์หน้าตาเป็นยังไง” ก็จะฉายภาพแค่ ๒ ภาพนะคะ สำหรับส่วนตัวที่อยากเห็นสภาคณาจารย์เปลี่ยนแปลง อันนี้เห็นด้วยกับ อ.อัศวิน อย่างยิ่งว่าเราต้องกล้าที่จะเปลี่ยน สิ่งที่เราอยากให้เป็นมาก ๆ ก็คืออยากให้นั้นสาระของเรื่องมากกว่ากระบวนการ ประเด็นคืออยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องคุณธรรมอันดีของชาวนิรุตถา ดิฉันอยู่มานานในช่วงที่นิรุตถายายจน จนกระทั่งนิรุตถาเริ่มร่ำรวย แต่ไม่ได้อยู่ช่วงที่นิรุตถารวยมาก ๆ เท่าที่ฟังจากรุ่นน้อง ๆ มาพูดให้ฟัง รู้สึกเป็นห่วงเรื่องคุณธรรม การมีสติต่างใช้กัน แล้วก็เริ่มคิดกันแบบไม่มีจุดจบ พูดง่าย ๆ คำไม่ค่อยจะเพราะหน่อยก็คือว่าเห็นแก่เงินกันมากเกินไป ถ้าเรื่องนี้จะคงบานปลายไปเรื่อย ๆ คิดว่าความเจริญในนิรุตถาเราคงถึงจุดจบเข้าสักวันหนึ่ง สภาคณาจารย์จะพอมีสบตาใหม่ที่จะเน้นในเรื่องความคิดความอ่าน เรื่องคุณธรรมของคณาจารย์ทั้งหลายของเรา ประการที่สองที่อยากจะขอเน้นก็คือ เรื่องทางวิชาการ สภาคณาจารย์จะมีบทบาทอย่างไรใหม่ที่จะเน้นให้อาจารย์ของเรามีความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการ งานวิจัยต่าง ๆ ของเรา ไม่

ทราบนะคะ เผอิญไม่ค่อยได้ยินว่าสมัยนี้
ดังเหมือนเมื่อก่อนหรือเปล่า นิต้าเคย
เป็นผู้นำในเรื่องของการทำโพลรุ่นแรก ๆ
ระยะหลังๆ กลางๆ ก็หายไปบ้าง แต่หลังๆ
ยิ่งไม่ค่อยได้ยินใหญ่เลย เคยได้ยินอยู่
ครั้งหนึ่งที่ว่า เป็นแห่งเดียวที่หายถูก ที่
ว่าประชาธิปไตยจะชนะหรือยังในตอนนั้น
ใคร ๆ ก็บอกว่าแพ้ทั้งหมด อันนั้นก็ดังขึ้น
มาหน่อยหนึ่ง แต่โดยหลักการแล้ว ดิฉัน
ยังมองว่าถ้าสภาคณาจารย์ของเราเน้น
เรื่องทางวิชาการจริง จะมีทางใหม่ ไม่ได้
จับแต่เรื่องโพลนะ อันนี้ยกตัวอย่างเท่านั้น
แต่จะทำให้อาจารย์มีความแข็งแกร่งทาง
วิชาการได้อย่างไรบ้าง จะผลักดันอย่างไร
ที่จะให้เป็นแหล่งข้อมูล เป็นแหล่งวิชาการ
จริง ๆ ที่จะทำให้ได้ นี่เป็นสองประเด็นหลัก
ที่อยากจะเสนอไว้ แต่ว่าจะทำอย่างไรนั้น
ไม่ทราบ อ.ทิพวรรณ อาจจะคิดเป็นการ
บ้านก็ได้ ขอเน้นอีกนิดหนึ่งว่าจริง ๆ แล้ว
สภาคณาจารย์มีงบประมาณ แต่ที่ไม่
เห็นด้วยก็คือไม่อยากเห็นสภาคณาจารย์
เป็นสภาน่าเที่ยว อันนี้ไม่อยากเห็นเลย
บอกตามตรง แต่เอาเถอะ ถ้าเผื่อเป็นนำ
เที่ยวทางวิชาการกันบ้าง แล้วเรามีอะไร
ติดไม้ติดมือกลับมาพูดกันได้อีกจะดี นี่คือ
สองประเด็นหลักที่อยากจะมองเห็นการ
เปลี่ยนแปลง ในเรื่องของคุณธรรม และ
เรื่องความเข้มแข็งทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร. วิศาล บุปผเวส

ผมอยากจะย้อนหลังไปนิด กิจกรรมที่สภาคณาจารย์สมัยก่อนทำบ่อย ๆ ก็คือ “โต๊ะกลม” แล้วเราก็หยิบยก issue ที่ เป็นความสนใจของการพัฒนาสถาบันในสมัยนั้น อย่างเช่น การออกนอกระบบก็ดี หรืออะไรก็ดี สมาชิกโต๊ะกลมเราก็เชิญทั้งอาจารย์อาวุโส อาจารย์รุ่นใหม่ เสียดยาวว่าไม่รู้ว่่ามันทึกเหล่านั้่นอยู่ทีไหน แต่ันั้นเป็นกิจกรรมที่เรากั้กันบ่อย ๆ ตอนนีัมาถึงอนาคตของนั้ด้า ถึงแมัผมจะออกจากนั้ด้าไป เกษียณไป ๑๒ ปีแล้ว ก็ยังอยู่ในวงการวิชาการ ไปที่ TDRi อีกส่วนหนึ่งก็คือได้ไปร่วมกิจกรรมของปปช. ทางด้านวิชาการได้เห็นการพัฒนาเครื่องมือและตัวผมเองก็มีส่วนสำคัญในการทำเครื่องมือที่จะวัดความโปร่งใส ทำไปแล้วก็รู้สึกหนักใจ แล้วก็วิตกกังวลเวลานั้ประเทศไทยถูกขับเคลื่อนด้วย KPI ซึ่งล้วนแต่เป็น KPI ที่หลอกตัวเอง สร้างตัวชี้วัดเพื่อที่จะสบายทำได้แล้วเรากั้เห็นว่าสถาบันที่ไดั KPI สูง ๆ นั้มันเลวลงทุกที นั้คืออนาคตที่มีดมนของประเทศไทย อาจจะไม่ยุติธรรมสำหรับนั้ด้าที่เรายพยายามจะทำ KPI ที่ดี แล้วก็กลายเป็นบิวัยอยู่ในประเทศไทย แต่ว่าด้วยคุณธรรม ผมคิดว่าเรากั้ต้องยืนหยัดที่จะทำแบบนั้้น ประเด็นที่เกัียวเนื่องก็คือแล้วเรากั้คิด

เรื่อง KPI ให้ถูกต้องได้อย่างไร อันนั้เป็นเรื่องทีสภาคณาจารย์อาจจะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยกันดู แรงขับเคลื่อนของนั้ด้าทีสำคัญก็คือคณาจารย์ตัวชี้วัดทีจะประเมินคุณสมบัติของอาจารย์ทีเหมาะสมสำหรับประเทศไทย ทีจะทำให้นั้ด้าเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ได้ ต้องเป็น KPI ทีมันสอดคล้องให้รางวัลกับผลงานทีถูกต้อง ผมคิดว่าสภาคณาจารย์น่าจะมึบทบาท มาดู มา review ว่า KPI ทีเรากั้ใช้กันอยู่ตอนนั้ควรจะปรับปรุงแก้ไขอะไรอีกบ้าง อีกอย่างหนึ่งคือเวลานั้ประเทศไทยกั้ใช้ KPI ไปผูกพันกับรางวัลต่าง ๆ มันก็เลยยิ่งเป็นการสมยอมทีจะใช้ KPI เพื่อเอารางวัล แทนทีจะใช้ KPI เพื่อประเมินความบกพร่อง ความสำเร็จ ความดีงามของตัวเองให้มันถ่องแท้ ผมคิดว่าอันนั้เป็นอันตราย นั้ด้าควรจะยืนอยู่ใน position อย่างนั้ เราต้องช่วยกันคิดว่าผลงานทางวิชาการของอาจารย์กับผลงานทีบริการต่อสังคมมันควรจะมึน้ำหนักขนาดไหน อย่างไร มันควรจะทดแทนกันได้แคัไหน อย่างไร ไม่อย่างนั้นเราจะลำเอียงกับคนกลุ่มหนึ่ง และลงโทษคนอีกกลุ่มหนึ่ง ทั้ง ๆ ทีเขากั้กำลังทำหน้าทีทีเหมาะสมและดีงามสำหรับประเทศไทยอยู่ อีกอย่างหนึ่งก็คือทิศทางของงานวิจัย ผมรู้สึก

ว่าเมื่อไปอยู่ TDRi ก็ดี ได้เป็น reviewer ให้กับ สกว. ให้กับสภาวิจัยแห่งชาติก็ดี ผมกั้พบว่างานทีเสนอมาคูณภาพมันแย่งลงทุกที proposal มันไม่น่าจะให้ไปทำอะไรเลย ขาดการ review ความรู้เดิมทีเข้าใจในเหตุผล review กันแต่ ว่าใครทำอะไร ใครบอะไร โดยไม่มี critical idea ว่าทีเขาพบมานั้มันน่าเชื่อถือมากแคัไหน มันถูกไหม มันบกพร่องยังงั้ แต่เรากั้ปล่อยผ่านกันไป อย่างนั้เป็นต้น สภาคณาจารย์น่าจะระดมกำลังพวกเรา อย่างงานทางด้านเศรษฐศาสตร์เป็นตัวอย่าง ผลงานของเรามันควรจะมีความสำคัญกับนโยบายของประเทศ แต่ว่าถ้าจะไป publish นานาชาติไม่มีใครชาติพิมพ์งานอย่างนั้ อาจารย์ทีจะทำงานทางด้าน policy ทีสำคัญในประเทศ ผมมาเอาอาจารย์ทีคณะไปช่วยหลายคน คนเหล่านั้ทำงานแล้วไม่ได้ KPI เลย เป็นศูนย์ไปหมด อย่างนั้ผมหาใครไปทำไม่ได้ แต่ นั้คือบทบาทสำคัญทีนั้ด้าเคยทีมีมาแต่เดิม ตั้งแต่กั้กำเนิดคือเพื่อความเจริญของประเทศไทย เสร้งแล้วจะให้มีไป international มันก็ไม่มี relevant อะไรกับประเทศไทย อาจารย์ผมซึ่งเป็น top student ของศิษย์กั้นกุฎิของ Keynes แกมีชื่อเสียงมาก เป็นทีเคารพของผู้คน แต่แกมี Publication ทีในชั้นหนึ่งของโลก

๒ - ๓ บทความ หลังจากนั้นก็ไม่ลงแล้ว แกมาลงที่ Indian Journal มาลงที่ Philippines Journal แกบอกว่า คนพวกนี้ที่จะอ่านแล้วเอาไปใช้ประโยชน์จากผลงานของแก ถ้ามักเศรษฐศาสตร์โลกทุกคนตอนนี้ลืมนึกไปหมด แต่ผลงานของแกคือพัฒนาฟิลิปปินส์พัฒนาอินเดีย ผมคิดว่าเราต้องวาง Position ของเราให้ถูกต้อง และเชื่อมั่นใน Position นั้น

ศาสตราจารย์

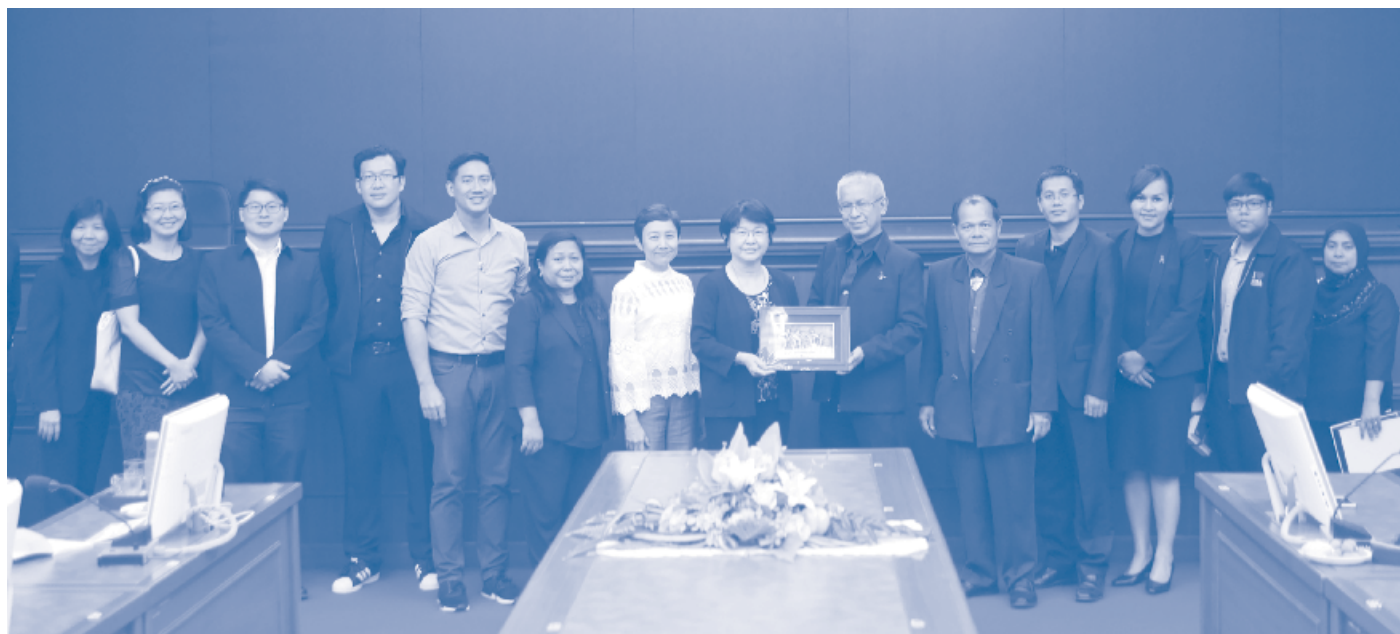
ดร. อุดม ทุมโฆสิต

อยากให้เห็นนิคโดยสภาคณาจารย์มีส่วนสำคัญในการนำนิคออกไปสู่สังคมอีกครั้งหนึ่ง นิคในอดีตเคยมีชื่อเสียงเป็นหลักของประเทศ ในเรื่องการ

ชี้แนะแนวทางให้กับประเทศในปัญหาสำคัญ ๆ มากมาย แต่ระยะหลังมันยุบลงไปค่อนข้างจะมาก ๆ ในความรู้สึกส่วนตัวมีความรู้สึกว่ายาวนานกับเรื่องตัวเอง เรื่องสอน เรื่องนักศึกษา เรื่องจัดเวลา เรื่องอื่นเรื่องนี้ เราคุ้นกับเรื่องเหล่านี้ เราไม่มีเวลาแม้แต่จะเหลียวไปดูข้อเลือกดูปัญหาข้างนอกอย่างแท้จริงให้เข้าใจลึกซึ้ง เราจะไม่ค่อยมีเวลามากถึงขนาดนั้น เครื่องไม้เครื่องมือที่มีอยู่กับตัวหรือที่ได้เรียนได้ศึกษามา มันก็เลยเป็นเครื่องมือที่ไม่สามารถจะแก้ปัญหาหนัก ๆ ได้ ถ้าจะกลับไปอย่างนั้นผมคิดว่าทั้งฝ่ายบริหารและสภาคณาจารย์ต้องร่วมมือ ผมคิดว่าความสามารถของอาจารย์เป็นหัวใจของการเปลี่ยนแปลง ผมไม่คิดว่าฝ่ายบริหารจะสำคัญ แต่ผมคิดว่า

อาจารย์สำคัญอย่างยิ่ง การที่มีอาจารย์หลายสาขาวิชา ต่างองค์ความรู้ ต่างอะไรกัน จะมองในจุดแข็งก็เป็นจุดแข็ง จะมองในแง่ของจุดอ่อนก็เป็นจุดอ่อน แล้วก็จะเป็นอย่างยิ่งถ้าเราต่างคนต่างอยู่ในห้องของตัวเองและปิดตัวเอง บางทีอยู่ชั้นบนชั้นล่างเราไม่เคยเจอกัน อย่างที่ท่านอ.วิศาล แนะนำก็คือเราหมั่นจัดกิจกรรมให้อาจารย์ได้พบปะกัน ให้บูรณาการความคิดเห็น ผมคิดว่าอันนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ตอนที่ผมเป็นประธานสภาคณาจารย์ ผมก็พยายามทำแต่ทำได้นิดเดียว ไม่มากนักคือความเห็นทั่ว ๆ ไป ส่วนความเห็นเฉพาะป็นี่ นิคได้เกิดจากพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงโปรดเกล้าให้มีขึ้น ผมมีความรู้สึกว่าบทบาทเรามีน้อยไปในปีที่สำคัญนี้ ผมเลยเสนอว่า อันแรก เราน่าจะทำกิจกรรมเกี่ยวกับพระองค์ท่าน เช่น ศาสตร์ของพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่เราน่ามาใช้สอนได้ได้อ่านงานของพระองค์ท่านหลายอย่างที่เกิดจากการทดลองปฏิบัติ ผมว่าเป็นศาสตร์การพัฒนาชั้นเลิศ ซึ่งไม่มีในตำรา เราอ่านจากที่อื่นไม่ได้ แต่เราอ่านและสรุป แล้วถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของพระองค์ท่านได้ นิคเป็นสถาบันที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาและการบริหารการพัฒนา ตรงที่สุดเลยกับผลงานของพระองค์ท่านที่ทรงปฏิบัติมา ๗๐ ปี เพียงแต่เราจะถ่ายทอดมาเป็นวิชาอย่างไร สอนและเผยแพร่กันไปอย่างไร

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ในด้านนี้จะเข้าใจ เพราะเรามีพื้นฐานวิชาด้านการพัฒนา เรามีหลักวิชาอยู่หลาย ๆ หลัก ขาดแต่การบูรณาการ ประเด็นปัญหาต่าง ๆ มันเกิดขึ้นในประเทศไทยของเราเอง เราค่อนข้างเข้าใจดีอยู่แล้ว ผู้ที่สร้างศาสตร์อันนี้ขึ้นมา แม้ว่าสร้างขึ้นมาจากกาปฏิบัติ คือพระเจ้าอยู่หัวของเรา ซึ่งไม่ผิดแน่ ถูกแน่นอน น่าจะทำ อีกอันหนึ่งผมคิดว่าพระองค์ท่านมีความมานะพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ปัญหาพื้นฐานของประเทศ ปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำ เรามีศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงอยู่ ผมคิดว่าน่าจะช่วยประเทศได้มาก และจะแก้ปัญหานี้ได้ แต่ต้องใช้หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารการพัฒนาเข้ามาช่วย เมื่อมองลงไปเรามีศิษย์เก่าที่กระจายอยู่ทั่วทุกแห่ง ผมทำงานใกล้ชิดกับพวกท้องถิ่น เขามองว่าในด้าสามารถจะนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติจริงในระดับพื้นที่ได้หรือไม่ เพราะว่าองค์ความรู้ที่มีอยู่เวลานี้มันยังขาดอีกหลายส่วน เช่น การตลาด การจัดการ การประเมินเพื่อให้เห็นประสิทธิภาพ

รองศาสตราจารย์

ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์

จากที่ได้ฟังการเสวนาในวันนี้ ทำให้เราได้ทราบคุณูปการในการจัดตั้ง

สมาคณาจารย์ โดยมีรุ่นบุกเบิกที่ท่านนั่งอยู่ที่นี่ ทำให้สมาคณาจารย์ของนิค้ำซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญของมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถาบันไปพร้อม ๆ กับสภาสถาบันและผู้บริหาร ในยุคแรกของสมาคณาจารย์เป็นเสมือนการแสวงหา เพราะยังไม่ทราบบทบาทของสมาคณาจารย์ว่าจะเป็นอย่างไรร แต่ที่แน่นอนคือหลังจากพัฒนาไปสักระยะหนึ่งแล้ว พบว่าสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์ของสมาคณาจารย์คือเราไม่ได้เป็นฝ่ายปฏิบััษกับฝ่ายบริหารแบบที่อื่น แต่จะมีลักษณะการทำงานคู่กันไป อาศัยความร่วมมือที่ดีต่อกัน ทำให้ลดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสมาคณาจารย์ซึ่งถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีที่รุ่นหลังน่าจะได้นำดำเนินการต่อไปในเรื่องบทบาทและกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะคล้ายกับในปัจจุบันคือเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม เป็นที่ปรึกษาของฝ่ายบริหาร คิดว่าในส่วนนี้ก็จะดำรงอยู่ ยังดำเนินการในส่วนนี้อยู่สำหรับอนาคตซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่ท่านกรุณาฝากข้อคิดเอาไว้เรื่องการจัดการการเปลี่ยนแปลงว่าจะทำอย่างไรในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย สมาคณาจารย์จะรับมือกับเรื่องนี้อย่างไร ท่านฝากเรื่องคุณธรรมของคณาจารย์ ให้เน้นเรื่องความสำเร็จมากกว่าวัตถุ นอกเหนือจากนี้ก็มีเรื่องการทำให้สมาคณาจารย์มี

บทบาทนำในประเด็นที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง KPI ที่จะกำหนดตัว KPI อย่างไร ถึงจะมีความเหมาะสมสำหรับการวัดผลงานของคณาจารย์ เพราะจะเป็นตัวหนึ่งที่กำหนดทิศทางว่าคณาจารย์ควรจะเน้นบทบาทอะไรที่จะเกี่ยวข้องกับนโยบายของประเทศ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้หรือไม่ สุดท้ายท่านฝากว่าในเมื่อนิค้ำเป็นสถาบันที่ในหลวงได้ทรงตั้งขึ้นมา เราน่าจะมีกิจกรรมที่สำคัญเพื่อที่จะน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงจัดตั้งสถาบันแห่งนี้ขึ้นมา โดยท่านแนะนำกิจกรรมที่เป็นศาสตร์ด้านการบริหารการพัฒนา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของนิค้ำ ถ้าเรามีกิจกรรมทางด้านวิชาการและสามารถเผยแพร่ได้ สุดท้ายต้องกราบขอบพระคุณท่านอดีตประธานสมาคณาจารย์ทั้ง ๔ ท่านที่กรุณาสละเวลามาร่วมในการเสวนาในครั้งนี้ ซึ่งทำให้ได้รับทั้งข้อมูลและข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการปรับสมาคณาจารย์ให้มีบทบาทร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบันไปพร้อมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของนิค้ำต่อไป

ความคิดเห็นของอดีต ประธานสภาคณาจารย์ ต่อบทบาทของสภาคณาจารย์

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

รองศาสตราจารย์ ดร. จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์

อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่ ๑๓ คนที่ ๑

ช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ รศ.ดร. จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ ได้ดำรงตำแหน่งประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑๓ บรรยากาศของนิดาในช่วงนั้นเป็นสถาบันขนาดเล็ก มีการเปิดการเรียนการสอนของคณะต่าง ๆ ประมาณ ๕ – ๖ คณะเท่านั้น อาจารย์มีจำนวนน้อยกว่าในปัจจุบันมาก โดยอาจารย์ในยุคนั้นค่อนข้างจะรู้จักกันเป็นอย่างดี

สภาคณาจารย์มีวัตถุประสงค์ คือเป็นตัวแทนของอาจารย์ในการดูแลสิทธิประโยชน์ต่างๆของบุคลากรสายวิชาการ ส่งเสริมความก้าวหน้าในสถานภาพอาชีพอาจารย์ ดูแลมาตรฐานจริยธรรมอาจารย์ ตลอดจนส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างอาจารย์

ภายในสถาบันผ่านกิจกรรมต่างๆที่สภาคณาจารย์ได้จัดขึ้น ทั้งกิจกรรมจัดเลี้ยงวันเกิด โดยเชิญอาจารย์ที่มีวันเกิดในแต่ละเดือนมาร่วมรับประทานอาหารร่วมกัน หรือแม้แต่การจัดสัมมนาของสภาคณาจารย์ที่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

บทบาทของสภาคณาจารย์ ในอนาคต

สภาคณาจารย์เป็นหน่วยงานที่มีการรับรองโดยกฎหมาย กล่าวคือเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งตาม พ.ร.บ. ของสถาบัน มีบทบาท อำนาจ หน้าที่ในการดำเนินงานที่เป็นอิสระ ประธานสภาคณาจารย์เป็นกรรมการสภาสถาบัน โดยตำแหน่ง จึงส่งผลให้ในอนาคตสภา

คณาจารย์จะต้องมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถาบันต่อไป ซึ่งหากพิจารณาจากสัดส่วนของอาจารย์ในอดีตกับปัจจุบันแล้ว จะพบว่า ในปัจจุบันมีจำนวนอาจารย์ที่เพิ่มมากขึ้นจากในอดีตหลายเท่าตัว สภาคณาจารย์ที่เป็นหน่วยงานในการดูแลสิทธิต่าง ๆ ของอาจารย์ ก็จะต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย เท่าที่ได้สังเกตเห็นการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ในปัจจุบันก็เห็นว่าสภาคณาจารย์ได้มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่สภาคณาจารย์เปิดโอกาสให้อาจารย์ต่าง ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเปิดปริญญาตรีของสถาบัน เป็นต้น

ความประทับใจที่มีต่อ สภาคณาจารย์

ทุกท่านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการสภาคณาจารย์ถือเป็นความประทับใจ เนื่องจากท่านทั้งหลายเหล่านี้เป็นผู้ที่เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ และสิ่งที่ขอฝากถึงสภาคณาจารย์ในฐานะรุ่นพี่ที่ต้องการ

จะสื่อสารกับรุ่นน้อง คือ กิจกรรมต่าง ๆ ของสภาคณาจารย์ที่ดำเนินการอยู่แล้ว ในขณะนี้ ขอให้ดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ และสิ่งที่ต้องการเห็นเพิ่มเติมมากขึ้น คือ ต้องการเห็นสภาคณาจารย์เข้ามา มีบทบาทในการช่วยพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ ๆ โดยอาจจะจัดระบบพี่เลี้ยงให้แก่อาจารย์ใหม่ได้ปรึกษาในเรื่องราวต่าง ๆ ของการเป็นอาจารย์ ทั้งทาง

ด้านการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการต่าง ๆ นอกจากนี้ ต้องการให้สภาคณาจารย์เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรสายวิชาการภายในสถาบัน เพื่อที่จะได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันภายในสถาบันผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น จัดหมายข่าว ไลน์กลุ่มอาจารย์ เว็บเพจต่าง ๆ เป็นต้น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์

อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่ ๑๓ คนที่ ๒

ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ – มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และ
ชุดที่ ๑๔ คนที่ ๑ ช่วงเดือนมกราคม – เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗

รศ.ดร.สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ ดำรงตำแหน่งประธานสภาคณาจารย์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๗ เป็นระยะเวลา ๒ วาระ ในช่วงเวลาที่อาจารย์ได้ดำรงตำแหน่งนั้น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือ นิคคามีนักศึกษาสมัครเข้ามาเพื่อศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ บรรยากาศทางด้านวิชาการหรือหลักสูตรที่นิคคเปิดสอนนั้น ส่วนใหญ่แต่ละคณะจะคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของตนเอง ยังไม่มีการบูรณาการระหว่างหลักสูตรมากนัก สำหรับบทบาทของสภาคณาจารย์ในยุคนั้น คือ เป็นกลไกหรือเป็นช่องทางที่อาจารย์ต่าง ๆ จะสามารถแสดงความคิด ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งนี้มีเงื่อนไขอยู่ที่

ว่า กรรมการสภาคณาจารย์ที่มาเป็นตัวแทนของแต่ละหน่วยงานจะต้องกลับไปสื่อสารกับคณะ เพื่อให้อาจารย์ท่านอื่นๆได้รับทราบและรับรู้เรื่องราวต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยกิจกรรมสำคัญ ๆ ที่สภาคณาจารย์ได้จัดขึ้น มีดังนี้

๑. การดำเนินงานเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ของสถาบัน โดยสืบเนื่องมาจากการที่สถาบันอยู่ระหว่างการพิจารณาว่าจะออกนอกกระบวนหรือไม่ สภาคณาจารย์ได้ดำเนินการจัดทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งผลการสำรวจ คือ ร้อยละ ๘๑ เห็นด้วยกับการออกนอกกระบวน แต่อย่างไรก็ตามให้คงไว้ซึ่งสถานภาพของข้าราชการดังเดิม

๒. การเป็นกรรมการอุทธรณ์ร้อง

ทุกข์ต่าง ๆ โดยตำแหน่ง

๓. การเชื่อมความสัมพันธ์กับที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) โดยมีการเข้าร่วมประชุม และรับเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ปอมท.

๔. การคิดค่าน้ำหนักของการประเมินการเป็นกรรมการสภาคณาจารย์ ซึ่ง ณ ขณะนั้นยังไม่มีข้อกำหนดให้เป็นภาระงานแก่ผู้ที่มาเป็นประธานและกรรมการสภาคณาจารย์

๕. การจัดงานประชุมวิชาการประจำปี

๖. การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ให้แก่อาจารย์ใหม่เป็นประจำทุกเดือน

๗. การจัดสัมมนาประจำปี เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์

และนักวิชาการภายในสถาบัน

๘. การจัดทำคู่มือมาตรฐานจริยธรรมอาจารย์ ซึ่งสภาคณาจารย์ได้ดำเนินการจัดทำอยู่แล้ว ทคอ.จึงมอบหมายผ่านที่ประชุม ทคอ. ให้สภาคณาจารย์ดำเนินการการจัดทำคู่มือมาตรฐานจริยธรรมอาจารย์ต่อไป

ในปัจจุบันที่อาจารย์ต่าง ๆ มีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีเวลาในการมาพบปะสังสรรค์เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ลดน้อยลง ดังนั้น สภาคณาจารย์ควรพิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและเชื่อมประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์ให้มากยิ่งขึ้น พร้อมกับดำเนินการจัดทำมาตรฐานจริยธรรมอาจารย์ให้คงอยู่สืบไปด้วย

สำหรับความประทับใจที่อาจารย์มีต่อสภาคณาจารย์คือ อาจารย์ประทับใจในกรรมการสภาคณาจารย์ที่เสียสละเวลามาเข้าร่วมประชุม ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยอุทิศตนอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนตัวคิดว่าหาได้ยากมากที่จะมีบุคคลที่ยอมเสียสละเวลาส่วนตนเพื่อส่วนรวม ต้องยอมรับว่าท่านเหล่านั้นเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงมาก

และสิ่งสุดท้ายที่อยากจะฝากทุกคนไว้ คือ พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา

ภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับการก่อตั้งนิดาในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓ ความว่า

“...เดิมทีเดียว ข้าพเจ้าตั้งข้อคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไว้ว่า ในการทำโครงการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ จะต้องอาศัยใช้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นหลัก และจะต้องใช้นักสถิติที่มีความรู้ความสามารถขั้นสูงเป็นผู้ปฏิบัติ ในประเทศไทยนั้น นักสถิติดังกล่าวยังหาได้น้อย ถ้าจะหาให้ได้เพียงพอ ก็จะต้องจัดส่งนักสถิติออกไปศึกษา ณ ต่างประเทศ ให้เขามีโอกาสเข้าศึกษาเพิ่มเติม และนำวิชาความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์... ..นายเดวิด รอกกีเฟลเลอร์ให้ความเห็นว่า น่าจะให้ผู้เชี่ยวชาญมาสำรวจภาวะเศรษฐกิจ และมาทำการสอนในประเทศไทย จะได้ประโยชน์ยิ่ง

กว่าส่งออกคนออกไปต่างประเทศ... ...ที่สุดเมื่อรัฐบาลรับไปดำเนินการก็ได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิฟอร์ดอีกทางหนึ่ง และตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์นี้ขึ้นได้สำเร็จ เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง เพื่ออบรมวิชาเศรษฐกิจ ตลอดจนวิชาการบริหารสำหรับผู้ที่จะมีหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นับเป็นความสำเร็จที่น่ายินดีอย่างยิ่ง...”

พระบรมราชาบาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓

ดังนั้นหากพวกเราชาวนิดาทุกคนเจริญรอยตามพระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นิดาก็จะเดินไม่ผิดทาง และจะนำมาซึ่งความเจริญงอกงามสืบต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์

อดีตประธานสมาคณาจารย์ชุดที่ ๑๔ คนที่ ๒

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๗ และชุดที่ ๑๕

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๑

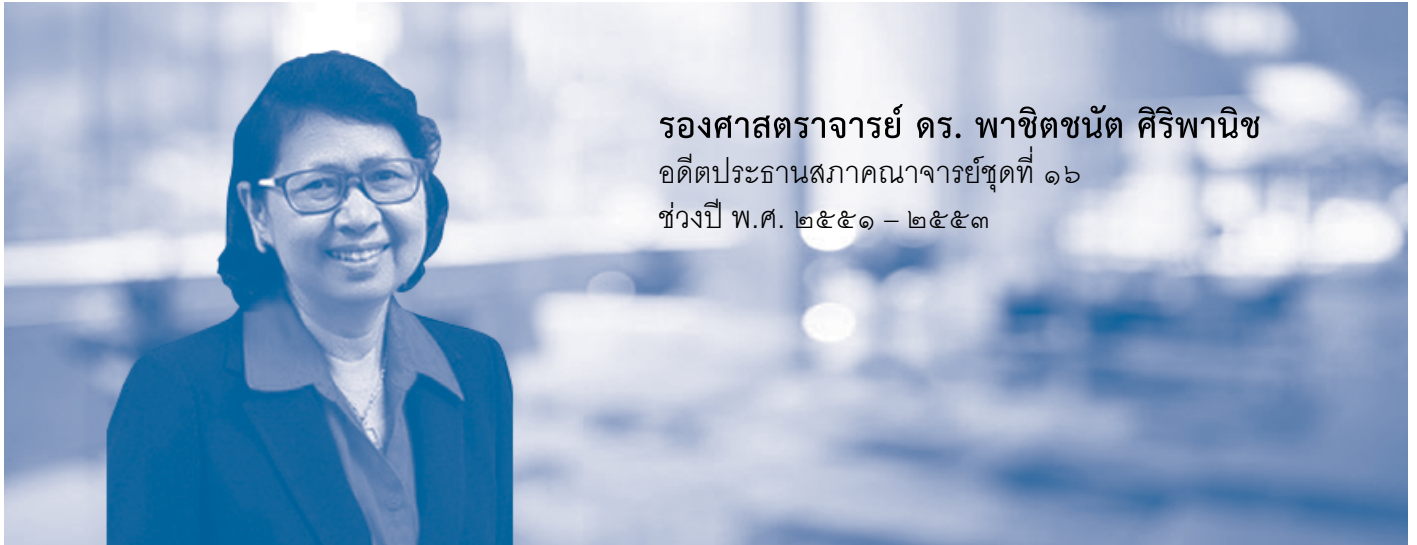

สิ่งหนึ่งที่ผมมีความผูกพันมากตลอดระยะเวลาที่เป็นอาจารย์อยู่ที่นิต้า คือ สมาคณาจารย์ (สมัยก่อนเรียกว่าสภาอาจารย์) สภาอาจารย์เป็นเวทีที่อาจารย์นิต้าได้มาพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

กิจกรรมหนึ่งที่ผมประทับใจ คือ กิจกรรมสังสรรค์ประจำเดือน หากมีอาจารย์ใหม่ก็จะมีคำแนะนำตัวในงานนี้ อาจารย์นิต้าส่วนใหญ่จะมีโอกาสทำความรู้จักกันในงานนี้ กิจกรรมอื่นๆ

ที่เป็นงานสร้างสรรค์ก็ได้จากการพูดคุยกัน เริ่มจากไม่เป็นทางการจนได้ประเด็นที่สามารถจะนำเสนอต่อผู้บริหาร

สมาคณาจารย์ดำเนินมาจนครบปีที่ ๔๐ แล้ว บทบาทในการเป็นเสียงของประชาคม และการเป็นส่วนร่วมในการบริหารของสถาบันในการนำของคณาจารย์รุ่นใหม่จะยั่งยืนตลอดไปนะครับ

รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนัต ศิริพานิช

อดีตประธานสภาคณาจารย์ชุดที่ ๑๖

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๓

เรื่องราวที่จะกล่าวถึงในครั้งนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาคณาจารย์ ๓ ด้าน ๓ มุม ที่อยู่ในใจที่อยากนำเสนอ ดังนี้

๑. สภาคณาจารย์ นิต้า มีลักษณะพิเศษที่ไม่ค่อยจะเหมือนใคร ตรงที่เป็นหน่วยงานที่มีความร่วมมืออันดีกับผู้บริหารของนิต้าตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อเข้ามาทำงานในนิต้าใหม่ ๆ สภาคณาจารย์จัดงานสัมมนาในต่างจังหวัดทุกคนจะหาเวลาไปร่วม ตั้งแต่อธิการบดีลงมาถึงอาจารย์ใหม่ๆ ที่เพิ่งเข้ามาทำงาน สมัยนั้นจำได้ว่า เป็นงานที่สนุกสนานไม่มีการแบ่งคณะ แบ่งชนชั้น ไม่เลือกว่าเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้บริหาร ทุกท่านจะให้ความสนิทสนม เป็นกันเองและกับ

อาจารย์ที่อ่อนอาวุโส เป็นโอกาสให้ได้รู้จักกันทั้งนิต้าแม้อีกหลาย ๑๐ ปี งานสัมมนาของสภาคณาจารย์ก็ยิ่งได้รับความร่วมมือจากอาจารย์และผู้บริหารทุกท่านด้วยดีเสมอมาในช่วงนั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ในนิต้ายังมีจำนวนน้อยและภารกิจต่างๆ ยังไม่มากเท่าปัจจุบัน ถึงแม้ว่าสภาคณาจารย์จะยกเลิกการจัดสัมมนาใหญ่ในต่างจังหวัดไปแล้ว แต่การจัดสัมมนาในนิต้าของสภาคณาจารย์ทุกครั้งก็ยิ่งได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา ในสมัยที่เป็นประธานสภาคณาจารย์มีอาจารย์ท่านหนึ่งมาเล่าให้ฟังว่า อาจารย์ผู้ใหญ่ท่านหนึ่งที่ขานิด้าเคารพนับถือแม้จะมีภารกิจ

มากมาย ทั้งภายในและภายนอกนิต้า แต่เมื่อสภาคณาจารย์จัดงานท่านก็จะมาร่วมโดยบอกกับอาจารย์ท่านนั้นว่า จะต้องไปเพราะต้องการสนับสนุนการทำงานของสภาคณาจารย์ ทำให้เรามีกำลังใจในการทำงาน ต่อมาในยุคของประธานสภาคณาจารย์ท่านอื่น ๆ อาจารย์ผู้ใหญ่ท่านนี้ก็ให้ความร่วมมือสนับสนุนการทำงานของสภาคณาจารย์ด้วยดีมาโดยตลอด และหวังว่าอาจารย์ใหม่ๆ จะเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการรวมกิจกรรมกับสภาคณาจารย์สืบต่อไป

ทุกครั้งที่ไปประชุมกับที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) หลาย

มหาวิทยาลัยจะมีรายงานเกี่ยวกับปัญหาการทำงานระหว่างสมาคมอาจารย์กับผู้บริหารอยู่เป็นระยะ ตรงกันข้ามกับสมาคมอาจารย์ นิด้า ซึ่งไม่มีเรื่องไปรายงานเกี่ยวกับปัญหาการทำงานต่างๆ เลย สิ่งที่ได้รับจากผู้บริหารเมื่อทำงานให้สมาคมอาจารย์ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งประธานสมาคมอาจารย์หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่เคยทำมาในฐานะกรรมการสมาคมอาจารย์ ล้วนได้รับการสนับสนุน และได้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการให้เกียรติมอบหมายงานที่แสดงถึงความไว้วางใจของผู้บริหารต่อสมาคมอาจารย์ จึงนับว่าสมาคมอาจารย์ นิด้า โชคดีที่มีผู้บริหารทุกยุคทุกสมัยเข้าใจทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารหลายท่านเคยทำงานในสมาคมอาจารย์มาแล้ว รวมทั้งผู้บริหารในอดีตแสดงเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงผลดีของการทำงานร่วมกัน

๒. ในสมาคมอาจารย์เอง ประธานและกรรมการแต่ละยุคแต่ละสมัยมีการสืบทอดเจตนารมณ์ของกันและกันมาโดยตลอด ขอยกตัวอย่างงานที่ผลักดันจนเป็นผลสำเร็จคือการมอบรางวัลอาจารย์ราชพฤกษ์ ซึ่งมีความพยายามดำเนินการมาโดยตลอด และมาเริ่มให้รางวัลกันในสมัยที่ดิฉันเป็นประธานสมาคมอาจารย์ แต่เบื้องหลังคือท่านศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโฆสิต อดีต

ประธานสมาคมอาจารย์เป็นผู้ช่วยเหลือรับเป็นประธานดำเนินการ ต่อมาเมื่อรองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน มารับหน้าที่ประธานสมาคมอาจารย์ ก็ได้ปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนของอาจารย์ราชพฤกษ์ได้อย่างน่าประทับใจ นี่เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่สมาคมอาจารย์ นิด้าร่วมมือกันสานต่อเจตนารมณ์ที่ดีทำให้เกิดสิ่งดี ๆ ในนิด้าเสมอมา

๓. สมาคณาจารย์นิด้ามีประธานและกรรมการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาทำหน้าที่บางท่านก็ใหม่ไม่เคยจับงานสมาคมอาจารย์มาก่อน บางท่านก็เป็นกรรมการมานาน บางท่านก็มีแผนงานโครงการมากมาย บางท่านก็เป็นคนใจร้อนบางท่านก็ใจเย็นสารพัดรูปแบบ ซึ่งเป็นธรรมชาติของอาจารย์นิด้าที่ไม่เหมือนที่ไหน เพราะอาจารย์นิด้ามีอิสระทางความคิดสูง ดังนั้น ฝ่ายธุรการซึ่งจำเป็นต้องช่วยเหลือด้านธุรการและอื่น ๆ แก่ประธานและกรรมการสมาคมอาจารย์ ต้องปรับตัวให้เข้ากับการทำงานของประธานสมาคมอาจารย์และกรรมการ

จากประสบการณ์หลาย ๑๐ ปีที่ผ่านมา เห็นว่าฝ่ายธุรการสามารถปรับตัวได้ค่อนข้างดี นาน ๆ จึงจะเห็นปัญหาบ้างแต่ก็ไม่มากนัก สุดท้ายต่างก็ต้อง

พยายามปรับตัวและสามารถทำงานด้วยกันจนบรรลุผลสำเร็จ โดยปกติ ฝ่ายธุรการของสมาคมอาจารย์จะมีจำนวนประมาณ ๑-๒ คนเท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับปริมาณงานงานธุรการของสมาคมอาจารย์ จะว่าน้อยก็ไม่ใช่น้อยนัก จะว่ามากหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับประธานและกรรมการสมาคมอาจารย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย แต่โดยทั่วไปงานพื้นฐานปกติของสมาคมอาจารย์ก็มีไม่น้อย แถมเป็นงานจุกจิกที่ล้นมีเวลาทำจำกัด นอกจากนี้ ยังต้องช่วยงานส่วนกลางในบางครั้ง และพวกเขาแทบไม่มีโอกาสได้ไต่เต้าขึ้นไปสู่ตำแหน่งบริหารของส่วนกลางได้ในขณะที่บุคคลเหล่านี้ คือผู้ที่รู้งานของพื้นฐานของสมาคมอาจารย์ เห็นและมีข้อมูลแต่ละยุคแต่ละสมัยที่ช่วยส่งเสริมงานของประธานสมาคมอาจารย์ได้ดี หากไม่มีบุคคลเหล่านี้ การทำงานของกรรมการสมาคมอาจารย์คงเหนื่อยมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น จึงขอชื่นชมและขอบคุณฝ่ายธุรการของสมาคมอาจารย์อย่างยิ่ง

รองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน

อดีตประธานสมาคณาจารย์ชุดที่ ๑๗

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๖

และชุดที่ ๑๘ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

หลังพ้นจากการดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนแล้ว ผมรับเลือกจากตัวแทนของประชาคมนิด้าให้มาทำหน้าที่เป็นประธานสมาคณาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ติดต่อกัน ๒ วาระ ตั้งแต่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๓ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ นับเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน ๕ ปี ๘ เดือน ๑๒ วัน

บทบาทหน้าที่ของประธานสมาคณาจารย์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำหนดให้ประธานสมาคณาจารย์ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและสภาสถาบัน ซึ่งรูปธรรม

ของการทำหน้าที่ดังกล่าว พระราชบัญญัติสถาบันฯ จึงกำหนดให้ประธานสมาคณาจารย์เป็นกรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง เพื่อให้สามารถเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในวาระต่าง ๆ ของการประชุมสภาสถาบัน ในฐานะที่เป็นตัวแทนของคณาจารย์ของสถาบัน นอกจากนี้ประธานสมาคณาจารย์ ยังเข้าร่วมเป็นกรรมการในการประชุมของที่ประชุมคณบดีและผู้อำนวยการสำนัก (ทคอ.) ซึ่งมีอธิการบดีเป็นประธานอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนที่ผมจะเข้ามาทำหน้าที่เป็นประธานสมาคณาจารย์นั้น สมาคณาจารย์ยังไม่มี

ตัวแทนเข้าร่วมเป็นกรรมการ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารงานบุคคล (กบค.) ของสถาบัน ผมได้หารือกับอธิการบดีและคณะผู้บริหารของสถาบัน เพื่อให้ประธานสมาคณาจารย์เข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารงานบุคคลของสถาบันด้วย ในฐานะที่เป็นตัวแทนของคณาจารย์ทั้งหมดของสถาบัน ซึ่งอธิการบดีและคณะผู้บริหารของสถาบันก็เห็นชอบด้วย

การทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและสภาสถาบัน จึงมีความสมบูรณ์และครบถ้วนในทุกด้านอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากบทบาทหลักของสภา-

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

คณาจารย์ดังกล่าวในข้างต้นแล้ว ผมและกรรมการสภาสถาบันในช่วงเวลาจากมกราคม ๒๕๕๓ ถึงกันยายน ๒๕๕๔ ยังร่วมมือกันผลักดันเรื่องดีๆ ในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งขอบันทึกไว้เป็นความทรงจำดังต่อไปนี้

๑. การจัดให้มีกลไกและกระบวนการในการพิจารณาคัดเลือกคณาจารย์ของสถาบันเพื่อเสนอเข้าสู่การรับรางวัลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการยกย่องเชิดชูผู้ประกอบวิชาชีพอาจารย์ให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นครู

รางวัลทั้งหมดมี ๔ ประเภท โดยมีอาจารย์ซึ่งได้รับรางวัลแต่ละประเภทในช่วงเวลาดังกล่าวดังต่อไปนี้ รางวัลอาจารย์ราชพฤกษ์ รางวัลอาจารย์ดีเด่นของสถาบัน รางวัลอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ และอาจารย์ดีเด่น ปอสมท. และรางวัล “หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร” รางวัลสร้างเสริมคนดีมีคุณธรรม

๒. การจัดตั้งสโมสรราชพฤกษ์ ซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ที่ได้รับรางวัลในด้านต่าง ๆ และคณาจารย์ที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาจนถึงรอบ

สุดท้ายของรางวัลราชพฤกษ์ เพื่อให้เป็นชุมชนของคณาจารย์ที่มีความโดดเด่นในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และด้านตำรา คณาจารย์ที่เป็นสมาชิกของสโมสรราชพฤกษ์ จะมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นต้นแบบให้กับคณาจารย์รุ่นใหม่ของสถาบันต่อไปในอนาคต

๓. การสร้างเครือข่ายกับชาวอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผมในฐานะประธานสภาคณาจารย์ของสถาบัน ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมประธานสภาอาจารย์-

มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๒๖ มหาวิทยาลัย ในช่วงที่ผมทำหน้าที่เป็นประธานปอมท. ได้เสนอให้สมาคณาจารย์ของสถาบัน รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพการจัดประชุม วิชาการประจำปีของ ปอมท. ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งหัวข้อการสัมมนาใน ครั้งนั้น คือ การเตรียมความพร้อมของ อุดมศึกษาไทยในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน มีผู้ให้ความสนใจลงทะเบียน เข้าร่วมการประชุมอย่างคับคั่งกว่า ๔๐๐ คน ซึ่งถือว่าเป็นการประชุม สัมมนาประจำปีของ ปอมท. ที่ประสบ ความสำเร็จมากที่สุดกว่าทุกครั้งในอดีต ที่ผ่านมา

๔. การสืบค้นเรื่อง การจัดตั้งสภา คณาจารย์ของสถาบัน จัดทำทำเนียบ ประธานสมาคณาจารย์ของสถาบัน จากเดิมการบันทึกเรื่องราวการจัดตั้ง สภาคณาจารย์ของสถาบันขาดความ ต่อเนื่อง กรรมการสภาคณาจารย์ จึงมี มติให้จัดทำโครงการสืบค้นประวัติของ การจัดตั้ง สภาคณาจารย์ของสถาบัน

ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก คุณพรทิพย์ โรจนพิทยากร กรรมการ สภาคณาจารย์ ซึ่งเป็นตัวแทนของ สำนักบรรณสารการพัฒนาได้อุทิศเวลา ในการจัดทำเรื่องนี้ด้วยความอุตสาหะ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ปัจจุบันเรามี รูปภาพของประธานสภาคณาจารย์ติด ไว้ที่ห้องสโมสรวาสทฤกษ์ครบถ้วนทุก ท่าน ตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

๕. การสร้างวัฒนธรรมความเอื้อ ออาทรต่อกันในหมู่คณาจารย์ โดยการ เชิญคณาจารย์ของสถาบันมาร่วมรับ ประทานอาหารร่วมกัน ในวันประชุม กรรมการสภาคณาจารย์ โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง มีการอวยพรและตัดเค้กวันเกิด ของคณาจารย์ที่เกิดในแต่ละเดือน ซึ่ง ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้บริหาร และคณาจารย์ของสถาบัน

สุดท้ายของบันทึกความทรงจำ ของอดีตประธานสภาคณาจารย์นี้ ขอ บันทึกถึงกรรมการสภาคณาจารย์ที่ช่วย ทำงานกันอย่างเต็มที่ในช่วงเวลาดัง กล่าว ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.

พาชิตชนัด ศิริพานิช ที่ปรึกษากรรมการ สภาคณาจารย์ซึ่งเป็นอดีตประธานสภา คณาจารย์ก่อนหน้าที่ผมจะเข้ามาทำ หน้าที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวลนดา สงวนวงษ์ทองรองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑ ทั้ง ๒ วาระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ชานีวิทย์ภรณ์ รองประธาน สภาคณาจารย์ คนที่ ๒ ทั้ง ๒ วาระ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา อมรสงวนสิน และกรรมการสภา- คณาจารย์ทุกท่านที่ผมไม่ได้เอ่ยนาม ไว้ ณ ที่นี้ ผมขอขอบพระคุณกรรมการ ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยครับ

ส่วนที่ ๔

ธรรมเนียมใน

สถาบันอุดมศึกษา

ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร. ณา จันทรธัม

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อดีตรองประธานสภาคณาจารย์

ชุดที่ ๑๔ คนที่ ๒

สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ค้นคว้าวิจัย ให้บริการวิชาการ และมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ก่อปรกับสถาบันอุดมศึกษาของไทยกำลังเผชิญกับประเด็นท้าทายจากปัจจัยภายในและภายนอกอย่างมาก อาทิ สภาพการแข่งขันในการจัดการศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากการเข้ามามีบทบาทของภาคเอกชนในการจัดการศึกษา การมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย เช่น การจัดการศึกษาทางไกล การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น การเคลื่อนย้ายของคนที่ทำได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ความแตกต่างของโครงสร้างกลุ่มผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งเชื้อชาติ ภูมิหลัง การศึกษา และประสบการณ์ของผู้เรียน

ความเป็นสากลมากขึ้นและความคาดหวังบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการสร้างสรรค์องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ผ่านกระบวนการวิจัยและการให้บริการวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะแรงงานสู่ตลาดและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนั้น สถาบันอุดมศึกษาไทยยังเผชิญความเสี่ยงสำคัญที่เกี่ยวกับการกระจายแหล่งรายได้ให้มีความหลากหลายขึ้น การลดระดับการพึ่งพาเงินทุนจากภาครัฐ และการผูกโยงผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษากับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากภาครัฐมากขึ้น ในอนาคต อันเนื่องจากการออกนอกกรอบเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมา มีปัญหาข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งปัญหาข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการ ปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการได้มาของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา เช่น การสรรหาอธิการบดี และได้มาขององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ปัญหาการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในการบริหารงาน การทุจริตประพฤติมิชอบ การสืบทอดอำนาจการบริหาร รวมถึงปัญหาคูณภาพใน

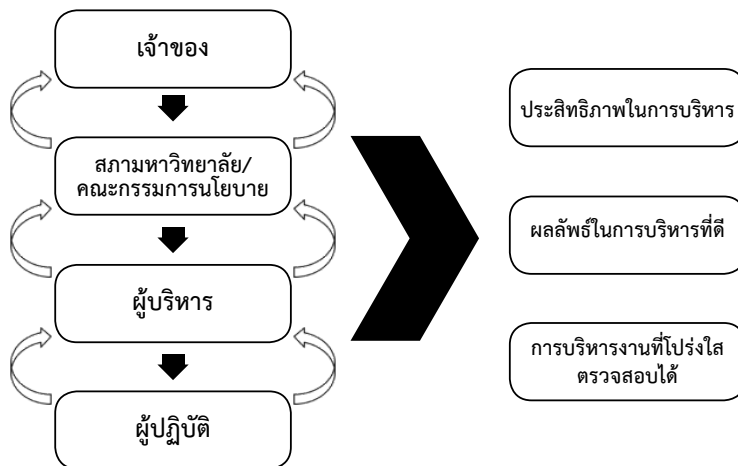
การจัดการศึกษา การเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่ได้มาตรฐาน และการรับนักศึกษาเกินกว่าศักยภาพของมหาวิทยาลัย เป็นต้น จากข้อมูลของศาลปกครองชั้นต้น กรณีผู้ถูกฟ้องคดีเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำแนกตามเรื่องที่ฟ้อง ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา มีจำนวนกรณีฟ้องร้องมากกว่า ๕๐๐ กรณี สะท้อนถึงปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาได้ระดับหนึ่ง (ณา จันทรธัม, ๒๕๕๙: ตารางที่ ๑ หน้า ๙๐)

โดยปัญหามีความรุนแรงขึ้นจนถูกมองว่าเข้าสู่ขั้นวิกฤติ เมื่อถึงขั้นที่ คสช. ต้องใช้มาตรา ๔๔ ออกคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาดรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา เข้าไปควบคุมมหาวิทยาลัยของรัฐบางแห่งเพื่อหวังจะแก้ไขปัญหา แต่แม้ว่าเวลาผ่านไปเกือบปี ยังไม่เห็นความคืบหน้าเท่าที่ควร

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา มีเป้าหมายสำคัญเพื่อ ๑) ประสิทธิภาพในการบริหาร เช่น การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มีการลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการอย่างเพียงพอและคุ้มค่าถูกต้องตามระเบียบ ๒) ผลลัพธ์

ของการจัดการศึกษาที่ดี เช่น ผู้สำเร็จ การศึกษามีคุณภาพ ผลงานวิชาการที่ สร้างสรรค์ขึ้นถูกนำไปใช้ประโยชน์ และ ๓) การดำเนินงานในทุกกระบวนการ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เป็น ประเด็นสำคัญมากในปัจจุบัน เพื่อให้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถตอบสนอง ความคาดหวังของสังคม และเผชิญ ความท้าทายที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งกรอบในการ กำกับดูแลควรจะครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ๔ ฝ่าย ได้แก่ เจ้าของ สภามหาวิทยาลัย/ คณะกรรมการมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ธรรมชาติของสถาบันนั้น (ภาพที่ ๑)

ระบบการกำกับดูแลธรรมชาติของ

ภาพที่ ๑ แนวคิดธรรมชาติของสถาบันในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา

ในสถาบันอุดมศึกษา สามารถแบ่งออก ได้เป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑) ระดับภายในหรือระดับสถาบัน หมายถึง ธรรมชาติของสถาบัน อุดมศึกษา ๒) ระดับภายนอกหรือระบบ การศึกษา หมายถึง ธรรมชาติของ ระดับการจัดการระบบการศึกษาทั้งหมด และ ๓) ระดับสากลหมายถึงธรรมชาติ ในระบบการศึกษาในระดับสากล โดยการกำกับดูแลทั้งสามระดับมีความ สำคัญและต้องเชื่อมโยงกัน

รายงานการศึกษาของ OECD เสนอแนะว่าจะต้องมีจุดสมดุลของการ กำกับดูแลโดยรัฐ และการให้ความเป็น อิสระของสถาบันอุดมศึกษา โดยรัฐมี

ความท้าทายที่จะต้องหาความสัมพันธ์ รูปแบบของการกำกับดูแลให้เกิดความ มั่นใจว่า สถาบันอุดมศึกษามีความรับผิดชอบ ต่อผลการดำเนินงานขององค์การ และยังคงเป็นความอิสระที่จะไปสู่ความ ยืดหยุ่นในการปรับตัวอย่างเป็นพลวัต และใช้ประโยชน์จากความยืดหยุ่นในเชิง สร้างสรรค์ได้ (OECD, ๒๐๐๘)

กลไกสำคัญเพื่อตอบสนองความ ท้าทาย และกำกับดูแลให้สถาบัน อุดมศึกษา มีการดำเนินงานตามหลัก ธรรมชาติของสถาบันที่สำคัญ คือ การประกัน คุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อ พิจารณาถึงการให้ระบบและกลไกการ ประกันคุณภาพของ สกอ. และ สมศ. ในการส่งเสริมธรรมชาติของสถาบัน อุดมศึกษาของไทยในช่วงที่ผ่านมาพบว่า ระบบและกลไกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยัง ไม่ได้ตอบโจทย์ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา ได้ทั้งหมด และมีหลายองค์ประกอบที่ ไม่สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย ทำให้ประสบปัญหาในการปฏิบัติเพื่อให้ บรรลุเป้าหมาย และยังสะท้อนถึงปัญหา การใช้ระบบการประกันคุณภาพที่ไม่มี ความแตกต่างระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มี พันธกิจแตกต่างกันจึงทำให้ประสิทธิผล ของระบบประกันคุณภาพถูกลดทอนลง (ณดา จันทร์สม, ๒๕๕๙)

นอกจากนั้นระบบประกันคุณภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังมีได้ตอบโจทย์ผลลัพธ์ที่แท้จริงว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยจะต้องขับเคลื่อนไปสู่การนำส่งผลลัพธ์อะไรให้แก่สังคม แม้ว่าระบบประกันคุณภาพที่เป็นอยู่จะมีการประเมินตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต แต่ยังไม่ได้สะท้อนผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมว่า สถาบันอุดมศึกษาจะสามารถตอบโจทย์ความต้องการเหล่านั้นได้หรือไม่ และมีประสิทธิภาพเพียงใด ซึ่งสะท้อนได้จากปัญหาจากการจัดการอุดมศึกษาที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการผลิตบัณฑิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาด บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไม่มีคุณภาพ ผลงานวิจัยไม่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ บทบาทการบริการวิชาการเพื่อสังคมไม่ชัดเจน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิผลในการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา งานศึกษาของ วนดา จันทรืสม (๒๕๕๙) เสนอแนะบทบาทของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

๑) ควรพิจารณากำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้ส่งเสริมการกำกับธรรมาภิบาลในอุดมศึกษามากขึ้น ลดความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) และให้สภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับธรรมาภิบาลในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดที่มาของนายกสภาและกรรมการสภา รวมถึงผู้บริหารระดับสูง และระดับคณะ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและคงอำนาจการดูแลตนเอง และมีความยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา และควรมีกลไกในการกำกับดูแลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder governance) หรือการกำกับดูแลกึ่งรัฐ (semi-state governance) มากขึ้น

๒) พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพที่สามารถตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาได้จริง และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้นได้ และเชื่อมโยง

ธรรมาภิบาลและคุณภาพการศึกษาให้เป็นกลไกในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาได้ ตัวอย่างในต่างประเทศ เช่น การผูกพันกับการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษา หรือผูกโยงกับเงินอุดหนุนที่จ่ายให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

๓) สร้างกลไกในการเพิ่มศักยภาพของผู้นำสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูง และระดับคณะ เพื่อให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ และมีความเข้มแข็งในการกำกับและขับเคลื่อนนโยบาย โดยอาจพิจารณารูปแบบการพัฒนาจากตัวอย่างของสถาบันกรรมการบริษัท (Institute of Directors: IOD) ที่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นกรรมการบริษัทไว้ และมีกลไกในการพัฒนาบุคคลเหล่านั้นให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) พัฒนาระบบประเมินธรรมาภิบาลสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบวงจร เช่น โครงสร้างธรรมาภิบาล กระบวนการได้มาของนายกสภา กรรมการสภา ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับคณะ โดยเน้นธรรมาภิบาลในกระบวนการด้วย

เอกสารอ้างอิง

เกษม วัฒนชัย. (๒๕๕๓). บทสัมภาษณ์ นพ. เกษม วัฒนชัย. จดหมายข่าวธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย. สำนักงานคลังสมองของชาติ. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน). สืบค้นจาก <http://knit.or.th/ugp/sites/default/files/upfile/๑๓/letter%๒๐๒.๒.pdf>

วนดา จันทรืสม. (๒๕๕๙). ธรรมาภิบาลกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารพัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม), หน้า ๘๖ - ๑๑๗.

OECD. (๒๐๐๘). Tertiary Education for the Knowledge Society, Vol. ๑, Paris: OECD.

การเสวนาวิชาการ หัวข้อ “สถาบันอุดมศึกษากับธรรมาภิบาล”

สภาคณาจารย์จัดเสวนาวิชาการเนื่องในวาระครบรอบปีที่ ๔๐ ของสภาคณาจารย์ หัวข้อ “สถาบันอุดมศึกษากับธรรมาภิบาล” เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงนานาชาติทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่ผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลที่ดี ภายในสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาระบบการบริหาร รวมถึงธรรมาภิบาลที่ดีของ

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมโดยเลือกสรรและนำวิธีปฏิบัติที่ดี เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการ พัฒนาการเรียนรู้ และสามารถนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาทางแก้ไขและลดช่องว่าง ของการพัฒนาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงสำหรับการเสวนา วิชาการครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร. สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐกรณ์ คิดการ
ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ
แห่งประเทศไทย (ทปสท.) และประธาน
สภาคณาจารย์และข้าราชการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา
๓. ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมย์
อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ดำเนินการเสวนา
ศาสตราจารย์ ดร. ศิวัช พงษ์เพียจันทร์
รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประเด็นที่หนึ่ง ธรรมชาติของสถาบันอุดมศึกษา : ความสมดุลระหว่างมุมมองระดับจุลภาคและ ระดับมหภาค

ประเด็นเรื่องธรรมชาติของสถาบันอุดมศึกษาสามารถพิจารณาได้หลายระดับ โดย ศาสตราจารย์ ดร.สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เสนอให้ใช้มุมมองในระดับมหภาคเป็นหลัก ซึ่งโดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่า “ธรรมชาติของสถาบันอุดมศึกษา” ผู้คนมักพุ่งเป้าไปที่ผู้บริหาร อธิการบดี คณะบดี กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของสถาบัน โดยเฉพาะสภา-

มหาวิทยาลัยกับอธิการบดีที่มักตกเป็นจำเลยอยู่เสมอในเรื่องการใช้อำนาจบริหารโดยขาดธรรมาภิบาล ทั้งในเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ การให้ผลประโยชน์กับพวกพ้อง การทุจริตคอร์รัปชัน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาประเด็นเรื่องธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาควรย้อนกลับไปมองถึงเป้าหมายสูงสุดของการมีสถาบันอุดมศึกษา นั่นคือ การเป็นเสาหลักของการศึกษาในชาติที่ทำหน้าที่ในการสร้างคนเพื่อไปสร้างชาติในอนาคตให้อยู่รอดได้ด้วยการเป็นมหาวิทยาลัยที่มี “คุณภาพ” และ “ความยั่งยืน”

ในแง่คุณภาพ การที่มหาวิทยาลัยต้องสร้างบุคลากรออกไปทำให้ประเทศชาติอยู่รอดได้นั้น อาจารย์ต้องมีความรู้ คุณภาพ กล่าวคือ อาจารย์ต้องสามารถสร้างองค์ความรู้ เผยแผ่ออกไปเพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอดได้ รวมถึงช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะช่วยเหลือการศึกษาในระดับพื้นฐานและ

อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพด้วย ตลอดจนช่วยเหลือภาคธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีการผลิตที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ ประเด็นต่อมาคือ มหาวิทยาลัยต้องยั่งยืน การบริหารจัดการการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของชาติต้องสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง มหาวิทยาลัยปัจจุบันเก็บค่าเล่าเรียนต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ซึ่งจะนำไปสู่ความไม่ยั่งยืน เพราะมหาวิทยาลัยพึ่งตัวเองไม่ได้ ปัจจุบันประเทศไทยมีการลงทุนเรื่องการศึกษาเป็นอันดับสองของโลกเมื่อเปรียบเทียบกับ GDP โดยประมาณ ๕ - ๖ แสนล้านบาท แต่ผลการจัดอันดับทางด้านการศึกษาดังกล่าวหลายประเทศที่ใช้งบประมาณน้อยกว่า แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายและปัญหาด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดความไม่ยั่งยืน ดังนั้น รัฐบาลจะต้องตอบสนองให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้ตามหน้าที่ ทั้งทางด้านคุณภาพและความยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยอยู่รอด รัฐบาลจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนในระบบการศึกษา ไม่ใช่ภารกิจของสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี อาจารย์หรือนุปลากรสายสนับสนุนเท่านั้น แต่ต้องเป็นพันธกิจร่วมของผู้ปกครอง นักศึกษา และประชาชนด้วย ประเด็น

สำคัญของเรื่องนี้จึงอยู่ที่มุมมองที่ใช้ในการมองธรรมาภิบาล หากมองในระดับจุลภาคคือการมองตัวเองเป็นศูนย์กลาง มองในสถานะของบุคคลที่เป็นอาจารย์มากกว่าการมองระดับมหภาค หรือปัญหาในเชิงระบบ ซึ่งแท้จริงแล้วการที่ประเทศจะอยู่รอดได้มหาวิทยาลัยต้องมีคุณภาพและยั่งยืน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลที่ผสมผสานทั้งมิติระดับจุลภาคและระดับมหภาค ซึ่งหลักการนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐกรณ์คิดการประธานสภาคณาจารย์ และข้าราชการแห่งประเทศไทย (ทปสท.) และประธานสภาคณาจารย์ และข้าราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่เสนอว่า เมื่อกล่าวถึงหลักธรรมาภิบาล ทุกคนให้คำนิยามแตกต่างกัน ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายคณาจารย์ หรือลูกจ้างมักจะมีทัศนคติที่ขัดแย้งกัน ประเด็นคือทุกคนมักมีมุมมองปกป้องผลประโยชน์ของตนเองดังนั้นการผลักดันให้เกิดภาพรวมของมหาวิทยาลัยทั้งประเทศไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดฉันทามติในมุมมองระดับจุลภาคและระดับมหภาคต่อประเด็นเรื่องธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

ประเด็นที่สอง ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาและมุมมองจากพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอว่า ประเด็นเรื่องธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษายังสามารถพิจารณาได้จากการอ้างอิงถึงพันธกิจของมหาวิทยาลัยซึ่งในทางสากลกำหนดไว้ ๓ ประการ คือ การสอน การวิจัย และการบริการสังคม (community service) หลักธรรมาภิบาลมีไว้เพื่อให้

มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินกิจกรรมตามพันธกิจทั้งสามประการนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เมื่อกล่าวถึงพันธกิจในการสอน ใจหทัยคือธรรมาภิบาลจะมาเกี่ยวข้องกับการสอนได้อย่างไรบ้าง โดยพิจารณาจากการขาดธรรมาภิบาลในบริบทของการสอน อาทิ อาจารย์ไม่มีคุณวุฒิ อาจารย์ขาดวินัยในการทำงาน บางทีก็หายตัวไป บางทีก็ทิ้งนิสิตนักศึกษาให้ช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ เนื่องจากเป็นพันธกิจลำดับแรกของมหาวิทยาลัยที่ถือปฏิบัติกันทั่วโลก แม้งานวิจัยจะสำคัญเพียงใด แต่การสอนก็มีความสำคัญเป็นลำดับแรก นี่เป็นข้อแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันวิจัย รวมถึงอาจารย์ขาดจรรยาบรรณในการสอน เช่น การแลกเกรด เป็นต้น ทั้งนี้ในมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดี และผู้บริหารมีธรรมาภิบาล เรื่องเหล่านี้จะน้อยลงหรือไม่เกิดขึ้น

ลำดับต่อมาที่ควบคู่กับการสอน คือการวิจัย อาจารย์ได้รับความคาดหวังจากมหาวิทยาลัยให้อาจารย์ผลิตผลงานวิจัย การขาดธรรมาภิบาลในการวิจัย คือ อาจารย์ไม่นำเวลาที่เหลือจากการสอนไปใช้ในการทำวิจัยแต่นำเวลาไปใช้ในการทำภารกิจอื่น ซึ่งส่งผลให้

คุณภาพของงานวิจัยไม่เป็นที่น่าพอใจ การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติมีความจำเป็น เพราะการจัดอันดับทางวิชาการกลายเป็นวาระระดับโลกไปแล้ว เห็นได้จากการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนิสิตต่างประเทศมาเรียนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีชื่อปรากฏในการจัดอันดับระดับสากล จึงส่งผลให้มีการเปิดหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้น และเป็นที่นิยมของนักศึกษาชาวต่างชาติ

ประเด็นที่สาม ธรรมาภิบาล ในสถาบันอุดมศึกษา: เมื่อ มหาวิทยาลัยกำลังเผชิญหน้า กับปัญหาที่ท้าทาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐกรณ์ คิดการ ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการแห่งประเทศไทย(ทปสท.)และประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กล่าวถึงจุดเปลี่ยนที่ท้าทายการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย คือเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มีการปฏิรูปการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาระบบใหม่ มาตรา ๓๖ กล่าวว่า

ให้อุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระ คือมีความอิสระทางวิชาการ สามารถไปสร้างระบบบริหารเองได้ และให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจสูงสุดในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย แนวคิดคือมหาวิทยาลัยเป็นอิสระ มีสภามหาวิทยาลัยที่กรรมการมาจากบุคคลภายนอกและหน่วยงานภายในต่าง ๆ เมื่อคนหลากหลายมาประกอบกันเป็นองค์คณะมันจะคานอำนาจกันและนำไปสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัย แต่ในความเป็นจริงหลายที่ไม่ได้เป็นแบบนั้น และมักเกิดปัญหาตามมารวมถึงปัญหาที่เกิดจากการไม่ศึกษากฎหมายหรือพระราชบัญญัติของผู้บริหาร กรรมการ

หรือผู้ทรงคุณวุฒิของสภามหาวิทยาลัย การตัดสินใจบางอย่างท่านใช้เฉพาะประสบการณ์ ความรู้สึก และอ้างอิงแค่ข้อมูลหตุยภูมิเท่านั้น ปัญหาคือการที่สภามหาวิทยาลัยมีมติผิดพลาดไป การฟ้องศาลต้องใช้เวลานาน โดยศาลชั้นต้นใช้เวลา ๑ - ๒ ปี อุทธรณ์ได้ ๔ ปี รวม ๕ - ๗ ปี ผลการตัดสินออกมาก็เพียงแค่ให้มีการยกเลิกมติเท่านั้น จึงส่งผลให้ไม่มีผู้ใดเกรงกลัว

ในแง่คุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นปัญญาของแผ่นดิน กล่าวคือสถาบันอุดมศึกษาต้องนำคุณภาพของบุคลากรในชาติมาสู่ประเทศชาติ แต่ในความเป็นจริง คือ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีความหลากหลายมาก ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาต้องมาจากคุณภาพของคณาจารย์และบุคลากรอันเกิดจากความมั่นคงและเสรีภาพในการปฏิบัติงาน ความท้าทายในปัจจุบัน คือ สถานภาพของอาจารย์แตกต่างกันมาก มีทั้งที่เป็นข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ในกำกับ และพนักงานมหาวิทยาลัยที่เป็นราชการ คำถามคือทำอย่างไรให้มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ยกตัวอย่างกรณีการไม่ต่อสัญญาอาจารย์ท่านหนึ่งในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในความเป็นจริงอาจารย์ที่ไม่

ได้ต่อสัญญามีจำนวนมาก ไม่ใช่เฉพาะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเท่านั้น ซึ่งอาจารย์ที่ถูกไม่ประเมินต่อสัญญาจ้างหรือปลดออกมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ปัญหาที่เกิดขึ้นกับมหาวิทยาลัยตอนนี้จุดอ่อนคือระบบพนักงาน พนักงานเป็นจุดอ่อนของมหาวิทยาลัย เพราะไม่ได้มีการวางระบบสำหรับพนักงานที่ดี พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ ฉบับแก้ไข พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๖๕/๑ ให้แต่ละสถาบันออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารพนักงานของตนเอง แต่สำหรับข้าราชการนั้นมีตัวอย่างให้เห็นชัดเจน คือ ในกรณีอาจารย์ข้าราชการ ถ้ามีกรณีจะไล่ออกปลดออกสามารถอุทธรณ์ไปที่ กพอ. ซึ่งดูแลอยู่แต่สำหรับพนักงานไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดคุ้มครอง อุทธรณ์ได้เพียงสภามหาวิทยาลัย ซึ่งสภามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ก็จะถือตามอธิการบดี ในประเด็นเดียวกันคือปัญหาการขาดธรรมาภิบาลซึ่งเป็นผลพวงมาจากความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทยนั้น ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ ได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ว่า เมื่อบุคคลภายนอกมองเข้ามาในมหาวิทยาลัยจากการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่เขาอาจจะมองว่าปัญหาเกิดจากอาจารย์ถูกปล่อยให้เป็นอิสระแล้ว

บริหารตัวเองไม่เป็น กล่าวคือ คับเคยกับการมีผู้บังคับบัญชาคอยสั่งการอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อต้องจัดการกันเอง ก็ให้เกิดการความขัดแย้งและมีข้อพิพาท กรณีตัวอย่าง เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีที่ถูกให้ออกนั้น เป็นภาพหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าไม่ว่าเรื่องการสอน การวิจัย การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดเรื่องแบบนี้เกิดขึ้น จะส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการบรรลุพันธกิจของมหาวิทยาลัย ทำให้อาจารย์เสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน และขาดความมั่นใจ

ประเด็นที่สี่ ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา: การแก้ปัญหาสถาบันอุดมศึกษาในเชิงโครงสร้าง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐกรณ์ คิดการให้ข้อคิดในเรื่องการไล่ออกอย่างถูกกฎหมายคือการยกเลิกสัญญาจ้าง ซึ่งบางครั้งเกิดจากการไปเปิดโปงความผิดผู้บริหารที่ไร้ธรรมาภิบาล และถูกเลิกสัญญาอย่างไม่เป็นธรรม ปัจจุบันมีกรณีแบบนี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก อาทิเช่นกรณีที่อาจารย์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

๔๐ ปี สมาคมอาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ไปฟ้องศาลปกครอง ซึ่งโดนยกเลิก สัญญาทันที เรื่องของกฎหมายจำเป็นต้องควบคู่กับความยุติธรรมและคุณธรรม ถ้าใช้กฎหมายอย่างเดียวตีความเข้าข้างตัวเอง ยิ่งกฎหมายการศึกษาหลายฉบับ ส่วนใหญ่จะหยิบเอาประเด็นที่เข้าข้างตัวเองมา และที่สำคัญ กฎหมายการศึกษาไม่มีบทลงโทษ ยกเว้นการฟ้องร้องต่อศาลปกครอง แต่อย่างทีกล่าวนมาแล้วข้างต้น ศาลปกครองมีแค่ยกเลิกคำสั่ง เพิกถอนมติ เรื่องบริหารบุคคลก็เป็นปัญหาใหญ่มากเช่นกัน เนื่องจากใช้ระบบพนักงานที่ขาดการวางแผน ถือเป็นโจทย์ที่ยากมากเพราะมหาวิทยาลัยต้องการอิสระในการบริหารจัดการ ประเด็นท้าทายคือคุณภาพกับคุณธรรม ทำอย่างไรถึงจะสามารถขับเคลื่อนไปด้วยกันได้

ทั้งนี้หากต้องการที่จะแก้ปัญหาสถาบันอุดมศึกษาต้องมองทั้ง input – process - output ในส่วนของ Output คือความเป็นเลิศ ตอนนี้มีภารกิจให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติหลักสูตรต่าง ๆ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต่างพากันเปิดหลักสูตรอย่างมากมาย ซึ่งหลักสูตรที่เปิดใหม่เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีคุณภาพน้อย และไม่ตรงกับความต้องการของประเทศ แม้รูปแบบของสภามหาวิทยาลัยมีการสร้างระบบถ่วงดุล

ไว้ภายใน แต่ควรที่จะให้หน่วยงานภายนอกและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส และเปิดเผยชัดเจนว่าทำอะไรบ้างดังเช่นมหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้จัดทำคู่มือธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยขึ้นมาเอง ซึ่งเป็นการร่วมกันสร้างกฎหมายของตนเองขึ้นมาควบคุมกันเอง โดยเน้นแนวคิดที่ว่า “ร่วมกันสร้าง ร่วมกันรับรู้” ในส่วนของ Input ลองไปหาวิธีดูว่าทำอย่างไรถึงจะสรรหาอธิการบดีที่ดี ได้สภามหาวิทยาลัยที่ดี และความดีนั้นต้องมีความเสมอต้นเสมอปลาย อีกหน่วยหนึ่งที่มองว่าเป็นปัญหา คือ สกอ. เนื่องจากโครงสร้างของ สกอ. มี ๒ บอร์ด คือ กพอ. ที่ดูแลเรื่องบริหารบุคคล กับ กพอ. ที่ดูแลเรื่องธรรมาภิบาลและมาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารของทั้ง ๒ บอร์ดนี้ ส่วนใหญ่เป็นคนกลุ่มเดียวกัน แล้วที่สำคัญคนกลุ่มนี้ยังไปนั่งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ท่านเป็นทั้งผู้เล่นและผู้ตัดสิน ท่านไปนั่งเป็นบอร์ดสภามหาวิทยาลัยท่านเป็นผู้เล่น แล้วเวลามีปัญหาท่านก็มาเป็นผู้ตัดสินอยู่ใน กพอ. ตัวอย่างที่เป็นปัญหาเด่นชัด คือ มหาวิทยาลัยบูรพา เนื่องจากรองประธาน กพอ. คนที่หนึ่งไปนั่งเป็นบอร์ดของมหาวิทยาลัยบูรพา

กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝั่ง ส่งผลให้ไม่สามารถแต่งตั้งอธิการบดีได้ ผลสุดท้ายทราบว่าไม่อาจสามารถที่จะดำรงตำแหน่งมาตรา ๔๔ ได้ ท่านก็ลาออกไปก่อนหน้านั้น ๒ - ๓ วัน

สำหรับวิธีการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างอีกเรื่องหนึ่งที่กล่าวถึงกันเป็นวงกว้าง คือ การสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งบริหารในกรณีที่กรรมการตัดสินกับผู้เล่นเป็นทีมเดียวกัน เช่น การสรรหาอธิการบดีจากภายนอก เป็นต้น ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ เสนอว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา วัฒนธรรมในการบริหารมหาวิทยาลัยจะมีทิศทางเดียวกัน คือ จะสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารเข้ามาบริหารมหาวิทยาลัย โดยมีการเสนอค่าตอบแทนในอัตราที่มากกว่าเดิมที่บุคคลนั้นๆ ได้รับ แต่สำหรับประเทศไทยนั้นทำได้ยาก เพราะเรามีทัศนคติว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ ทุกคนที่จะมีตำแหน่งผู้บริหารต้องเป็นลูกหม้อต้องจบมหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น ถือเป็นวัฒนธรรมในการบริหารอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องใช้เวลานานมากกว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ขณะที่ ศาสตราจารย์ ดร.สุวัชรวิธ สุวรรณสวัสดิ์ มองว่า ปัญหานี้อาจ

มีสาเหตุมาจากการที่มหาวิทยาลัยไทยไม่มีโรงเรียนเตรียมผู้บริหาร การสรรหาอธิการบดีพิจารณาจากความอาวุโส ตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งต่างจากระบบทหารที่มีการเรียนรู้กันมาตั้งแต่ต้น แต่มหาวิทยาลัยไทยไม่มีระบบ successor plan ที่เป็นระบบอย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยไทยใช้ระบบสืบทอดแบบรุ่นสู่รุ่น (dynasty) ไม่มีการฝึกฝนกันขึ้นมา แต่อย่างไรก็ดี หากจะใช้ระบบสืบทอดรุ่นสู่รุ่นก็ได้ แต่ต้องมีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม ถ้าคนหนึ่งที่หนึ่งได้ คนที่สองก็เป็นรอง แต่อย่างไรก็ดี มหาวิทยาลัยไทยไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติในรูปแบบนี้ ในทางกลับกัน ใครที่ไม่ได้รับตำแหน่งก็จะเปลี่ยนไปเป็นฝ่ายตรงข้ามทันที มหาวิทยาลัยไทยเตรียมพร้อมคนเพื่อการสอน และการวิจัย แต่ไม่ได้เตรียมพร้อมคนที่มี super skill ในการบริหารคนที่ต้องใช้ทักษะรอบตัวสูง ๆ ถ้าแต่ละมหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาตรงนี้ สามารถนำบุคลากรที่มีอายุ ๓๐ กว่าปี จบปริญญาเอกมาเข้าสู่กระบวนการทดสอบต่าง ๆ เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่มีการลงทุนสร้างหลักสูตร Talent Management Excellence เป็นครั้งแรกของประเทศไทย

โดยสรรหาบุคลากร ๗๐ คนที่จะสามารถเป็นอธิการบดีของสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า มาเข้าสู่กระบวนการฝึกปฏิบัติการเป็นอธิการบดีในอนาคต ทั้งในเรื่องงานวิจัย ทักษะการพูด การวางตัว การบริหาร protocol ต่างประเทศ เป็นต้น จาก ๗๐ คนจะคัดเลือกให้เหลือเพียง ๒๐ คน จากนั้นคัดเลือกให้เหลือเพียง ๓-๔ คน ซึ่งทั้ง ๗๐ คนก็จะเป็นที่ยอมรับแล้วว่า ผ่านกระบวนการที่เข้มข้นมา และสามารถเข้ามาเป็นผู้นำได้ มหาวิทยาลัยไม่มีคำว่าเจ้านาย หัวหน้า ท่าน เมื่อหมดจากวาระอธิการบดีก็เป็นอาจารย์ธรรมดาได้ ถ้าเกิดทำระบบ successor plan และผลักดันตรงนี้ได้ในทุกมหาวิทยาลัยอย่างจริงจัง วันหนึ่งอาจจะเห็นว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผู้นำจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่น แล้วก็ทำหน้าที่ด้วยความรักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่าคนจุฬาฯ หรือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอาจจะเป็นไปเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยอย่างธรรมศาสตร์ หรือมหิดล นี่ก็อาจจะเป็นไปได้ ถ้าเกิดผู้นำได้ผ่านกระบวนการแบบนี้มา เขาจะเป็นผู้นำที่มีทักษะ และสามารถเป็นที่ยอมรับในการเข้ารับ

ตำแหน่งแม้มาจากต่างสถาบัน

นอกจากนี้ศาสตราจารย์ ดร. สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์ ได้นำเสนอการดำเนินงานต่างๆ ในฐานะอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเริ่มต้นจากความเชื่อ ซึ่งเชื่อมั่นว่ามหาวิทยาลัยของไทยเป็นที่พึ่งด้านสุดท้ายของการศึกษาไทยจริง ๆ มหาวิทยาลัยไทยยังพอแข่งขันได้ มหาวิทยาลัยไทยคือเสาหลัก เป็นด้านสุดท้ายของระบบการศึกษาไทยทั้งหมด พอมีความเชื่อแล้วก็มี ความมุ่งมั่น สิ่งที่ทำ คือ มุ่งมั่นอย่างแรงกล้า ทศนคติของความเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลงองค์กรได้หมด ประเด็นคือเราทำหน้าที่อย่างที่เราควรจะเป็นหรือไม่ ความรัก ความเกลียดเป็นสิ่งที่จอมปลอม แต่สิ่งจริงยั่งยืนคือผลงาน และการเป็นผู้นำสู่การเปลี่ยนแปลง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเริ่มต้นจากการวางระบบบริหาร โดยใช้ระบบสามอธิการบดีคือ อธิการบดี (President) แบ่งออกมาเป็นฝ่ายขวา ด้านซ้ายเป็น Chief Academic Officer เรียกว่า Provost เป็นหัวหน้าคณบดี ควบคุมรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัย กิจกรรม นักศึกษา สำนักทะเบียน หอสมุด

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

ส่วนด้านขวา เรียกว่า SEVP (Senior Executive Vice President) หรือ รองอาวุโสทางด้านบริการและทรัพยากร ดูแลเรื่องการเงิน บัญชี บริการ ส่วน ตำแหน่งรองอธิการบดีมีปรับชื่อเรียก ให้แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ โดยปกติมหาวิทยาลัยอื่นจะใช้คำว่า Vice President แต่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้คำว่า Executive Vice President ส่วนผู้ช่วยอธิการบดีจะเรียกว่า Vice President โดยที่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ เรียกว่า Assistant to President

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในอดีตก็เหมือนกับมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่มีปัญหาการเมืองภายในรุนแรงมาก จนกระทั่ง สกอ. เคยเข้ามารักษากฎหมาย อยู่ช่วงหนึ่ง เมื่อทั้งสองฝ่ายทะเลาะกัน จนมีปัญหายาวนาน ก็ต้องรวมอำนาจ โดยนำทุกกลุ่มการเมืองเข้ามาอยู่ใน องค์การฯ ให้หมด รองอธิการบดี ๒ คน ที่อยู่ล่างอธิการบดีจะบริหารจัดการ ได้ดี แม้ว่ารองอธิการบดีอาจจะมีคนในกลุ่มการเมืองบ้าง แต่บุคคลที่จะต้อง ขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย คือ ระดับ ผู้ช่วยอธิการบดี ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่เก่ง และมีความสามารถทั้งยังไม่ได้ถูกรวบนำ ทางการเมือง หรือเป็นลูกศิษย์ใคร

เหมือนในอดีต แบบสไตล์ราชวงศ์ เหมือนมหาวิทยาลัยไทยอื่น ๆ และมีการให้อำนาจผู้ช่วยอธิการบดีเท่าที่รองอธิการบดี ตั้งนั้นผู้ช่วยอธิการบดีหรือคนรุ่นใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะเข้าทำงานแทนกลุ่มคนที่มีแนวโน้มว่าจะเข้าสู่อการเมืองในรูปแบบเดิม ๆ ของมหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ห้า ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา: จันทามติด้วยหลักนิติธรรม

ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ เสนอว่า ทางออกของปัญหานี้คือการย้อนกลับไปทบทวนนิยาม (Rule of Law) คือการปกครองโดยหลักของกฎหมาย กฎหมายเป็นใหญ่ ไม่ใช่ตามอำเภอใจของบุคคลเป็นใหญ่ และที่มาของกฎหมายนั้นก็มาจากความยินยอมพร้อมใจกันของทุกคนที่กฎหมายนั้นจะใช้บังคับ หากทุกฝ่ายยอมรับกติกา ถ้ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ชัดเจน จะสามารถช่วยลดปัญหาต่าง ๆ หลายฝ่ายกล่าวว่า การปล่อยให้มหาวิทยาลัย เป็นอิสระทำให้เกิดปัญหาที่มีข้อพิพาทกัน และการแย่งอำนาจกันเอง แต่ในความคิดเห็นส่วนตัวของท่าน ควรให้ความสำคัญกับความเข้าใจกันที่ไม่

ตรงกันว่ากฎระเบียบมากกว่า เพราะอย่างไรก็ตามความเป็นอิสระจำเป็นต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัย ๓ ประการข้างต้น ถ้ามีข้อพิพาทก็ควรให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน มากกว่าการใช้มาตรา ๔๔ หรือผู้ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ เป็นผู้ตัดสิน

ทางแก้คือทุกฝ่ายต้องเรียนรู้และสร้างบรรยากาศให้ทุกฝ่ายยอมรับกฎระเบียบต่าง ๆ ในกรณีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระราชบัญญัติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และมีข้อบังคับอื่นๆ ที่ออกตามมา จากพระราชบัญญัติอีกเป็นจำนวนมากกว่าจะออกข้อบังคับเรื่องหนึ่งได้ ต้องมีการพูดคุยและปรึกษาหารือกัน โดยพยายามให้อาจารย์ได้มีส่วนร่วมได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สภาคณาจารย์จะมีบทบาทในส่วนนี้ เพราะอย่างน้อยสภาคณาจารย์ก็ถือเป็นตัวแทนของอาจารย์ทั้งมหาวิทยาลัย ในการประสานงานกับฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย/คณะอย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นต้นแบบทางด้านการคิด หากขัดแย้งกันหรือมีข้อพิพาทกันก็ควรแก้ไขด้วยมิติที่น่าจะใช้เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้คนในสังคมได้ โดยกลับไปเริ่มต้นที่ทุกฝ่ายต้องเรียนรู้กติกา และสร้างบรรยากาศให้เกิดการยอมรับกฎระเบียบต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก

รายชื่อกรรมการสภาคณาจารย์ในอดีต

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑

(๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๙ - ๒๑ มีนาคม ๒๕๒๒)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิน จินตกานนท์ (บธ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑)
๒. รองศาสตราจารย์ ทองศรี กำภู ณ อยุธยา (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ทิตยา สุวรรณะขุม (วจ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๓)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๒

(๒๒ มีนาคม ๒๕๒๒ - ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๔)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ถวัลย์ วรเทพพุดพิงษ์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. อาชวัน วายวานนท์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒)
๓. ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต (สอธ)
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปฐม มณีโรจน์ (รศ)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิพิธ ศุภพิพัฒน์ (พศ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ ช่างเรียน (รศ)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณลักษณ์ วิทย์วิจิน (บธ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรองทอง ขวลิตรำรง (ภส)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุชา จินตกานนท์ (พศ)
๑๐. อาจารย์ ดร. จีรพรรณ ภักดีบุตร (บส)
๑๑. อาจารย์ ดร. สากล จริยวิทยานนท์ (พค)
๑๒. อาจารย์ ดร. แสงว รัตนมงคลมาศ (พค)
๑๓. อาจารย์ ดร. สมบูรณ์วัลย์ เหมศาสตร์ (สป)
๑๔. อาจารย์ เจริญ คุณินทร์พันธ์ (สป)
๑๕. อาจารย์ เซาว์ ไพโรจน์โรจน์ (สพ)
๑๖. อาจารย์ บุญเลิศ ดาศรี (วจ)
๑๗. นางพันธุ์พงค์ ธรรมธัช (บส)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๓

(๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔ - ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๖)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นริวรรณ จินตกานนท์ (สป)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ (พค)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. วุฒิชัย จำนง (รศ)
๔. รองศาสตราจารย์ อีระพงษ์ วิจิตเรษฐ (พศ)
๕. รองศาสตราจารย์ นิตย สัมมาพันธ์ (บธ)
๖. รองศาสตราจารย์ สมนึก แต่งเจริญ (พศ)
๗. รองศาสตราจารย์ อาชวัน วายวานนท์ (รศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทนง ลำไย (บธ)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ถวัลย์ วรเทพพุดพิงษ์ (รศ)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณ รักธรรม (รศ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ เฉลยทรัพย์ (ภส)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ สายแสงจันทร์ (บธ)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เตชา แก้วชาญศิลป์ (บธ)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นางลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์ (รศ)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผิน ปานขาว (สพ)
๑๖. อาจารย์ ดร. กลิ่นแก้ว จินตกานนท์ (พศ)
๑๗. อาจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๘. อาจารย์ กรวีร์ ศรีกิจการ (พค)
๑๙. อาจารย์ ทิพย์มาศ อัครเมตต์ (สป)
๒๐. อาจารย์ พาจิตชนัด ทศนาญชลี (สป)
๒๑. อาจารย์ พิมพ์ประไพ พิศาลบุตร (บธ)
๒๒. อาจารย์ วนิดา จันทจุริการ (วจ)
๒๓. อาจารย์ วัฒนา ณ ระนอง (บธ)
๒๔. อาจารย์ วิลาสินี ศักดิ์สุจริต
๒๕. อาจารย์ สวลี นิติธรรม (ภส)
๒๖. อาจารย์ สุวรรณณี เภากัน
๒๗. นางพันธุ์พงค์ ธรรมธัช (บส)
๒๘. นางสาวศิริพร สุวรรณะ (บส)
๒๙. นายวิชัย รูปขำดี (พค)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๔ (๖ มิถุนายน ๒๕๒๖ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๘)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑)
๒. อาจารย์ ดร. กฤษ เพิ่มทันจิตต์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒)
๓. ศาสตราจารย์ ดร. อมร รักษาสัตย์ (รศ)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ นิตย สัมมาพันธ์ (บธ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (พศ)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ชัย อรรถากร (พศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุณินทร์พันธุ์ (สป)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวัน (พค)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวดี ปภาพจน์ (สพ)
๑๑. อาจารย์ ดร. โกวิทย์ กังสนันท์ (พม)
๑๒. อาจารย์ ดร. ชลัษฏพร อมรวัฒนา (พศ)
๑๓. อาจารย์ ดร. ปรีชา จรุงกิจอนันต์ (สอธ)
๑๔. อาจารย์ ดร. วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ (พศ)
๑๕. อาจารย์ ดร. สุนันทา เสี่ยงไทย
๑๖. อาจารย์ กรวีร์ ศรีกิจการ (พค)
๑๗. อาจารย์ เจริญจันทร์ ทองวิวัฒน์ (พม)
๑๘. อาจารย์ ปกรณ์ ปริยากร (รศ)
๑๙. อาจารย์ พิมอจจรา ปานะฤทธิ์ (บส)
๒๐. อาจารย์ พงษ์ศักดิ์ ทรงชัยกุล (บธ)
๒๑. อาจารย์ วันชัย วิจิตรเขื่อนขันท์
๒๒. อาจารย์ วิไลลักษณ์ ททรัพย์มณี
๒๓. นายประเสริฐ รักไทยดี (พค)
๒๔. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)
๒๕. นางสาวศิริพร สุวรรณะ (บส)
๒๖. นายสิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ (วจ)
๒๗. นางสาวสุภาภรณ์ สังข์ศรี (บส)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๕ (๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘ - ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๐)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. สิงหา เจียมศิริ (บธ)
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขาดิชา ย เชียงใหม่ (พม)
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (รศ)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุริยะมงคล (รศ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรสวรรค์ เขาวนชาติ (ภส)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ราเชนทร์ ชินหยารังสรรค์ (พศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผิน ปานขาว (สพ)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวัน (พค)
๑๐. อาจารย์ ดร. จิราวัลย์ มิตรทองแท้ (จิตรถเวช) (สป)
๑๑. อาจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๒. อาจารย์ ดร. โชติรส ขวณิชย์
๑๓. อาจารย์ ดร. ประกอบ จิริกิติ (สป)
๑๔. อาจารย์ ดร. วิศาล บุปผเวส (พศ)
๑๕. อาจารย์ ดร. สุนันทา เสี่ยงไทย (บธ)
๑๖. อาจารย์ ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ (บธ)
๑๗. อาจารย์ นิตยา กาญจนาลัย (บส)
๑๘. อาจารย์ พจนารถ จงพีร์เพียร
๑๙. อาจารย์ วนิดา จันทจุฑากร (ทส)
๒๐. อาจารย์ วิชัย รูปขำดี (พค)
๒๑. นางพรพรรณ คีตากร (บส)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๖

(๖ กรกฎาคม ๒๕๓๐ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๒)

๑. อาจารย์ ดร. วิศาล บุปผเวส (พศ)
(ประธานสภาสมาคมอาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. สิงหา เจียมศิริ (บธ)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ (รศ)
๔. รองศาสตราจารย์ นิตย สัมมาพันธ์ (บธ)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สุขเกษม (สป)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัษฎพร อมรวัฒนา (พศ)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขาติชาย ณ เชียงใหม่ (พม)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ จิรिति (สป)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ราเชนทร์ ชินทยารังสรรค์ (พศ)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา เสี่ยงไทย (บธ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรวิทย์ ศรีกิจการ (พค)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวิน (พค)
๑๓. อาจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๔. อาจารย์ ดร. ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร (พม)
๑๕. อาจารย์ ดร. พิพัฒน์ หิรัณย์วณิชชากร (สป)
๑๖. อาจารย์ ดร. วิชรี ทรงประทุม (บส)
๑๗. อาจารย์ เจิมจันทน์ ทองวิวัฒน์ (พม)
๑๘. อาจารย์ พิมอัจฉรา ปวนะฤทธิ์ (บส)
๑๙. อาจารย์ วนิดา จันทจุริการ (ทส)
๒๐. อาจารย์ แสงเดือน ณ นคร (พค)
๒๑. อาจารย์ อร่ามศรี กำปันทอง (ภส)
๒๒. นางพรทิพย์ โรจนพิทยากร (บส)
๒๓. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๗

(๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๔)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรทอง ขวลิตรำรง (ภส)
(ประธานสภาสมาคมอาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. สมพร แสงชัย (สพ)
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กลั่นแก้ว ปริพันธ์ จินตกานนท์ (พศ)
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัษฎพร อมรวัฒนา (พศ)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาจิตชนิต ศิริพานิช (สป)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิพัฒน์ หิรัณย์วณิชชากร (สป)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา เสี่ยงไทย (บธ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวิน (พค)
๙. อาจารย์ ดร. ณัฏฐพงศ์ ทองภักดี (พศ)
๑๐. อาจารย์ ดร. ดารารัตน์ อานันทนะสูงค์ (พค)
๑๑. อาจารย์ ดร. นิสตารค์ เวชยานนท์ (รศ)
๑๒. อาจารย์ ดร. พรทิพย์ ไกรรัศมี (ภส)
๑๓. อาจารย์ ดร. ลัดดา โกรติ (บส)
๑๔. อาจารย์ ดร. วรุฒิ จิราสมบัติ (ภส)
๑๕. อาจารย์ ดร. วิทยา วัชรวิทยากุล (สป)
๑๖. อาจารย์ ดร. วีระพงษ์ บุญกิตติเจริญ (ทส)
๑๗. อาจารย์ ดร. โอรัส สีสากุลธนิต (บธ)
๑๘. อาจารย์ ชัยยุทธ ชีโนกุล (พม)
๑๙. นางสาวประภัสสร โมราเรือง (บส)
๒๐. นางสาวพองจันทร์ เพชรมาก (บส)
๒๑. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)
๒๒. นายวัฒนา พัฒนพงศ์ (วจ)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๘

(๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัยพร อมรวัฒนา (พศ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. ศาสตราจารย์ เพ็ญศรี วายวานนท์ (รศ)
๓. ศาสตราจารย์ ดร. เอนก หิรัญรักษ์ (สป)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สุขเกษม (สป)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ กังวานพรศิริ (พศ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม (รศ)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญใจ บัณฑิตรัตน์ (ภส)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวัน (พศ)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวดี ปาภาพจน์ (สพ)
๑๐. อาจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พศ)
๑๑. อาจารย์ ดร. ชัยรัช หิรัญยะวะสิต (บธ)
๑๒. อาจารย์ ดร. เดือนเพ็ญ ชีวรรณวิวัฒน์ (สป)
๑๓. อาจารย์ ดร. พรทิพย์ ไกรรัศมี (ภส)
๑๔. อาจารย์ ดร. อุตตม สาวนายน (บธ)
๑๕. อาจารย์ โจชนก อนันตกุล (พม)
๑๖. อาจารย์ วนิดา จันทจุฑากร (ทส)
๑๗. อาจารย์ สุทธิชัย สุทธิทศธรรม (ทส)
๑๘. อาจารย์ อร่ามศรี กำปันทอง (ภส)
๑๙. นางสาวกฤตชญา รัตนประทีป (บส)
๒๐. นางสาวปัทมา หมดนุรักษ์ (บส)
๒๑. นางภาวณา เขมะรัตน์ (บส)
๒๒. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)
๒๓. นายวัฒนา พัฒนพงศ์ (วจ)
๒๔. นายสมพงษ์ ตีมีชัย (วจ)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๙

(๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘)

๑. ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (สพ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สุขเกษม (สป)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. กมลลา รุ่งอุทัย (บส)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุริยะมงคล (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. ราเชนทร์ ชินทยารังสรรค์ (พศ)
๖. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล สุวรรณนันท (สพ)
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. อุปถัมภ์ สายแสงจันทร์ (สป)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร โสฬส (พม)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ เอื้อพันธ์วิริยะกุล (สป)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผิน ปานขาว (สพ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวัน (พศ)
๑๒. อาจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พศ)
๑๓. อาจารย์ ดร. ชัยรัช หิรัญยะวะสิต (บธ)
๑๔. อาจารย์ ดร. ดารารัตน์ อานันทนะสูงศักดิ์ (พศ)
๑๕. อาจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร (พศ)
๑๖. อาจารย์ ดร. อุตม ทุมโหมสิต (รศ)
๑๗. อาจารย์ ขวัญใจ ชมชัยยา (ภส)
๑๘. อาจารย์ นवलนดา สงวนวงษ์ทอง (ทส)
๑๙. อาจารย์ วนิดา จันทจุฑากร (ทส)
๒๐. อาจารย์ อร่ามศรี กำปันทอง (ภส)
๒๑. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)
๒๒. นายวัฒนา พัฒนพงศ์ (ภส)
๒๓. นายสิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ (วจ)
๒๔. นายสมพงษ์ ตีมีชัย (วจ)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๑๐

(๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สุขเกษม (สป)
(ประธานสภาสมาคมอาจารย์ คนที่ ๑)
๒. อาจารย์ ดร.ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
(ประธานสภาสมาคมอาจารย์ คนที่ ๒)
๓. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง (รศ)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ราชนทร์ ชินทยารังสรรค์ (พศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล สุวรรณนันต์ (สพ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดารารัตน์ อานันทนະສູງສ໌ (พศ)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ (พศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพงศ์ เอื้อวัฒนามงคล (สป)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพียงใจ บัณฑิตรัตน์ (ภส)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิวัฒน์ ศิริกกลการ (ทส)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวิน (พค)
๑๒. อาจารย์ ดร. จันทนา อินทปัญญา (พค)
๑๓. อาจารย์ ดร. บุญจง ขาวสีทิจวงษ์ (สพ)
๑๔. อาจารย์ ดร. ปริญญ์ ปราชญาณุพร (พม)
๑๕. อาจารย์ ดร. ผลิน ภู่อรุณ (บธ)
๑๖. อาจารย์ ขวัญใจ ชมชัยยา (ภส)
๑๗. อาจารย์ อร่ามศรี กำปันทอง (ภส)
๑๘. นางจุรี อุศุภรัตน์ (บส)
๑๙. นายเลขา วัลไพจิตร (วจ)
๒๐. นางวนิดา โสตนเนียม (บส)
๒๑. นายสิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ (วจ)
๒๒. นางสาวสุภาภรณ์ สังข์ศรี (บส)
๒๓. นางสาวอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (วจ)

กรรมการสภาอาจารย์ ชุดที่ ๑๑

(๖ กรกฎาคม ๒๕๔๐ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒)

๑. ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (สพ)
(ประธานสภาสมาคมอาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. โกเมน จิรัญกุล (พศ)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐชยา เฉลยทรัพย์ (ภส)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุริยะมงคล (รศ)
๖. รองศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ (พศ)
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล สุวรรณนันต์ (สพ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรินทร์ สุขหมอก (สป)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญจง ขาวสีทิจวงษ์ (พค)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวิน (พค)
๑๓. อาจารย์ ดร. ขวัญใจ ชมชัยยา (ภส)
๑๔. อาจารย์ ดร. บุญชัย หงส์จากรู (บธ)
๑๕. อาจารย์ ดร. รุจิระ ไรจนประภายนต์ (ภส)
๑๖. อาจารย์ ดร. วราภรณ์ จิรชีพพัฒนา (สป)
๑๗. อาจารย์ ดร. วิชัย อุตสาหจิต (พม)
๑๘. อาจารย์ พุทธิพร ชลสาคร (พค)
๑๙. ดร. วัฒนา พัฒนพงศ์ (วจ)
๒๐. ดร. วันเพ็ญ วอกลาง (วจ)
๒๑. นางสาวณัฏฐา รัตนกนกพร (บส)
๒๒. นายสิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ (วจ)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๒

(๖ กรกฎาคม ๒๕๔๒ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ (พศ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (สพ)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ญัฐยา เฉลยทรัพย์ (ภส)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. ราเชนทร์ ชินทยารังสรรค์ (พศ)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรินทร์ สุขหมอก (สป)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ วิศิฏกร (บธ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา จันทจุฑากร (ทส)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร (พค)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวัน (บธ)
๑๒. อาจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ (พค)
๑๓. อาจารย์ ดร. ฝนดา จันทร์สม (พศ)
๑๔. อาจารย์ ดร. พิพัฒน์ ลือประสิทธิ์สกุล (รศ)
๑๕. อาจารย์ ดร. วิชัย อุตสาหจิต (พม)
๑๖. อาจารย์ ดร. ศิวิกา ดุษฎีโหนด (สป)
๑๗. อาจารย์ ดร. สมจินต์ ศรีไพศาล (บธ)
๑๘. อาจารย์ ขวัญใจ ชมชัยยา (ภส)
๑๙. อาจารย์ สานสิริ ชลสาคร (วจ)
๒๐. อาจารย์ สมชาย สมผดุง (บส)
๒๑. ดร. วันเพ็ญ วอกลาง (วจ)
๒๒. นางจรี อรุณรัตน์ (บส)
๒๓. นางสาวบุญสม หาราชศิริพจน์ (วจ)
๒๔. นางภาวณา เขมะรัตน์ (บส)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๓

(๖ กรกฎาคม ๒๕๔๔ - ๑๘ มกราคม ๒๕๔๗)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ญัฐยา เฉลยทรัพย์ (ภส)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. ผลิน ภู่อุญ (บธ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนิต ศิริพานิช (สป)
๖. รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี โสคติยานุรักษ์ (รศ)
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. ราเชนทร์ ชินทยารังสรรค์ (พศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ (พค)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญอนันต์ พินัยทรัพย์ (รศ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ วิศิฏกร (บธ)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย อุตสาหจิต (พม)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร (พค)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุตม ทุมโฆสิต (รศ)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलดา สงวนวงษ์ทอง (ทส)
๑๗. อาจารย์ ดร. จุฑาพรรธ ผดุงชีวิต (ภส)
๑๘. อาจารย์ ดร. ฝนดา จันทร์สม (พศ)
๑๙. อาจารย์ ดร. สมจินต์ ศรีไพศาล (บธ)
๒๐. อาจารย์ ดร. สมพจน์ กรรณนุช (พค)
๒๑. อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญสาธ (ภส)
๒๒. อาจารย์ ใจชนก ภาคอัฐ (พม)
๒๓. อาจารย์ นันทกานต์ เสรีโยธิน (สป)
๒๔. อาจารย์ พิมอัฉรา ดิลกคุณานันท์ (บส)
๒๕. อาจารย์ อภิรัตน์ บุรพิพัฒน์ (ทส)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๔ (๑๙ มกราคม ๒๕๔๗ - ๑๘ มกราคม ๒๕๔๙)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๑)
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๒)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโฆสิต (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์ คนที่ ๓)
๔. ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ อารังธัญวงศ์ (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. ญัฐชา เกลยทรัพย์ (ภส)
๖. รองศาสตราจารย์ ดร. เตือนเพ็ญ อีรรณวิวัฒน์
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. นิสตารค์ เวชยานนท์ (รศ)
๘. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชัย หงส์จาร์ (บธ)
๙. รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมศักดิ์ ศิลประชาวศ์ (พศ)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ (พค)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ (พค)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (พค)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทธภรณ์ เนียมมณี (สป)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชาย รัตนดิถ ฌ ภูเก็ด (พค)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ เอื้อพันธ์วิริยะกุล (สป)
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ์ (พศ)
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมพจน์ กรรณนุช (พค)
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलดา สงวนวงศ์ทอง (ทส)
๑๙. อาจารย์ ดร. ธวัชวรรณ กนิษฐ์พงศ์ (บธ)
๒๐. อาจารย์ ดร. ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ (พศ)
๒๑. อาจารย์ ดร. วิพุธ อ่องสกุล (บธ)
๒๒. อาจารย์ ดร. สันติ ชัยศรีสวัสดิ์สุข (พศ)
๒๓. อาจารย์ ดร. สาวิตรี คทวนิช แสงมา (ภส)
๒๔. อาจารย์ ดร. สมบัติ กุสุมาวลี (พม)
๒๕. อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญสาธ (ภส)
๒๖. อาจารย์ ขวัญใจ ชมชัยยา (ภส)
๒๗. อาจารย์ ใจชนก ภาคอัฐ (พม)
๒๘. อาจารย์ พิมอัจฉรา ดิลกคุณานันท์ (บส)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๕ (๑๙ มกราคม ๒๕๔๙ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑)

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. ญัฐชา เกลยทรัพย์ (ภส)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (พค)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. นิสตารค์ เวชยานนท์ (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโฆสิต (รศ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี คุณมี (พม)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ออมรวงสิน (พค)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ญัฐฐา วินิจนัยภาค (รศ)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทธภรณ์ เนียมมณี (สป)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิพุธ อ่องสกุล (บธ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ ศิริกการ (ทส)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสาชา ภูจินดา (พค)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलดา สงวนวงศ์ทอง (ทส)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปกรณ์ ปริยากรณ์ (รศ)
๑๕. อาจารย์ ดร. กำพล แสงบุญสถิต (ภส)
๑๖. อาจารย์ ดร. ขวัญจิรา เสนา (ภส)
๑๗. อาจารย์ ดร. ปราโมทย์ ลีอนาม (สป)
๑๘. อาจารย์ ดร. พิริยะ ผลพิรุฬห์ (พศ)
๑๙. อาจารย์ ดร. อนุกัลย์ณ์ จีระลักษณะกุล (บธ)
๒๐. อาจารย์ พิมอัจฉรา ดิลกคุณานันท์ (บส)
๒๑. อาจารย์ ภัทราวดี ธนวงศ์สุวรรณ (สป)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๖

(๑๙ มกราคม ๒๕๕๑ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓)

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนันต์ ศิริพานิช (สป)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. ศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทุมโฆสิต (รศ)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี คุณมี (พม)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. จินตลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐชยา เฉลยทรัพย์ (ภส)
๖. รองศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (พค)
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. บุษยา วีรกุล (พม)
๘. รองศาสตราจารย์ ดร. พลิน ภูจรรย์ (บธ)
๙. รองศาสตราจารย์ ดร. อติศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (พค)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา อมรสงวนสิน (พค)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐฐา วินิจนัยภาค (รศ)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ กัวเจริญ (สป)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิพุธ อ่องสกุล (บธ)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสาชา ภูจินดา (พค)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศาสตรา สุตสวัสดิ์ (พค)
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ คุวินทร์พันธุ์ (สป)
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलนดา สงวนวงษ์ทอง (ทส)
๑๘. อาจารย์ ดร. เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ (รศ)
๑๙. อาจารย์ ดร. ขวัญจิรา เสนา (ภส)
๒๐. อาจารย์ ดร. ปราโมทย์ ลือนาม (สป)
๒๑. อาจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ (รศ)
๒๒. อาจารย์ ดร. วัชรินทร์ ไชยมงคล (สป)
๒๓. อาจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ชัยศรีสวัสดิ์สุข (พค)
๒๔. อาจารย์ ดร. สมบัติ กุสุมาวลี (พม)
๒๕. อาจารย์ พิมอัฉรา ดิลกคุณานันท์ (บส)
๒๖. อาจารย์ หน้อย วินัยสุรเทิน (บส)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๗

(๑๙ มกราคม ๒๕๕๓ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๖)

๑. รองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สุททาทิน (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. ศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี เสนาสุ (พม)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา อมรสงวนสิน (พค)
๔. รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐชยา เฉลยทรัพย์ (ภส)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. บุษยา วีรกุล (พม)
๖. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ. ดร. ประพนธ์ สหพัฒนา (รศ)
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนันต์ ศิริพานิช (สป)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรินทร์ ศุขหมอก (สป)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ต. ดร. ดนุศิน เจริญ (บธ)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธินันท์ ธรรมาภรณ์ (สป)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ (รศ)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วริยา ล้าเลิศ (นต)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชชุดา สร้างเอี่ยม (พค)
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิพุธ อ่องสกุล (บธ)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ์ (พค)
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ วัฒนกุลจรัส (พค)
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาแว มะแสด (พค)
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलนดา สงวนวงษ์ทอง (ทส)
๑๙. อาจารย์ ดร. หม่อมหลวง จิราภา อาภากร (ภส)
๒๐. อาจารย์ ดร. นิรมล อริยอาภากร (พค)
๒๑. อาจารย์ ดร. วัชรินทร์ ไชยมงคล (สป)
๒๒. อาจารย์ ดร. วรณภา มหามณีรัตน์ (สป)
๒๓. อาจารย์ ดร. อมรศักดิ์ กิจอนันันท์ (รศ)
๒๔. อาจารย์ ดร. อภิรัตน์ บุรพิพัฒน์ (ทส)
๒๕. อาจารย์ กิตติภูมิ เนียมหอม (นต)
๒๖. อาจารย์ วัชรชัย จิรจินดากุล (นต)
๒๗. อาจารย์ หน้อย วินัยสุรเทิน (บส)
๒๘. นางพรทิพย์ โรจนพิทยากร (บส)
๒๙. นางภาวณา เขมะรัตน์ (บส)

กรรมการสภาคณาจารย์ ชุดที่ ๑๘ (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ - ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

๑. รองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สุทกวาทีน (รศ)
(ประธานสภาคณาจารย์)
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. นันทา สุริรักษา (พม)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. พาชิตชนัด ศิริพานิช (สป)
๔. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ. ดร. ประพนธ์ สหพัฒนา (รศ)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี ไสคดียานูรักษ์ (รศ)
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรินทร์ สุขหมอก (สป)
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนดา จันทร์สม (พศ)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ วิธิศุภกร (บธ)
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ (พศ)
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชชุดา สร้างเอี่ยม (พศ)
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ์ (พศ)
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุกัลยณ์ จีระลักษณะกุล (บธ)
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว (นน)

๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาแว มะแส (พศ)
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलนดา สงวนวงศ์ทอง (ทส)
๑๖. อาจารย์ ดร. กนกกานต์ แก้วนุช (ทท)
๑๗. อาจารย์ ดร. จงสวัสดิ์ จงวัฒนผล (บธ)
๑๘. อาจารย์ ดร. จูติรัตน์ ศิริบรรรัตนกุล (สป)
๑๙. อาจารย์ ดร. พัชรวรรณ นุชประยูร (นต)
๒๐. อาจารย์ ดร. พัทธิยา หลีกเพชร (ทท)
๒๑. อาจารย์ ดร. ภัคพงศ์ พจนารถ (พศ)
๒๒. อาจารย์ ดร. วุฒิไกร งามศิริจิตต์ (พม)
๒๓. อาจารย์ ดร. อิศเรศ คັນสนีย์วิทยกุล (วช)
๒๔. ดร. พลาพรรณ คำพรรณ (วจ)
๒๕. อาจารย์ กิตติภูมิ เนียมหอม (นต)
๒๖. อาจารย์ ณีฐินี กล้าผลปลุก (ภส)
๒๗. อาจารย์ หน้อย วินัยสุรเทิน (บส)
๒๘. นางสาวหทัยกานต์ วงศ์สวัสดิ์ (บส)

ภาพกิจกรรมของสภาคณาจารย์

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

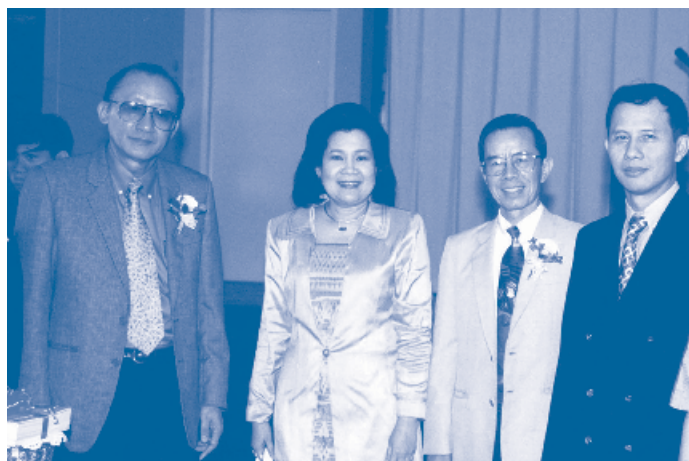
๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๔๐ ปี สภาคณาจารย์ ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

๕๐ ปี สภาคณาจารย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ร่วมสืบสานการพัฒนาสถาบัน

สภาคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ชั้น ๓ อาคารราชพฤกษ์
เลขที่ ๑๑๘ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๗ ๓๕๐๖ – ๗ โทรสาร ๐ ๒๒๗๕ ๙๑๗๕ E-mail: facsenate@nida.ac.th